

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till foderlag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det skall stiftas en ny foderlag som ersätter den gällande foderlagen. Behovet av en ny foderlag beror på Europeiska gemenskapens reviderade livsmedels- och foderlagstiftning. Bakom revideringen ligger den vitbok om livsmedelssäkerhet som Europeiska gemenskapernas kommission publicerade år 2000. Därefter har gemenskapens materiella foderlagstiftning i huvudsak utfärdats genom förordningar i stället för som tidigare genom direktiv.

Syftet med propositionen är att revidera, harmonisera och göra lagstiftningen om foder klarare med beaktande av Europeiska gemenskapens foderlagstiftning, de nationella utvecklingsmålen och de behov av ändringar som framkommit i praktiken.

Enligt förslaget ingår i lagen bestämmelser om allmänna krav på foder, om krav på foderföretagare, om myndigheter och tillsyn samt om administrativa tvångsmedel och påföljder. Lagen tillämpas på alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan samt på användningen av foder. Lagen gäller också export om man inte har kommit överens om något annat med mottagarlandet.

Tyngdpunkten i myndighetstillsynen över foder kommer att ligga på tillsyn över företagarnas metoder för kvalitetssäkring och på marknadstillsyn.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	4
1. Inledning.....	4
2. Nuläge	4
2.1. Lagstiftning och praxis.....	4
Foderlagstiftning.....	4
Annan lagstiftning.....	4
2.2. Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i Europeiska unionen och i utlandet.....	5
EG-lagstiftningen om foder.....	5
Den nationella lagstiftningen i vissa andra länder.....	12
2.3. Bedömning av nuläget	13
3. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	13
3.1. Målsättning.....	13
3.2. De viktigaste förslagen.....	14
4. Propositionens konsekvenser	14
4.1. Ekonomiska konsekvenser för näringsidkare och myndigheter	14
Näringsidkare.....	14
Myndigheter	15
4.2. Konsekvenser för myndigheterna	16
4.3. Konsekvenser för miljön	17
4.4. Samhälleliga konsekvenser	17
5. Beredningen av propositionen	18
5.1. Remissyttranden och hur de har beaktats.....	18
DETALJMOTIVERING.....	21
1. Lagförslag.....	21
1 kap. Allmänna bestämmelser	21
2 kap. Krav gällande foder	24
3 kap. Krav gällande bedrivande av verksamhet.....	28
4 kap. Myndigheterna och deras uppgifter.....	32
5 kap. Laboratorier	34
6 kap. Tillsyn.....	36
7 kap. Administrativa tvångsmedel och påföljder.....	39
8 kap. Särskilda bestämmelser.....	42
2. Närmare bestämmelser och föreskrifter.....	43
3. Ikraftträdande.....	44
4. Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning	44
Näringsfrihet och egendomsskydd	44
Hemfrid.....	44
Utövning av offentlig makt.....	45

Bemyndigande att utfärda förordning och delegering av lagstiftningsbehörighet...	46
Ändringssökande	46
Lagstiftningsordning	46
LAGFÖRSLAG	47
Foderlag	47

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Syftet med foderlagstiftningen är att bidra till att garantera livsmedelssäkerheten. Fodret har betydelse i början av livsmedelskedjan på djurs hälsa och välbefinnande samt på säkerheten och kvaliteten i fråga om produkter som härrör från djur. Dessutom har fodret stor betydelse för djurproducenternas verksamhetsförutsättningar, eftersom foder är en betydande produktionsinsats inom animalieproduktionen. Då lagstiftningen och tillsynen över dess efterlevnad fungerar väl säkerställs även att foderföretagarna behandlas lika och har jämbördig konkurrensställning. För att lagstiftningens syfte skall uppnås förutsätts att företagarna axlar sitt ansvar för säkerställandet av fodersäkerheten och för att fodret i övrigt överensstämmer med bestämmelserna.

Eftersom Europeiska gemenskapens lagstiftning har reviderats är det nödvändigt att utfärda en ny foderlag.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Foderlagstiftning

Foderlagen (396/1998) trädde i kraft den 15 juni 1998. Den gäller tillverkning för utsläppande på marknaden, utsläppande på marknaden, användning, import och export av foderfabrikat samt foderfabrikat som transporteras via Finland utan att förtullas. Lagen gäller i tillämpliga delar också tillverkning av foderfabrikat för eget bruk och användning av foderfabrikat på gårdsbruksenheter. Syftet med lagstiftningen är att säkerställa att det på marknaden endast finns sådana foderfabrikat som uppfyller kraven och som är oförfalskade, av god kvalitet och oskadliga samt lämpliga för sitt ändamål. I jord- och skogsbruksministeriets beslut och förordningar som utfärdats med stöd av lagen föreskrivs närmare om foderfabrikat, bedrivande av verksamhet inom foderbranschen samt tillsynen över efterlevnaden av lagstift-

ningen.

Foderlagen har harmoniserats med Europeiska gemenskapens rättsakter om foder. Foderlagen ändrades 2001 på grund av vissa ändringar i Europeiska gemenskapens veterinär- och foderlagstiftning (228/2001). Ändringarna gällde närmast bestämmelser om begränsningar av tillverkning, transport, lagring och användning av animaliskt protein och foderfabrikat innehållande animaliskt protein. Också bestämmelserna gällande temporära begränsningar samt rätten att utföra kontroller kompletterades. Efter ändringen av foderlagen år 2001 ansåg Europeiska gemenskapernas kommission att användningen av fiskmjöl för tillverkning av foder på gårdsbruksenheter förutsätter tillstånd av tillsynsmyndigheten, också om fodret endast används för eget bruk. Foderlagen ändrades därför på nytt år 2002 genom att det krav på registrering av verksamhetsidkare som avses i lagen utvidgades att gälla också verksamhetsidkare som använder fiskmjöl som sådant vid tillverkning av foder för andra djur än idisslare på gårdsbruksenheter där även idisslare hålls (636/2002). Dessutom ändrades Europeiska gemenskapens direktiv (2001/46/EG) som gäller kontroll av foderfabrikat år 2001. De mest betydande ändringarna gällde foderföretagares skyldighet att anmäla farliga foderpartier samt myndigheters åtgärder för att förhindra att farliga foderpartier används. På grund av det här gjordes år 2002 utöver de ovan nämnda ändringarna även ändringar av foderlagens bestämmelser om verksamhetsidkarens anmälningskyldighet. I lagen gjordes också vissa ändringar som berodde på nationella behov och genom vilka verksamhetsidkarens anmälningskyldighet preciserades och tillsynsmyndigheterna fick större befogenheter att använda tvångsmedel.

Annan lagstiftning

Bestämmelser om foder finns också i lagen om djursjukdomar (55/1980), lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996) och gentekniklagen (377/1995) samt i författningar som utfärdats med stöd av dessa lagar.

I lagen om djursjukdomar föreskrivs bl.a. om bekämpande, förebyggande och förhindrande av spridning av djursjukdomar samt om åtgärder som skall vidtas för att utreda sjukdomsläget. Lagen om djursjukdomar tillämpas också på de krav som skall uppställas för den hygieniska kvaliteten på foder av animaliskt ursprung, och på tillsynen över iakttagandet av dem vid tillverkningen av foder, på Europeiska gemenskapens inre marknad vid införsel till och utförsel från Finland samt vid utförsel från Finland till länder utanför Europeiska gemenskapen. Med stöd av lagen om djursjukdomar föreskrivs också om godkännande av aktörer som bearbetar animaliska biprodukter.

Syftet med lagen om veterinär gränskontroll är att hindra djursjukdomars spridning via levande djur samt animaliska livsmedel och foder samt andra föremål som eventuellt sprider djursjukdomar vid import till Finland från länder utanför Europeiska gemenskapen eller vid transitering genom Finland från tredjeland. Lagens syfte är också att säkerställa den hygieniska kvaliteten på animaliska livsmedel och foder som från tredje land importeras till Finland eller transiteras genom Finland till andra delar av Europeiska gemenskapen.

Genom gentekniklagen har Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön och om upphävande av rådets direktiv 90/220/EEG genomförts. Gentekniklagen reglerar innesluten användning av genetiskt modifierade organismer samt avsiktlig utsättning av dem i miljön, vilket omfattar både odling och import för bearbetning. I gentekniklagen föreskrivs också om gentekniknämndens uppgifter och om tillsynsmyndigheterna och deras uppgifter.

2.2. Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i Europeiska unionen och i utlandet

EU:s lagstiftning har sedan Finland vid ingången av 1995 blev medlem av EU kraftigt påverkat vår nationella foderlagstiftning. Andra instanser som påverkar foderlagstiftningen är bl.a. Codex Alimentarius-kommissionen.

Codex Alimentarius är en organisation som

inom ramen för FN:s jordbruksorganisation FAO:s och Världshälsoorganisationen WHO:s gemensamma program reglerar standarder på livsmedelsområdet. Codex Alimentarius har fått en mer framträdande roll i och med det avtal om sanitära och fytosanitära åtgärder (SPS-avtalet) som ingicks inom ramen för världshandelsorganisationen WTO. SPS-avtalet fastställer Codex som en sådan internationell organisation vars standarder kan åsidosättas till förmån för tillämpandet av strängare normer inom den internationella handeln endast om det finns vetenskapliga grunder därtill. Inte heller i sådana fall får man genom skyddsåtgärderna i onödan begränsa handeln.

En mellanstatlig arbetsgrupp (Task Force on Animal Feeding) som tillsatts genom ett tillfälligt förordnande har utarbetat Codex riktlinjer för god praxis vid utfodring av djur 2000-2004. Europeiska unionen har uttryckt ett behov av att fortsätta det internationella arbetet för att förenhetliga utfodringspraxisen. Behov av fortsatt arbete finns inom följande delområden: tillämpning av systemet för faroanalys och kritiska styrpunkter (HACCP) vid tillverkning av foder, utarbetandet av närmare bestämmelser för det internationella systemet för snabb varning (RASFF) samt minimering av skadliga ämnen. Kommittén för bekämpningsmedelsrester inom Codex behandlar också frågor som gäller bekämpningsmedelsrester i foder. Vidare arbetar FAO, WHO och Internationella byrån för epizootiska sjukdomar OIE med ämnesområden som gäller utfodring av djur och foder.

EG-lagstiftningen om foder

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (allmänna livsmedelsförordningen)

Syftet med förordningen är att säkerställa en hög skydds nivå för människors hälsa och konsumenters intressen. I detta syfte fastställs i förordning allmänna principer för livsmedel och foder i allmänhet, och för

livsmedels- och fodersäkerhet i synnerhet, på gemenskapsnivå och på nationell nivå. Enligt förordningen får livsmedel eller foder inte släppas ut på marknaden om de inte är säkra. Ansvar för att livsmedel och foder följer rättsakterna läggs på livsmedels- och foderföretagarna på de olika stadierna i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan. Medlemsstaterna är skyldiga att följa och övervaka att företagarna iakttar kraven i livsmedelslagstiftningen. I förordningen ingår också en allmän skyldighet som gäller spårbarhet för foder för livsmedelsproducerande djur på alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan.

Genom förordningen inrättades Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (European Food Safety Authority, EFSA). Myndigheten har i uppgift att tillhandahålla vetenskaplig rådgivning samt vetenskapligt och tekniskt stöd för gemenskapens lagstiftning och politik inom alla områden som har direkt eller indirekt effekt på livsmedels- och fodersäkerheten. Myndigheten för livsmedelssäkerhet har också hand om riskkommunikationen.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd (kontrollförordningen)

Kontrollförordningen ersätter direktivet 95/53/EG gällande offentlig foderkontroll, som har satts i kraft genom foderlagen och de författningar som utfärdats med stöd av den. I kontrollförordningen finns bl.a. bestämmelser om allmänna krav på offentlig kontroll, delegering av vissa kontrolluppgifter till utomstående kontrollorgan, tillsynsplaner, kontrollpersonalens behörighet, offentlighet i fråga om de uppgifter som inhämtas vid tillsynen och konfidentialiteten beträffande informationen, krav som gäller analysen, beredningsplaner, avgifter för tillsynen samt den tillsyn som utövas i gemenskapens medlemsländer och i tredjeländer.

På grundval av förordningen skall kontroll av foder genomföras på alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan. Foderkontrollen skall utföras enligt doku-

menterade förfaranden och medlemsstaterna skall se till att den personal som utför kontrollerna får utbildning. Den behöriga myndigheten får delegera vissa uppgifter som gäller kontroll till ett eller flera kontrollorgan. Laboratorier som analyserar prover som tagits i samband med den offentliga kontrollen skall förfara i enlighet med standarden EN ISO/IEC 17025, och laboratorier skall bedömas av ett organ som uppfyller kraven enligt standarden EN ISO/IEC 17011. På import tillämpas samma kravnivå som vid handeln på den inre marknaden.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien (foderhygienförordningen)

I foderhygienförordningen ingår allmänna bestämmelser om foderhygien, spårbarhet samt registrering och godkännande av foderföretagare. Principen enligt vilken företagarna inom branschen har ansvar för att lagstiftningen följs gäller hela foderkedjan, eftersom tillämpningsområdet för foderhygienförordningen också omfattar primärproduktionen och också andra än livsmedelsproducerande djur.

Genom förordningen ersätts direktivet 95/69/EG gällande registrering och godkännande av verksamhetsidkare inom fodersektorn. Det huvudsakliga syftet med det ovan nämnda direktivet har varit att säkerställa att behöriga myndigheter godkänner eller registrerar vissa anläggningar och mellanhänder som tillverkar, producerar eller släpper ut på marknaden vissa tillsatser, förblandningar, foderblandningar och sådana produkter som avses i direktiv 82/471/EEG. Enligt de gamla rättsakterna har kravet på registrering eller godkännande inte tillämpats på sådana foderföretag som är verksamma inom foderkedjan och som bedriver annan verksamhet än den som beskrivs i direktiv 95/69/EG. Genom den nya foderhygienförordningen utvidgas kravet på registrering till att gälla alla foderföretagare inklusive primärproduktionen. Förordningen tillämpas dock inte på företagare och gårdsbruksenheter där det foder som produceras används för att utfodra de egna djuren på gårdsbruksenheten och de livsmedel som erhålls från dessa djur helt och hållet används på den egna gårdsbruksenheten. För

att uppnå full spårbarhet för foder krävs det att registreringen gäller alla foderföretagare. Dessutom förutsätts det i förordningen att foderföretagarna, utom de som är verksamma inom primärproduktionen, skall iakttä HACCP-systemets (Hazard Analysis and Critical Control Point) principer. I vissa fall förutsätts av företagarna ett godkännandeförfarande. Den behöriga myndigheten kan godkänna en anläggning på basis av en kontroll som utförts på ort och ställe. För att förbättra säkerheten vid foderproduktion och utfodring rekommenderas det i förordningen att riktlinjer för god hygienpraxis utarbetas för hela fodersektorn inklusive primärproduktionen. Riktlinjer kan även utarbetas på gemenskapsnivå. Riktlinjerna skall utarbetas av foderföretagarna. I Finland utvärderas de nationella riktlinjerna av Livsmedelssäkerhetsverket.

Rådets direktiv 70/524/EEG om fodertillsatser samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 om fodertillsatser (EG:s tillsatsförordning)

Genom EG:s tillsatsförordning fastställs ett gemenskapsförfarande för godkännande av utsläppande på marknaden och användning av fodertillsatser samt antas bestämmelser om övervakning och märkning av fodertillsatser och förblandningar. Förordningen tillämpas på ämnen, mikroorganismer och preparat, som avsiktligt tillsätts foder eller vatten. Förordningen tillämpas inte på processhjälpmedel, som av tekniska orsaker inte kan undvikas i slutprodukten, och inte heller på veterinärmedicinska läkemedel enligt definitionen i direktiv 2001/82/EG om upprättande av gemenskapsregler för veterinärmedicinska läkemedel, med undantag för koccidiostatika och histomonostatika som används som fodertillsatser.

I förordningen föreskrivs om villkoren för godkännande av tillsatser. Fodertillsatserna klassificeras med avseende på funktion och egenskaper. Ansökan om godkännande skall lämnas till EFSA, som avger sitt yttrande om ansökan inom sex månader. Kommissionen utarbetar i regel inom tre månader efter att den mottagit yttrandet, ett förslag till förordning som gäller godkännande av ansökan om tillsatser. En godkänd fodertillsats införs i

gemenskapens register över fodertillsatser som inrättats och underhålls av kommissionen.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG.

Genom förordningen upphävdes bestämmelserna i de fyra direktiv som gäller gränsvärden för bekämpningsmedelsrester (76/895/EEG, 86/362/EEG, 86/363 EEG, 90/642/EEG) jämte ändringar.

Genom förordningen fastställs olika företagens arbetsuppgifter i den process som gäller fastställande av gränsvärden för bekämpningsmedelsrester. EFSA ansvarar i samarbete med sitt sakkunnignätverk och medlemsstaterna för riskbedömningen av bekämpningsmedelsrester och avger yttrande om säkerheten beträffande gränsvärdena för bekämpningsmedelsresterna. Kommissionen ansvarar för riskhanteringen med stöd av EFSA:s yttrande. Besluten fattas i en föreskrivande kommitté. Alla gränsvärden för bekämpningsmedelsrester fastställs stegvis under en övergångsperiod och harmoniseras därefter på gemenskapsnivå. I fråga om produkter som importeras från länder utanför gemenskapen skall deras säkerhet kunna påvisas enligt samma kriterier som gäller för produktionen inom gemenskapen.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel (biproduktförordningen)

Syftet med Europaparlamentets och rådets förordning om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel är att utarbeta ett regelverk för animaliska biprodukter. I biproduktförordningen anges folk- och djurhälsobestämmelser om insamling, transport, lagring, hantering, bearbetning, användning och bortskaffande samt också import och export av animaliska biprodukter.

Genom förordningen fastställs bestämmel-

ser om övervakning och spårbarhet för animaliska biprodukter. Av de animaliska biprodukterna skall en större andel än tidigare enligt bestämmelserna bortskaffas i stället för att användas som foder och också i övrigt skärps övervakningen av biprodukterna.

Animaliska biprodukter indelas genom förordningen i tre olika kategorier på basis av de risker som är förknippade med dem (kategorierna 1—3). I förordningen ingår behövliga bestämmelser för att man skall kunna garantera att biprodukter som hör till olika kategorier under insamling och transport samt lagring och bearbetning hålls separerade, och att biprodukter från de olika kategorierna kan spåras. Genom förordningen upphävdes direktivet om animaliskt avfall 90/667/EEG.

Förordningen förbjuder att viss animaliska biprodukter, särskilt självdöda djur och sådant animaliskt material som bestämts att skall bortskaffas, används som foder. Förbudet enligt den nya biproduktförordningen gäller också återanvändning av animaliskt protein inom arten. Med andra ord är utfodring av djur med bearbetat animaliskt protein som härrör från djurkroppar eller delar av djur av samma art förbjuden. Finland har dock beviljats undantag för pälsjur. På grundval av detta har Finland nationellt tillåtit återanvändning inom arten för räv och mårhund, men förbjudit återanvändning inom arten för mink.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder (förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder)

Förordningen tillämpas på genetiskt modifierade organismer (GMO) som används som livsmedel eller foder och på sådana genetiskt modifierade livsmedel eller foder som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer eller har framställts av genetiskt modifierade organismer. Syftet med förordningen är att säkerställa ett gott skydd för människors och djurs hälsa samt för miljön och konsumentintressena med avseende på genetiskt modifierade livsmedel och foder. Avsikten är samtidigt att se till att den inre marknaden fungerar effektivt.

I förordningen föreskrivs om förfaranden i fråga om genetiskt modifierat foder. Dessut-

om föreskrivs om gemensamma godkännandeförfaranden, när genetiskt modifierade produkter används både som livsmedel och foder. Gemenskapens godkännande för genetiskt modifierade livsmedel eller foder beviljas genom öppna och centraliserade förfaranden enligt EFSA:s vetenskapliga riskbedömning, förutsatt att kriterierna för godkännande uppfylls. Godkännande ges för tio år och produkten kan godkännas på nytt för tioårsperioder. Godkända produkter förs in i ett register över genetiskt modifierade livsmedel och foder, i vilket också information om produkten, om studier och om analysmetoder som visar produktens säkerhet antecknas. När godkännandet har beviljats skall innehavaren av godkännandet se till att de eventuella villkoren och begränsningarna för leverans eller användning av livsmedlet eller fodret iaktas.

I förordningen ställs vissa allmänna krav på genetiskt modifierade livsmedel och foder. Enligt förordningen får produkten inte medföra olägenheter för människors eller djurs hälsa eller för miljön. Produkten får inte heller vilseleda konsumenten eller användaren. Produkten får inte avvika från motsvarande livsmedel eller foder så att normal användning av det skulle vara näringsmässigt ofördelaktigt för människor eller djur. Fodret får inte medföra olägenheter för konsumenten genom att försämra animalieprodukternas utmärkande egenskaper. Genom förordningen föreskrivs dessutom om den obligatoriska märkningen av livsmedel och foder som framställts av GMO. Av praktiska skäl anges dock 0,9 procent som ett gränsvärde för sådant genetiskt modifierat material vars förekomst är oavsiktlig, varvid märkningskraven inte tillämpas.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1830/2003 om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG (GMO-spårbarhetsförordningen)

Förordningen tillämpas på produkter som består av eller innehåller GMO, på livsmedel och livsmedelsingredienser som framställts

av GMO samt på foder som framställts av GMO. I förordningen avses med en produkt framställd av GMO en produkt som helt eller delvis har utvunnits från GMO, men inte innehåller eller består av GMO.

Med spårbarhet avses möjligheten att spåra GMO och livsmedel och foder som framställts av GMO på alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan. Med hjälp av spårbarhetssystemet är det lättare att dra tillbaka genetiskt modifierade produkter från marknaden om det konstateras att de har skadliga effekter för människors hälsa eller för miljön. Dessutom gör spårbarhetssystemet det lättare att vid behov målinriktat följa upp eventuella effekter för människors hälsa eller för miljön samt kontrollera och bekräfta påståenden som antecknats om genetiskt modifierade produkter.

Förordningen ställer många krav på företagen. Företagen skall ha inrättat system och förfaranden med hjälp av vilka det går att utreda för vem produkterna tillhandahålls och från vem produkterna erhållits. Företagen skall till den som mottar produkten vidarebefordra identifieringsbeteckningarna för varje GMO som produkten innehåller samt angivelse om huruvida livsmedlet eller fodret har framställts av GMO. Företagen, utom slutanvändaren av produkten, skall bevara uppgifterna i fem år och på begäran ställa dessa till behöriga myndigheters förfogande.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer

Syftet med förordningen är att i enlighet med försiktighetsprincipen och utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i direktiv 2001/18/EG inrätta ett gemensamt anmälnings- och informationssystem för gränsöverskridande förflyttningar av sådana genetiskt modifierade organismer (GMO) som kan få skadlig effekt på bevarandet av och det hållbara nyttjandet av den biologiska mångfalden, även med hänsyn till riskerna för människors hälsa. Syftet är vidare att säkerställa verkställandet av bestämmelserna i Cartagena-protokollet om biosäkerhet på gemenskapens vägnar.

Enligt förordningen skall exportören se till

att en skriftlig anmälan görs till den importerande partens behöriga myndighet före den första avsiktliga gränsöverskridande förflyttningen av genetiskt modifierade organismer som är avsedda för avsiktlig utsättning i miljön. Huvudregeln är att ingen första avsiktlig gränsöverskridande förflyttning får göras utan den importerande partens i förväg avgivna och uttryckliga medgivande. Om det är fråga om GMO som är avsedd för direkt användning som livsmedel, foder eller för bearbetning, skall kommissionen göra en anmälan till förmedlingscentrumet för biosäkerhet.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati (TSE-förordningen)

I förordningen fastställs bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av spongiform encefalopati (TSE) hos djur. Den tillämpas på produktion och utsläppande på marknaden, samt i vissa särskilda fall också på export, av levande djur och animaliska produkter.

Enligt förordningen är det, med vissa undantag, förbjudet att använda bearbetat animaliskt protein vid utfodring av djur som används inom livsmedelsproduktion. Användningen av vissa animaliska protein, såsom fiskmjöl, vid tillverkning av foder förutsätter att foderföretagaren som tillverkar fodret får godkännande av tillsynsmyndigheten. Ett godkännande förutsätter att bearbetningen av ovan nämnda animaliska protein separeras fullständigt från bearbetningen av foder för idisslare. I praktiken innebär detta separata produktionslinjer. Enligt förordningen krävs godkännande också för gårdsbruksenheter som föder upp både icke-idisslare för livsmedelsproduktion och idisslare och som använder fiskmjöl eller koncentrat som innehåller fiskmjöl för beredning av egna foderblandningar på gården. Godkännande krävs också för alla gårdsbruksenheter som använder fiskmjöl som sådant vid tillverkning av foder. Dessutom krävs att alla gårdsbruksenheter som använder fiskmjöl eller koncentrat som innehåller fiskmjöl registreras.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen

Syftet med förordningen är att säkerställa att ändamålsenliga och effektiva åtgärder vidtas för att upptäcka och övervaka salmonella och andra zoonotiska smittämnen på alla relevanta stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan i syfte att minska deras förekomst och de risker de medför för folkhälsan.

Övervakningen av zoonoser grundar sig på Europeiska gemenskapens mål för att minska förekomsten av zoonoser. Genom förordningen uppställs inga egentliga mål, utan det görs genom ett kommittéförfarande. I förordningen ges dock tidtabell för när gemenskapen senast borde utfärda förordningar gällande vissa zoonoser. Efter fastställandet av målen skall medlemsstaterna för godkännande till kommissionen lämna in ett kontrollprogram genom vilket staten skall uppnå det uppställda målet. Kontrollen riktar sig i första hand till livsmedelsproducerande djur inom primärproduktionen, men vid behov också till andra delar av livsmedelskedjan. I program för övervakning av salmonella i fråga om djur som används inom livsmedelsproduktionen skall det alltid också ingå övervakning av salmonella i foder.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien

Förordningen innehåller allmänna krav som gäller samtliga livsmedelsföretagare. Det som är nytt i förordningen om livsmedelshygien är de krav som gäller primärproduktionen i bilaga I. Tidigare har krav på livsmedelssäkerhet inom primärproduktionen endast ställts i fråga om mjölkproduktionsenheter, övervakning av salmonella hos fjäderfä och övervakning av främmande ämnen. Förordningen om livsmedelshygien ställer inga detaljerade krav på primärproduktionen, men gårdsbruksenheterna skall iaktta god hygienpraxis bl.a. när det gäller renhållning, hygieniska produktionsutrymmen, vattenförsörjning, personalens hälsa, avfallshantering och skadedjursbekämpning. Veterinärmedicinska läkemedel, fodertillsatser och växt-

skyddsmedel skall användas i enlighet med de krav som lagstiftningen ställer. Ett särskilt krav gäller bokföring över produktionen.

Kommissionens beslut 2004/217/EG om antagande av en förteckning över varor som inte får avyttras eller användas som foder

Kommissionens beslut innehåller en förteckning över de varor som det är förbjudet att använda vid framställning av foder och utfodring av djur. Förutom i kommissionens beslut ingår förbud mot utfodring både i TSE-förordningen och biproduktförordningen.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön och om upphävande av rådets direktiv 90/220/EEG

Syftet med direktivet är att i enlighet med försiktighetsprincipen närma medlemsstaternas lagar och andra författningar till varandra och att skydda människors hälsa och miljön när GMO avsiktligt sätts ut i miljön för annat ändamål än att släppa ut dem på marknaden i gemenskapen eller när produkter som består av eller innehåller GMO släpps ut på marknaden i gemenskapen. Innan en produkt släpps ut på marknaden skall en miljöriskbedömning genomföras av den som saken gäller och därefter skall anmälan göras till den behöriga myndigheten i den medlemsstat inom vars område utsättningen är avsedd att utföras. Medlemsstaterna skall se till att potentiella negativa effekter på människors hälsa eller på miljön noggrant bedöms från fall till fall. Enligt direktivet skall medlemsstaterna utse en behörig myndighet som skall ansvara för att kraven i direktivet uppfylls samt granska att anmälan av den som saken gäller uppfyller kraven i direktivet och att miljöriskbedömningen är tillfredsställande. I Finland har gentekniknämnden utsetts till behörig myndighet. Den behöriga myndigheten skall anordna inspektioner eller vidta andra kontrollåtgärder för att säkerställa att direktivet följs. Den behöriga myndigheten ansvarar för att GMO eller produkter som innehåller GMO som släppts ut på marknaden utan godkännande dras tillbaka och för att allmänheten, kommissionen eller andra med-

lemsstater vid behov underrättas om saken.

Direktivet har genom gentekniklagen 377/1995 genomförts nationellt och den omfattar såväl innesluten användning som avsiktlig utsättning i miljön av GMO. Gentekniklagen tillämpas också på ibruktagande av anläggningar och lokaler för hantering av GMO och på deras verksamhet.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/32/EG om främmande ämnen och produkter i djurfoder (direktivet om främmande ämnen)

Genom direktivet upphävs rådets direktiv 1999/29/EG om främmande ämnen och produkter i djurfoder och direktivets tillämpningsområde utvidgas till att gälla också fodertillsatser. Genom direktivet förbjuds blandning av foderråvaror i utspädningssyfte. Sålunda får inte någon foderråvara överskrida det gränsvärde som anges i bilagan till direktivet och tillskottsfodret inte överskrida de halter som anges för helfoder. Vidare föreskrivs om myndigheternas och verksamhetsidkarens skyldighet att inleda undersökningar för att identifiera källorna till skadliga ämnen i foder, i de fall gränsvärdena överskrids eller i de fall förhöjda halter upptäcks.

Rådets direktiv 97/41/EG som gäller fastställande av gränsvärden för bekämpningsmedelsrester har också gällt för foder. Lagstiftningen om bekämpningsmedelsrester har dock inte omfattat typiska produkter som används för utfodring av djur, såsom grovfoder eller produkter av vattenlevande djur (fiskolja, fiskmjöl och olika biprodukter från fiskberedningsindustrin). Därför har det funnits behov av att fastställa gränsvärden för bekämpningsmedelsrester också i direktivet om främmande ämnen. Särskild uppmärksamhet har fästs vid de bekämpningsmedel som är förbjudna i gemenskapen.

Rådets direktiv 90/167/EEG om fastställande av villkor för framställning, utsläppande på marknaden och användning av foderläkemedel inom gemenskapen (direktivet om foderläkemedel)

Syftet med direktivet är att förebygga faror som kan uppstå då foderläkemedel ges till djur som är avsedda för livsmedelsproduk-

tion. Direktivet innehåller bestämmelser om framställning, lagring och utsläppande på marknaden av foderläkemedel. Dessutom innehåller det bestämmelser om godkännande av tillverkaren och bokföring gällande foderläkemedel samt förskrivning av foderläkemedel.

Rådets direktiv 96/25/EG om avyttring och användning av foderråvaror, med ändring av direktiven 70/524/EEG, 74/63/EEG, 82/471/EEG och 93/74/EEG, och med upphävande av direktiv 77/101/EEG (direktivet om foderråvaror)

Syftet med direktivet är att förenhetliga bestämmelserna om avyttring av foderråvaror inom gemenskapen. I bilagan till direktivet finns en icke fullständig förteckning över de allmännaste foderråvaror som marknadsförs i EU. I förteckningen anges benämning, beskrivning och kvalitetskrav i fråga om foderråvaran samt de obligatoriska uppgifter om näringsämnen som skall finnas i varudeklarationen. Det är också tillåtet att släppa ut på marknaden och använda sådana foderråvaror som inte upptas i förteckningen, förutsatt att de namngetts så att de inte kan sammanblandas med de foderråvaror som anges i förteckningen. Dessutom skall de vara säkra och lämpliga för sitt användningsändamål. I direktivet föreskrivs om skyldigheten att tillhandahålla en varudeklaration. Dessutom föreskrivs om de situationer då ingen varudeklaration behövs, såsom i handeln mellan gårdar.

Rådets direktiv 79/373/EEG om avyttring av foderblandningar (direktivet om foderblandningar)

I direktivet fastställs regler för rörligheten för foderblandningar inom gemenskapen. I fråga om anteckningar i varudeklarationen är syftet med direktivet att säkerställa att boskapsuppfödare ges objektiv och så noggrann information som möjligt om fodrets sammansättning och användning. Direktivet innehåller bestämmelser om de obligatoriska och frivilliga uppgifter som skall anges i varudeklarationen. I direktivet föreskrivs dessutom om de vid en offentlig kontroll upptäckta, högsta tillåtna avvikelserna från upp-

gifterna som anges i varudeklarationen för fodret.

Rådets direktiv 93/74/EEG om foder för särskilda näringsbehov (dietfoderdirektivet)

I direktivet föreskrivs om foder för särskilda näringsbehov. Sammansättningen för detta foder skall vara sådant att det bevisligen konstaterats täcka särskilda näringsbehov hos djur. Foder för särskilda näringsbehov skall genom sina egenskaper och syfte klart kunna urskiljas från både vanliga foder och foder som innehåller läkemedel. I varudeklarationen för foder skall anteckningen ”diet” ingå. Tillsatserna i foder för särskilda näringsbehov skall vara godkända i enlighet med gemenskapens lagstiftning.

Rådets direktiv 82/471/EEG om vissa produkter som används i djurfoder

Direktivet gäller produkter som direkt eller indirekt fungerar som proteinkällor, tillverkas genom vissa tekniska processer och släpps ut på marknaden inom gemenskapen som foder eller beståndsdel i foder. Dessa produkter får importeras, marknadsföras och tillverkas endast om produkten nämns inom de produktgrupper som anges i bilagorna till direktivet och de villkor för användning av produkten som anges där uppfylls. EG:s tillsatsförordning ändrade direktiv 82/471/EEG så att urinämne och derivat därav, liksom aminosyror och deras salter och analoger, flyttades till tillämpningsområdet för EG:s tillsatsförordning.

Den nationella lagstiftningen i vissa andra länder

Den lagstiftning som gäller foder och fodertillsyn har i Europeiska unionens medlemsländer till stor del harmoniserats. Det finns dock betydande skillnader länderna emellan vad gäller lagstiftningens struktur och organiseringen av tillsynen. Syftet med EG-lagstiftningen är att skydda människors och djurs hälsa samt miljöns tillstånd.

I Sverige finns en lag (Lag (2006:805) om foder och animaliska biprodukter) som reglerar foder och fodertillsyn. Tillsynen av foder

leds av Statens jordbruksverk (SJV), som lyder under jordbruksdepartementet. SJV har befogenhet att utfärda normer för fodersektorn och ansvarar för fodertillsynen. Förutom av SJV sköts fodertillsynen av auktoriserade inspektörer vid länsstyrelserna. Andra myndigheter som arbetar med foderfrågor är Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

I Danmark är fodertillsynen koncentrerad till ett ämbetsverk (Plantedirektorat, Danish Plant Directorate) som lyder under livsmedels-, jordbruks- och fiskeriministeriet och som sköter administrationen av foderbestämmelserna och övervakar verkställandet av dem med stöd av foderlagen (Bekendtgørelse af lov om foderstoffer, LBK nr 80 af 02/02/2000).

I Norge regleras säkerheten längs hela livsmedelskedjan genom livsmedelslagen (Lov om matproduksjon og mattrygghet, LOV 2003—12—19 nr 124), till vars tillämpningsområde hör säkerheten hos produktionsinsatser i fråga om livsmedel och jordbruk, växters och djurs hälsa samt djurs välbefinnande. Foder hör till jordbrukets produktionsinsatser. I livsmedelslagen föreskrivs om företagares och tillsynsmyndigheters allmänna skyldigheter och krav som gäller dem samt avgifter och straff. Närmare bestämmelser om foder utfärdas av lantbruksdepartementet (Landbruks- og matdepartementet).

I Norge har fodertillsynen delats upp så att den nationella centralen för växtproduktion och livsmedel av vegetabiliskt ursprung, som lyder under myndigheten för livsmedelstillsyn (mattillsynet), ansvarar för tillsynen över foder för landlevande djur och den nationella centralen för fisk och fiskeriprodukter ansvarar för tillsynen över foder för fisk och vattenlevande djur. Tillsynen är organiserad i distrikt och regioner, av vilka den senare sköter tillsynen.

Nederländerna är ett exempel på en medlemsstat som särskilt har satsat på en enhetlig kvalitetspolitik. Produktnämnden för animalieproduktionsdjur (The Livestock Product Board) är ett offentligt kontrollorgan av vars uppgifter en är att verkställa EU-lagstiftningen. Produktnämnden har också utarbetat regler om god tillverkningssed (GMP) i fråga om foder, vilka det dock är frivilligt att följa. GMP-reglerna är en del av hela foderkedjans integrerade tillsynssystem

där testningen av riktigheten av resultaten från laboratorierna spelar en central roll.

2.3. Bedömning av nuläget

Under Finlands EU-medlemskap har foderlagstiftningen förändrats mycket. Till följd av livsmedelskriserna gav kommissionen år 2000 ut en vitbok om livsmedelssäkerhet som innehåller ett lagstiftningsprogram och 16 förslag till rättsakter om foder. Syftet med de åtgärder som skall vidtas enligt vitboken har varit att förbättra lagstiftningen gällande hela livsmedelskedjan från jord till bord och göra den konsekventare. Genom vitboken har kommissionen övergått till att som lagstiftningsform allt oftare använda förordningar i stället för de tidigare direktiven.

År 2003 användes ca 80 procent av den odlade åkerarealen i Finland för produktion av foderväxter. I Finland tillverkas årligen ca 1 400 miljoner kilo foderblandningar, vilket utgör ca en procent av den industriella tillverkningen av foderblandningar i Europeiska unionen. År 2004 utgjorde försäljningsinkomsterna från animaliska produkter 65 procent av de totala försäljningsinkomsterna från jordbruket och trädgårdsodlingen. Inom animalieproduktionen har fodret en stor ekonomisk betydelse. Största delen av det foder som är avsett för utfodring av animalieproduktionsdjur produceras och används på finländska gårdar.

Det foder som livsmedelsproducerande djur utfodras med är till stor del inhemskt med undantag av nödvändigt proteinfoder såsom soja och fodertillsatser. Produkterna från foderindustrin motsvarar i genomsnitt en tredjedel av de finländska animalieproduktionsdjurens energiintag, men i fråga om t.ex. svin och fjäderfä utgör det industriella fodret en avsevärt större andel av utfodringen.

Gemenskapens förordningar är rätt som nationellt gäller som sådan och de får inte mera genom separata författningar tolkas eller verkställas. EU:s foderlagstiftning och den gällande foderlagen innehåller överlappande bestämmelser om samma saker, och därför kan en revidering av foderlagen anses behövlig.

3. Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1. Målsättning

Syftet med propositionen är att i foderlagen göra de ändringar som förutsätts i Europeiska gemenskapens lagstiftning. Nationellt revideras foderlagstiftningen genom att den nuvarande foderlagen upphävs och genom att det stiftas en ny foderlag som innehåller kompletterande bestämmelser till Europeiska gemenskapens förordningar i fråga om behöriga myndigheter, administrativa tvångsmedel och hot om straff. Denna reglering skall genomföras på lagnivå. Det är inte möjligt att genomföra foderlagstiftningen i gemenskapens förordningar genom en nationell förordning, eftersom bestämmelser om administrativa tvångsmedel och straff skall utfärdas genom lag.

Genom denna proposition genomförs direktivet om foderläkemedel, direktivet om foderråvaror, direktivet om foderblandningar, dietfoderdirektivet och direktivet om främmande ämnen samt rådets direktiv 82/471/EEG om vissa produkter som används i djurfoder. De ovan nämnda direktiven har tidigare genomförts genom den gällande foderlagen samt jord- och skogsbruksministeriets beslut om läkemedelsfoder (nr 13/VLA/1998), jord- och skogsbruksministeriets beslut om foderämnen (jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling nr 40/1999), jord- och skogsbruksministeriets beslut om foderblandningar (jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling nr 41/1999), jord- och skogsbruksministeriets beslut om fodermedel för särskilda näringsbehov (jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling nr 57/95), jord- och skogsbruksministeriets beslut om skadliga ämnen, produkter och organismer i foder (jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling nr 163/1998) och jord- och skogsbruksministeriets förordning om produkter som används i djurfoder (jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling nr 60/05).

Genom denna proposition genomförs också kommissionens beslut om antagande av en förteckning över varor som inte får avyttras eller användas som foder 2004/217/EG.

3.2. De viktigaste förslagen

Det föreslås att lagens syften till centrala delar är de samma som i den gällande foderlagstiftningen. Det huvudsakliga syftet är att främja användningen av tryggt foder av god kvalitet samt att motverka ekonomiska förluster orsakade av foder av dålig kvalitet i syfte att trygga kvaliteten på animalieproduktionen och på de animaliska livsmedlen. Lagens tillämpningsområde motsvarar huvudsakligen tillämpningsområdet för den gällande foderlagen. Den nya lagen skall tillämpas på alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan för foder, allt från primärproduktionen av foder till utsläppandet på marknaden och användningen av foder.

Enligt EG:s foderförordningar fattas beslut som gäller den administrativa organiseringen av fodertillsynen på nationell nivå. Central myndighet för fodertillsynen är Livsmedelssäkerhetsverket Evira. Livsmedelssäkerhetsverket kan dessutom för uppgifter som gäller fodertillsyn anlitat auktoriserade inspektörer. Gränsveterinärer ges befogenhet att övervaka animaliska foder också med stöd av foderlagen. EG:s foderlagstiftning har beaktats i de krav som ställs på analyser av prov och på laboratorier. Livsmedelssäkerhetsverket har möjlighet att godkänna externa laboratorier för analysering av myndighetsprov, eftersom verket inte har möjlighet att upprätthålla kunnandet och apparaturen i fråga om alla foderanalyser som behövs. Livsmedelssäkerhetsverket åläggs vidare skyldighet att uppgöra en årlig kontrollplan för foder. Dessutom skall verket uppgöra en flerårig nationell tillsynsplan i enlighet med kontrollförordningen.

Det föreslås att bestämmelsen om skadeståndsskyldighet i foderlagen ändras så som riksdagen våren 2006 förutsatte vid behandlingen av regeringens proposition med förslag till lag om gödselafabrikat. Också i foderlagen skall skadeståndsansvaret vara strikt, ett ansvar oberoende av oaktsamhet. Strikt ansvar läggs på den som tillverkat, låtit tillverka eller importerat foder.

EG-förordningarna hänför utfärdandet av bestämmelser om tvångsmedel till den nationella lagstiftningen. I kontrollförordningen förutsätts dock att verksamhet som bryter mot bestämmelserna skall åtföljas av ända-

målsenliga administrativa åtgärder eller straffrättsliga påföljder. I den nya foderlagen finns administrativa tvångsmedel av olika stränghetsgrad. Tillsynsmyndigheten har dessutom getts prövningsrätt när det gäller tillämpandet av tvångsmedel.

Enligt kontrollförordningen skall medlemsstaterna se till att det finns tillräckliga finansiella medel för de offentliga kontrollerna. Förordningen gör det möjligt att på nationell nivå besluta till vilka delar kostnaderna för de offentliga kontrollerna skall täckas med kontrollavgifter. Principer för fastställande av kontrollavgifter ingår i EG-förordningen.

Enligt lagförslaget skall bestämmelser på lägre nivå utfärdas genom förordning av ministeriet.

4. Propositionens konsekvenser

4.1. Ekonomiska konsekvenser för näringsidkare och myndigheter

Näringensidkare

I foderhygienförordningen förutsätts att alla foderföretagare, utom i fråga om primärproduktionen, tar i bruk systemet för faroanalys och kritiska styrpunkter (HACCP). Det här medför i någon mån nya kostnader både för sådana företagare som redan tidigare har omfattats av skyldigheten att utöva egenkontroll och för nya företagare, så som företag som transporterar förpackade varor och lagerhållare. Dessutom kommer gårdsbruksenheter som använder tillsatser eller förblandningar som innehåller sådana för framställning av foderblandningar att omfattas av HACCP-kraven (med undantag av gårdsbruksenheter där endast förblandningar som innehåller tillsatser i ensilage används).

På gårdsnivå medför också kraven att föra bok enligt foderhygienförordningen och förordningen om livsmedelshygien i någon mån kostnader (art och mängd av foder som produceras på gårdsbruksenheten, ursprung, art och mängd av köpfoder samt destination för och mängd av foder som sålts/överlåtits).

Den omvärdering av fodertillsatser som skall göras senast 2010 med anledning av EG:s tillsatsförordning samt den bedömning som därefter skall göras vart tionde år med-

för i någon mån kostnadstryck på priserna för tillsatser. De största kostnadseffekterna för-
anleds av att användningen av koccidiostatika som fodertillsats vid uppfödning av fjäderfä sannolikt kommer att förbjudas från början av 2012. På grund av att användningen av koccidiostatika upphör beräknas foderkostnaderna för fjäderfähus hållningen stiga med ca fem procent, vilket leder till merkostnader på ca 2,5 miljoner euro på årsnivå i hela landet. Dessutom kommer sämre foderomvandlingsförmåga, högre dödlighet och koccidiosvaccin i någon mån att medföra kostnader.

Förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder förutsätter att konventionellt foder och genetiskt modifierat foder hålls åtskilda, om avsikten är att släppa ut en del av produkterna på marknaden utan genetiskt modifierade ingredienser. Kravet att hålla dem isär i alla bearbetningsfaser medför betydande merkostnader för foderindustrin.

Myndigheter

Foderhygienförordningen, som tillämpas sedan början av 2006, innebär att systemet för registrering och godkännande utvidgats till att gälla alla foderföretagare i syfte att garantera full spårbarhet. Enligt foderhygienförordningen skall företagarna skaffa och använda endast sådant foder som härrör från en produktionsanläggning som registrerats eller godkänts i enlighet med förordningen. Godkännandekontrollerna, registreringen och annan övervakning föranleder merkostnader.

För närvarande övervakas ca 500 foderföretagare av Livsmedelssäkerhetsverket. Livs-

medelssäkerhetsverket uppskattar att tillämpningen av foderhygienförordningen kommer att leda till att ca 200 nya transportföretag, 50 nya tillverkare av foderråvaror, ca 400 parti- och detaljaffärer och ca 40 nya lager kommer att omfattas av fodertillsynen. Utöver de ovan nämnda kommer nya foderföretagare inom primärproduktionen att omfattas av tillsynen.

Tillsynen skall i fortsättningen särskilt inriktas på de nya företagarna som avses i de nya bestämmelserna. Fodertillsynen enligt lagförslaget förverkligas inom ramen för budgetanslagen och de ramar för statsfinanserna som statsrådet fastställt, med beaktande av statens produktivhetsprogram. Dessutom kommer kontrollbesöken att läggas ut, eftersom verkets egna resurser inte räcker till.

I statens produktivhetsprogram riktas spar-
krav mot Livsmedelssäkerhetsverkets resurser. Som motvikt till att övervakningsuppgifterna ökar i och med att foderhygienförordningen genomförs, kommer övervakningsresurser också att sparas in bl.a. genom att gränsveterinärerna verkar som sådana tillsynsmyndigheter som avses i foderlagen. Därmed uppskattas att det extra arbete i administrativt hänseende som iakttagandet av de nya tillsynskraven medför skall kunna skötas med nuvarande resurser genom att planeringen av tillsynen ses över och tillsynsåtgärderna placeras i prioritetsordning.

En bedömning av det totala antalet nya aktörer som kommer att omfattas av register- eller godkännandeförfarandet och stå under tillsyn av Livsmedelssäkerhetsverket och det antal avgiftsbelagda kontroller som gäller företagarna presenteras i följande tabell.

Föremål för registrering/ godkännande	Antalet som skall registreras/av vilka antalet godkända	Antalet godkännandekontroller eller antalet kontroller som hör samman med tillsynen			
		2006	2007	2008	2009
Transportmaterial	200/50	25	10	10	10
Tillverkare av föderråvaraor (nya aktörer)	50/0	5	5	5	5
Parti- och detaljaffärer	400/0	50	50	30	30
Lager	40/10	5	5	5	5

Uppskattning av kostnaderna för fodertillsynen (1 000 euro) presenteras i tabellen nedan.

Kostnader	2007	2008	2009	2010
avgiftsbelagd	259	223	187	187
avgiftsfri	1265	1309	1357	1357
sammanlagt	1524	1531	1544	1544

Även om antalet företagare som skall övervakas ökar, så minskar de kostnader som de avgiftsbelagda kontrollerna föranleder på grund av att antalet kontrollbesök som Livsmedelssäkerhetsverket utför minskar. Samtidigt ökar foderföretagarnas ansvar.

Kostnaderna för den avgiftsfria verksamheten ökar däremot bl.a. till följd av att marknadstillsynen ökar. Till den avgiftsfria verksamheten hör förutom marknadstillsynen dessutom styrning av fodertillsynen, småskalig rådgivning för företagare och gårdsövervakning.

4.2. Konsekvenser för myndigheterna

Avsikten är inte att genom den föreslagna lagen i någon väsentlig grad förändra situationen för de myndigheter som deltar i tillsynen. Propositionens syfte är dock att stärka Livsmedelssäkerhetsverkets ställning när det gäller styrningen av tillsynen bl.a. genom att verket utarbetar den fleråriga nationella tillsynsplanen.

Inga större förändringar föreslås heller i fråga om uppgiftsfördelningen mellan myndigheterna. Gränsveterinärerna skall i framtiden

i samband med den veterinära gränskontrollen av foder av animaliskt ursprung också svara för tillsynen enligt foderlagen.

Principerna för tillsynen ändrar inte, utan tillsynen skall också i framtiden i stor utsträckning grunda sig på övervakning av verksamhetsidkarens system för kvalitetssäkring. Antalet objekt som skall övervakas ökar dock, eftersom foderhygienförordningen utvidgar fodertillsynen till att gälla exempelvis foderproduktionen på gårdsbruksenheter. Myndigheters skyldighet att föra register över alla aktörer längs foderkedjan samt det mera omfattande innehållet i registren ger myndigheterna mera arbete. Myndigheternas uppgifter ökar också av att antalet företagare som omfattas av godkännandeförfarandet har vuxit.

Analyser av prov från offentliga foderkontroller kommer också i fortsättningen att skötas av Livsmedelssäkerhetsverket, och det föreslås att verket skall kunna godkänna också andra laboratorier för uppgiften. Det finns behov av att utnyttja andra laboratorier, eftersom analyserna av proven kräver allt mer dyrbar apparatur och specialkompetens. Utnyttjande av andra laboratorier för analysring av prov kommer i fråga exempelvis i

samband med tillsynen över genetiskt modifierat foder och dioxiner. Utläggning av analyseringen av vissa prov är motiverat av kostnadsskäl.

Det uppkommer synergieffekter vad gäller tillsynen, eftersom gränsveterinärerna enligt förslaget i framtiden i samband med den veterinära gränskontrollen av foder av animaliskt ursprung också skall svara för tillsynen enligt foderlagen i enlighet med artikel 14 i kontrollförordningen. Den tillsyn som avses i foderlagen gäller exempelvis märkning, fodertillsatser och spårbarhet.

Också den bedömning av ansökningar om fodertillsatser som görs av EFSA minskar tillsynsmyndighetens arbetsinsats, eftersom avsikten är att i framtiden endast i fråga om vissa fodertillsatser begära en nationell bedömning. Ansökningarna om fodertillsatser, inklusive effektiviteten hos tillsatser i ensilage (konserveringsmedel), har tidigare bedömts av medlemsstaterna. Å andra sidan ger behandlingen av ansökningar som gäller genetiskt modifierat foder och uppgiften att fungera som en sådan nationell kontaktmyndighet som avses i statsrådet förordning mera arbete för tillsynsmyndigheten.

I gemenskapens kontrollförordning fastställs allmänna krav på organiseringen av den offentliga foderkontrollen samt på tillsynsmyndighetens verksamhet. Förordningen ställer också krav på att tillsynen skall vara regelbunden och att den skall stå i proportion till riskerna. Ansvaret för den offentliga foderkontrollen ligger dock på medlemsstaterna. Den nya förordningen kommer inte till denna del att ändra den rådande situationen.

4.3. Konsekvenser för miljön

Syftet med propositionen är att säkerställa att fodret är säkert för djur. Foderkvaliteten och fodersäkerheten har internationellt sett hållit hög nivå i Finland. Fodret bidrar för sin del till att mängden skadliga ämnen i livsmedlen i Finland nästan undantagslöst bibehålls på en nivå som inte medför hälsomässiga olägenheter för människan. Att situationen är så bra förklaras av att det knappast alls kommer in icke önskvärda ämnen i livsmedelskedjan via foder.

Miljökonsekvenserna då det gäller foder

beaktas i synnerhet i bedömningen av ansökningar för enskilda produkter då det är fråga om tillsatser eller genetiskt modifierade produkter. Gemenskapen har fastställt och enhetligt sin riskbedömning genom inrättandet av EFSA, som bl.a. bedömer ovan nämnda produkter såväl med tanke på människors och djurs som miljöns säkerhet. I Finland är det gentekniknämnden som med stöd av gentekniklagen bedömer, övervakar och följer miljökonsekvenserna av genetiskt modifierade organismer och av den begär EFSA utlåtande alltid då det är fråga om en genetiskt modifierad organism som sätts ut i miljön.

Strävan efter att minska miljöbelastningen märks också i att de tillåtna gränsvärdena för skadliga ämnen och produkter i foder har sänkts och i att nya ämnen, såsom dioxinlika PCB:er, omfattas av regleringen. I fråga om vissa tillsatser, såsom spårämnen, har de tillåtna gränsvärdena likaså granskats på nytt i syfte att minska halterna av skadliga ämnen för miljön till en miniminivå. Med hjälp av enzymer strävar man efter att förbättra foderomvandlingsförmågan, av vilket följer att mindre mängder näringsämnen, såsom fosfor, läcker ut i miljön.

4.4. Samhälleliga konsekvenser

EG-lagstiftningen har under de senaste åren utvecklats så att allmänna principer för livsmedel och foder har samlats i samma rättsakter. Det har ansetts vara centralt med tanke på livsmedelssäkerheten att man fastställer enhetliga principer och krav som gäller hela kedjan. I allmänna livsmedelsförordningen fastställs principen om att företagaren har det primära ansvaret för foder- och livsmedels-säkerheten. Det är myndigheternas skyldighet att genom sin egen verksamhet säkerställa att foderföretagarna, inbegripet de som tillverkar, bearbetar och distribuerar foder som är avsett för andra än livsmedelsproducerande djur, uppfyller de skyldigheter som gäller dem. Bestämmelser om foderföretagares primära ansvar för fodersäkerheten samt om företagarnas skyldighet att genomföra kvalitetssäkring finns redan i gällande nationell lagstiftning.

Åtgärder som gäller fodersäkerheten skall i

första hand basera sig på vetenskaplig riskbedömning. Riskanalys erbjuder ett instrument genom vilken man kan fastställa åtgärder som är effektiva, rätt inriktade och välvägda.

5. Beredningen av propositionen

Förslaget har beretts av en av jord- och skogsbruksministeriet tillsatt arbetsgrupp med uppgift att utarbeta ett förslag till foderlag med därtill hörande motiveringspromemoria. Vid beredningen beaktades utvecklingen i fråga om EG:s regelverk beträffande livsmedels- och fodertillsyn. Under arbetets gång hörde arbetsgruppen intressentgrupper och företrädare för dem som utövar den praktiska tillsynen. Arbetsgruppens förslag blev klart den 10 mars 2006 (JSM:s arbetsgruppspromemoria 2006:12).

5.1. Remissyttrandet och hur de har beaktats

Den av jord- och skogsbruksministeriet den 25 januari 2005 tillsatta arbetsgruppen utarbetade ett utkast till en foderlag, som blev klar den 10 mars 2006. Därefter begärdes utlåtanden om utkastet inom jord- och skogsbruksministeriets avdelning för livsmedel och hälsa. Förslaget som omarbetades utgående från utlåtandena sändes den 6 juli 2006 ut på en omfattande remiss till myndigheter och intressentgrupper. Förslaget till foderlag preciserades på basis av de inkomna skriftliga utlåtandena.

Utlåtande begärdes av följande instanser: Agentuuri Kari Halonen Oy, Algol Chemicals Ab, Altia Abp fabriken i Koskenkorva, A-Producenter Ab, arbetskrafts- och näringscentralerna, Avena Nordic Grain Oy, Bang & Bonsomer Ab, Berner Aktiebolag/agenturavdelningen, Best-In Oy, Biofarm Oy, Biokasvu Oy, Brenntag Nordic Oy, Bröste Oy, Centralförbundet för Fiskerihushållning, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf, Oy Farmika Ab, Oy Feedex Ab, Oy Feedmix Ab, FINAS-ackrediteringstjänst, finansministeriet (FM), Finnfeeds Oy, Finnfeeds Finland Ab, Findest Protein Oy, Finfood-Suomen Ruokatieto ry,

Finlands Dagligvaruhandel rf, Finlands Djurskyddsförening rf, Finlands Fiskodlarförbund, Finlands Fjäderfäförbund rf, Finlands Färförening rf, Finlands Konsumentförbund rf, Finlands miljöcentral (SYKE), Finlands Pälldjursuppfödarens Förbund rf, Finlands Veterinärförbund rf, Finska Foder, Foderrasio Ab, Folkhälsainstitutet (KTL), Forskningscentralen för jordbruk och livsmedels ekonomi (MTT); husdjursproduktion, miljöforskning, ekonomisk forskning (MTTL), Förbundet för Ekologisk Odling rf, Förbundet för mjölkhygien rf, Föreningen för bekämpning av djursjukdomar (ETT) rf, Genencor International Ab, handels- och industriministeriet (HIM), Hankkija-Lantbruk Ab, Hauhon Myllärit Oy, Helsingfors universitetets agrikultur-forstvetenskapliga fakultet institutionen för husdjursvetenskap, Helsingfors universitetets veterinärmedicinska fakultet, Oy Henry Teirs Ltd, Hilannon Mylly Ky, Hiven Oy, Honkajoki Ab, jord- och skogsbruksministeriet/avdelningarna, Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral (TIKE), justitieministeriet (JM), Kemira Oyj, Kesko Lantbruk Ab, Kinnusen Mylly Oy, Labnet Ab, Lihateollisuuden tutkimuskeskus, Liha-Saarioinen Oy, Livsmedelsindustriförbundet rf, Livsmedelssäkerhetsverket (Evira), LSO Foods Oy, Läkemedelsverket, Lännen Rehu Oy, Lännen Tehtaat Abp, länsveterinärerna, Melica Finland Oy, miljöministeriet (MM), Nordic Feed Additive Association (NoFAA), OMG Kokkola Chemicals Oy, Polarfarmi Oy/A-Foder Ab, ProAgria Maaseutukeskusten Liitto ry, ProAgria Suomen Kotieläinjalostuskeskus-FABA, ProAgria Valio primärproduktion, rehuX Oy, Renbeteslagens förbund, Roal Oy, Scandinavian Horse & Dog Oy, Skavab Oy, social och hälsovårdsministeriet (SHM), social- och hälsovårdsministeriet/gentekniknämnden, Strålsäkerhetscentralen (STUK), Suomen Broileriyhdistys – Finlands Broilerförening ry, Suomen elintarviketalouden laatustrategian sihteeristö, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), Svenska lantbrukssällskapens förbund, Tulllaboratoriet, Tullstyrelsen, undervisningsministeriet (UVM), Uniform Oy, Univar Oy, vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, Vitabalans Oy, Oy Vitapol Ab, samt Ålands landskapsregering.

Sammanlagt inkom 46 utlåtanden.

Bland remissinstanserna var det några som inte hade något att anmärka på förslaget. Flera av remissinstanserna konstaterade att de ökade kostnaderna kommer att leda till höjningar av priset på foder.

Justitieministeriet ville precisera några av bestämmelserna om bemyndiganden samt föreslog att formuleringen i paragrafen om rätt att utföra inspektioner och få upplysningar skall överensstämma med motsvarande paragraf i lagen om gödsel-fabrikat. Motiveringen till straffbestämmelserna skall preciseras och momenten i paragrafen kompletteras, så att det framgår av dem vilka bestämmelser och föreskrifter som avses i punkten. Dessutom föreslog justitieministeriet att till förslaget fogas en bestämmelse om vilket förhållande mellan hotet om straff och vitet är. Början av paragrafen om skadeståndsskyldighet skall förtydligas och i motiveringen skall ansvaret för den som tillverkar och importerar foder preciseras. Motiveringarna till lagstiftningsordningen som gäller bestämmelsen om sökande av ändring skall justeras, eftersom de ger en fel bild av innehållet i den föreslagna bestämmelsen om ändringssökande och av systemet för sökande av ändring enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Undervisningsministeriet konstaterade att utöver forskningsinstituterna också högskolorna bör lämnas utanför lagens tillämpningsområde, eftersom högskolorna och deras forskningsstationer också bedriver forsknings- och utvecklingsverksamhet som gäller djur och djurskötsel. Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral föreslog ett tillägg som gör det möjligt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter för statistiska ändamål.

Enligt Finlands miljöcentral, social- och hälsovårdsministeriet samt gentekniknämnden bör lagens förhållande till gentekniklagen tydligt beaktas samt gentekniknämndens andel i relation till foderföretagarna klargöras. Till lagen bör fogas ett omnämnande av Europaparlamentets direktiv 2001/18/EG gällande avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön och klart framföras hur tillsynen fördelas mellan Livsmedelssäkerhetsverket, social- och hälsovårdens produkttillsynscentral och Finlands miljöcentral.

Enligt finansministeriet skall en bedömning av den inverkan de nya företagen och det ökade antalet kontroller har på uppgifterna för de myndigheter som utför tillsynen fogas till förslaget. Dessutom föreslog finansministeriet att paragrafen om tillsynsmyndigheter ändras så att jord- och skogsbruksministeriets förordning ersätts med statsrådets förordning. Också paragrafen som gäller tillsynsplanen bör ändras så att Livsmedelssäkerhetsverket inte ensidigt kan ställa villkor på myndigheter inom andra förvaltningsområden. Läke-medelsverket ansåg att definitionen på foderläkemedel inte skall utvidgas att omfatta mer än Europeiska unionens bestämmelser, så att det inte uppstår problem med tillgången på läkemedel som används för medicinering av djur.

Livsmedelssäkerhetsverket föreslog flera preciseringar och tillägg till lagförslaget, vilka exempelvis gällde krav på märkning, tillsyn, skadestånd samt avgifter för foder, samt t.ex. att en bestämmelse om den fleråriga tillsynsplanen som förutsätts enligt kontrollförordningen skall tas in i foderlagen. Tullstyrelsen föreslog att det utreds om och på vilka grunder det är möjligt att genom jord- och skogsbruksministeriets förordning utfärda bestämmelser som är bindande för tullstyrelsen, som hör till finansministeriets förvaltningsområde.

Enligt länsstyrelsen i Södra Finlands län är de objekt som skall övervakas i ojämlig ställning eftersom övervakningen delvis är avgiftsbelagd, delvis avgiftsfri. Också finansministeriet önskade en utredning av den avgiftsfria tillsynen (andra än marknadstillsynen) och av prissättningen av den avgiftsbelagda verksamheten. Länsstyrelsen i Östra Finlands län anmärkte på det accentuerade ansvar som veterinärerna fått för tillsynen av foderläkemedel och uttryckte dessutom sin oro för att de nuvarande resurserna inte skall räcka till med tanke på den ökade tillsynen av foder. Också enligt finansministeriet bör man klart konstatera att foderkontrollen bör förverkligas i enlighet med budgetanslagen och de ramar för statsfinanserna som statsrådet fastställt, med beaktande av statens produktivetsprogram.

Finlands Dagligvaruhandel rf och Folkhälsoinstitutet ansåg att det är bra att hela foderkedjan samlas i en och samma lag och att de

föreslagna lagändringarna gör det möjligt att spåra foder ända till primärproduktionen. Enligt utlåtandet av Föreningen för bekämpning av djursjukdomar rf bör anmälningsskyldigheten för foderföretagarna, även företagarna inom primärproduktionen, göras så enkel som möjligt, för att förhindra att en enskild företagare omedvetet handlar på ett lagstridigt sätt. FINAS-ackrediteringstjänst anmärkte att kraven på ackrediteringsverksamhet numera definieras i standarden EN ISO/IEC 17011 i stället för de tidigare EN 45003 och EN 45002. Dessutom önskade den att ackrediteringsuppgifterna förs in i registret över godkända laboratorier. Enligt Finlands Pälsdjuruppfödarens Förbund rf, Honkajoki Ab och Findest Protein Oy har man i foderlagen inte tillräckligt väl beaktat de egenskaper som är utmärkande för foder tillverkat för pälsdjur och sålunda skillnaden mellan livsmedelsproducerande djur och andra animalieproduktionsdjur. Enligt Centralförbundet för Fiskerihushållning bör man i lagberedningen beakta den omfattande fiskvårdsverksamheten, vid vilken tonvis med fisk som används för fodertillverkning avlägsnas från vattendragen. Denna verksamhet bör inte i onödan försvåras genom att ålägga aktörerna skyldighet att registrera sig. Enligt

Kemira GrowHow Oyj bör skadeståndet gälla alla foderföretagare, inbegripet transportföretagen och lagerhållarna. Också jord- och skogsbruksministeriets avdelning för landsbygd och naturtillgångar föreslog ändringar av skadestånds- och straffbestämmelsen (enligt det nuvarande förslaget har uppköpare av foder rätt till skadestånd, när det förr var användaren). MTT uttryckte sin oro över de stall som finns i Finland och över hur de skall underrättas om lagen och registreringen. Dessutom uttryckte MTT sin oro över kostnaderna för tillsynen över efterlevnaden av foderlagen och över en rättvis fördelning av dem mellan foderföretagarna. Enligt Finlands Fiskodlarförbund bör kraven beträffande sammansättningen hos foder inkluderas i foderlagen på så sätt att de också är bindande för miljötillståndsmyndigheterna. SLC anser det mycket viktigt att information och rådgivning tillhandahålls för foderföretagare, men med tanke på jordbrukarnas rättssäkerhet är det inte godtagbart att inspektörerna som tillhandahåller information även ansvarar för myndighetstillsynen.

De anmärkningar som framförts i utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats då propositionen har beretts.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Syfte.* Det allmänna syftet med den föreslagna lagen är att de foder som används för utfodring av djur inte skall medföra fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön. Bestämmelser om fodersäkerhet finns också i allmänna livsmedelsförordningen, i vilken det föreskrivs att foder som släpps ut på marknaden och som ges till djur skall vara säkert. Enligt förordningen kan foder inte anses vara säkert om det betraktas som skadligt för människors eller djurs hälsa. Genom bestämmelserna försöker man också indirekt se till att de livsmedel som härstammar från djur inte medför fara för konsumenternas hälsa på grund av det foder som djuren fått. Kvaliteten på de produkter som härstammar från djur och effektiviteten hos denna produktion beror på ett avgörande sätt på foderkvaliteten och fodersäkerheten. Också det faktum att sanningsenlig och tillräcklig information ges om fodret är av avgörande betydelse då det gäller att garantera förutsättningarna för en korrekt och trygg användning av foder. Kravet på informationen om foder gäller den information som i form av förpackningspåskrifter eller andra uppgifter i marknadsföringen förmedlas till djurproducenterna eller andra företagare i foderbranschen. Att spårbarheten kan garanteras är en central faktor med tanke på livsmedelssäkerheten. Spårbarheten gör att just de foder som inte uppfyller bestämmelserna kan dras bort från marknaden och från djurstallarna. Spårbarheten är, förutom en central faktor med tanke på livsmedelssäkerheten, också viktig när det utreds huruvida informationen om foder är sanningsenlig och huruvida den motsvarar bestämmelserna. Spårbarheten är nödvändig när det t.ex. gäller att utreda riktigheten i fråga om genetiskt modifierade foder och ekologiskt producerade foder och påskrifterna till dessa.

2 §. *Tillämpningsområde.* Det föreslås att lagen skall tillämpas på foder och foderhantering, foderföretagare och foderkontrollen i

alla stadier av produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan, från primärproduktionen av fodret tills det säljs till slutanvändaren, inklusive import, export och handel på den inre marknaden samt användningen vid utfodring av djur. Det är med tanke på fodersäkerheten, fodrets sammansättning och ursprung och överensstämmelsen med andra krav viktigt att lagen täcker hela foderkedjan. Den gällande foderlagen har inte omfattat primärproduktionen i den utsträckning som EG:s nya foderlagstiftning förutsätter. Lagen skall på samma sätt som den gällande foderlagen gälla även överlåtelse av foder utan ersättning.

Enligt 2 mom. skall lagen inte gälla foder som används i djurförsök vid försöksdjursanläggningar, om ändamålet med djurförsöken så kräver. Om djurförsök föreskrivs i lagen om försöksdjursverksamhet (62/2006). Enligt denna lag får djurförsök utföras om det är fråga om utveckling eller produktion av läkemedel, livsmedel eller andra ämnen och preparat samt testning av deras kvalitet, effekt eller säkerhet. Foderlagen gäller därmed inte t.ex. sådana foder som används för att undersöka vilken effekt ett visst foder har på ett djurs produktivitet. Under den tid försöksdjuren inte är föremål för något egentligt djurförsök skall foderlagen gälla också deras foder. Vad som skall betraktas som djurförsök definieras i lagen i fråga.

3 §. *Europeiska gemenskapens foderlagstiftning.* I paragrafen föreskrivs om genomförandet av och tillsynen över den gemenskapslagstiftning som hör till lagens tillämpningsområde. I Europeiska gemenskapens lagstiftning finns en betydande mängd rättsakter om fodersäkerhet, information om foder, foderanläggningar och andra frågor som berör foder. Dessa rättsakter ålägger foderföretagarna vissa skyldigheter, och myndigheterna skall övervaka att dessa uppfylls.

I paragrafen ingår en förteckning över de förordningar som Europeiska gemenskapen har utfärdat som en del av foderlagstiftningen. Dessa är direkt tillämpliga, men förutsätter nationella genomförandeåtgärder. Avsikten är att utöver förordningarna genomföra flera gemenskapsdirektiv genom foderlagen

och de författningar som skall utfärdas med stöd av den. Under 2.2 i allmänna motiveringen beskrivs innehållet i förordningarna och direktiven.

De bestämmelser i lagen som innehåller hänvisningar till Europeiska gemenskapen eller Europeiska unionens medlemsstater skall också tillämpas på Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och dess medlemsstater i den omfattning som avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet förutsätter.

4 §. Förhållande till annan lagstiftning. För att fodersäkerheten skall kunna tryggas iakttas utöver den föreslagna lagen jämte bestämmelser som skall utfärdas med stöd av den och de bestämmelser som utfärdats med stöd av gällande foderlag även vad som föreskrivs i eller med stöd av andra lagar. I lagen om djursjukdomar föreskrivs om trygghandlet av den hygieniska kvaliteten på foder av animaliskt ursprung i syfte att bekämpa, förebygga och förhindra spridning av djursjukdomar och de krav som skall uppställas på foder av animaliskt ursprung och om den tillsyn som skall utövas över efterlevnaden av kraven vid tillverkningen av foder, vid införsel till och utförsel från Finland på Europeiska gemenskapens inre marknad samt vid export från Finland till länder utanför Europeiska gemenskapen. I lagen om veterinärgränskontroll bestäms om kraven på import av foder av animaliskt ursprung från länder utanför Europeiska gemenskapen och om tillsynen över efterlevnaden av dessa krav.

Om grunderna för mätningen av radioaktiva ämnen i livsmedel och bedömningen av strålsäkerheten föreskrivs i strålskyddslagen (592/1991). Strålsäkerhetscentralen (STUK) är den instans som svarar för verkställigheten av bestämmelserna i lagen. STUK:s verksamhetsområde omfattar strålningsövervakningen i hela vår livsmiljö. Vid säkerställandet av strålsäkerheten i fråga om livsmedel beaktas även den inverkan foder har på kontamineringen av livsmedel. Vid behov kan man räkna ut de halter av radioaktiva ämnen i foder genom vilka de maximala värdena för radioaktiv kontaminering av livsmedel inte överskrids. Vid strålningsfara har STUK till uppgift att ge information, utfärda varningar och meddela rekommendationer om skyddsåtgärder.

Gentekniklagen gäller innesluten använd-

ning och avsiktlig utsättning i miljön av genetiskt modifierade organismer. Gentekniklagen tillämpas också på ibruktagande av anläggningar och lokaler för hantering av genetiskt modifierade organismer och på den verksamhet som utövas där. Genetiskt modifierade organismer är t.ex. genetiskt modifierade mikroorganismer och olika genetiskt modifierade växter och svampar. Enligt foderlagstiftningen utgör mikroorganismer foder tillsatser.

Bestämmelser om tillverkning, import, distribution och försäljning av läkemedel samt annan överlåtelse till förbrukning ingår i läkemedelslagen (395/1987). De läkemedel som används i foderläkemedel skall vara godkända i enlighet med läkemedelslagen.

I lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997) bestäms om användning av läkemedel och andra ämnen som är avsedda för behandling av djur samt om redskap som är avsedda att användas vid medicinsk behandling av djur.

5 §. Definitioner. I 5 § i lagförslaget finns en förteckning med definitioner på begrepp som förekommer i lagen. En del av de definitioner som föreslås bli använda i lagen grundar sig på definitionerna i EG-förordningar, och därför ges i lagen hänvisningar till ifrågavarande EG-bestämmelser. Definitionernas innehåll motiveras som följer:

Enligt 1 punkten i 1 mom. avses med *foder* foder enligt definitionen i allmänna livsmedelsförordningen. Enligt artikel 3.4 i allmänna livsmedelsförordningen avses med foder alla ämnen eller produkter, inbegripet tillsatser, och oberoende av om de är bearbetade, delvis bearbetade eller obearbetade, som är avsedda för utfodring av djur. Därmed faller begreppen foderråvaror, speciella foderråvaror, foder för särskilda näringsbehov, foder tillsatser, genetiskt modifierat foder och foderblandning alla in under begreppet foder.

Med begreppet *foderråvaror* i momentets 2 punkt avses enligt artikel 2 a i direktivet om foderråvaror olika produkter av vegetabiliskt eller animaliskt ursprung, i naturligt tillstånd, färska eller konserverade liksom produkter som härletts därur genom industriell bearbetning och organiska eller oorganiska ämnen, med eller utan tillsatser, som är avsedda för utfodring av djur, antingen direkt obearbetade eller efter bearbetning, för att framställa

foderblandningar, eller som bärare i foderblandningar.

Med *speciella foderråvaror* i momentets 3 punkt avses i enlighet med artikel 1.1 i rådets direktiv 82/471/EEG om vissa produkter som används i djurfoder produkter som direkt eller indirekt fungerar som proteinkällor, tillverkas genom vissa tekniska processer och släpps ut på marknaden inom gemenskapen som foder eller beståndsdel i foder, med undantag för sådana proteinkällor som hör till tillämpningsområdet för förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder.

Med *fodertillsatser* i momentets 4 punkt avses fodertillsatser enligt definitionen i EG:s tillsatsförordning. Enligt artikel 2.2 a i EG:s tillsatsförordning avses med fodertillsatser ämnen, mikroorganismer eller preparat, utom foderråvaror och foderblandningar, som avsiktligt tillsätts foder eller vatten för att särskilt fylla en eller fler av de funktioner som anges i artikel 5.3. En fodertillsats skall enligt artikel 5.3 inverka positivt på fodrets eller animalieprodukternas egenskaper eller på färgen på akvariefiskar och burfåglar, tillgodose djurens näringsbehov eller inverka positivt på animalieproduktionens miljöpåverkan eller på djurens produktion, prestanda eller välbefinnande, särskilt genom att påverka mag- och tarmfloran eller fodrets smältbarhet eller ha en koccidiostatisk eller histomonostatisk inverkan.

Med *genetiskt modifierat foder* i momentets 5 punkt avses foder enligt definitionen i artikel 2.7 i förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder som innehåller, består av eller har framställts av genetiskt modifierade organismer.

Med *foderläkemedel* i momentets 6 punkt avses varje blandning av ett eller flera veterinärmedicinska läkemedel och foder, som har framställts för utsläppande på marknaden och som på grund av sina botande eller förebyggande egenskaper eller övriga medicinska egenskaper är avsedda för djur. Att blanda läkemedel och foder på en gård eller någon annan djurhållningsenhet är inte detsamma som att framställa foderläkemedel, utan att dosera eller ge medicin till djuren när slutprodukten i fråga används enbart av djuren på gården eller djurhållningsenheten och inte säljs eller överläts på annat sätt.

Med *foderblandning* i momentets 7 punkt

avses i enlighet med artikel 2 b i direktivet om foderblandningar blandningar av foderråvaror, med eller utan tillsatser, avsedda för utfodring av djur, i form av helfoder eller kompletteringsfoder.

Med *foder för särskilda näringsbehov* i momentets 8 punkt avses enligt artikel 2 c i dietfoderdirektivet foderblandningar, som genom sin särskilda sammansättning eller tillverkningsmetod klart skiljer sig från såväl vanliga foder som de produkter som anges i rådets direktiv 90/167/EEG om fastställande av villkor för framställning, utsläppande på marknaden och användning av foderläkemedel inom gemenskapen, och som framställs för att täcka särskilda näringsbehov.

Med *skadliga ämnen och produkter* i momentets 9 punkt avses i enlighet med artikel 2 punkt 1 i direktivet om främmande ämnen varje typ av ämne eller produkt, med undantag av sjukdomsframkallande ämnen, som förekommer i och/eller på en produkt avsedd att användas för djurfoder och som kan medföra fara för djurs eller människors hälsa eller för miljön eller kan ha en negativ inverkan på animalieproduktionen. Med skadliga organismer avses mikrober som försämrar fodrets hygieniska kvalitet eller förorsakar sjukdomar enligt bilaga 3 till jord- och skogsbruksministeriets beslut om skadliga ämnen, produkter och organismer i foder (163/1998).

Med *foderföretagare* i momentets 10 punkt avses de fysiska eller juridiska personer som utför vilken som helst verksamhet i anslutning till produktion, hantering, bearbetning, lagring, transport eller distribution av foder. Med foderföretagare avses också varje producent som producerar, bearbetar, lagrar eller använder foder för utfodring av de livsmedelsproducerande djur som han äger eller innehar.

Som foderföretagare betraktas inte sådana företagare som framställer foder med det huvudsakliga syftet att utfodra egna livsmedelsproduktionsdjur som är avsedda för privat konsumtion, att utfodra andra djur än livsmedelsproducerande djur som de äger eller innehar, såsom pålsdjur eller hundar i hundgårdar och kennlar, eller att bedriva detaljhandel med foder för sällskapsdjur.

Enligt punkt 11 avses med *stadier i produktions-, bearbetnings- och distributions-*

kedjan alla stadier från och med primärproduktion av ett foder till lagring, transport, distribution, försäljning eller tillhandahållande till slutkonsumenten, inklusive de stadier som föregår de nämnda stadierna. Inom ramen för definitionen på stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan faller också handel på den inre marknaden, import och export av foder. Bearbetning av foder täcker också t.ex. pressning av rybs.

Med *primärproduktion* av foder i momentets 12 punkt avses produktion av jordbruksprodukter enligt artikel 3 f i foderhygienförordningen. Sådan produktion är t.ex. odling, skörd, mjölkning, uppfödning av djur fram till slakt och fiske. De produkter som primärproduktionen resulterar i är t.ex. spannmål, hö och ensilage samt obehandlad mjölk och orensad eller på båten rensad fisk.

Med *kvalitetskontroll* i momentets 13 punkt avses foderföretagarens eget kontrollsystem genom vilket företagaren strävar efter att se till att fodret och foderhanteringen uppfyller de krav som ställs i bestämmelserna.

Med *utsläppande på marknaden* i momentets 14 punkt avses i enlighet med 3.8 i allmänna livsmedelsförordningen innehav av foder för försäljning, inbegripet utbudande till försäljning eller varje annan form av överlåtelse, kostnadsfri eller inte, samt försäljning, distribution och andra former av överlåtelse.

Med *spårbarhet* i momentets 15 punkt avses möjlighet att spåra foder genom alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan och följa det genom alla dessa stadier.

Med *import* i momentets 16 punkt avses införsel från andra länder än Europeiska unionens medlemsstater.

Med *export* i momentets 17 punkt avses utförsel till andra länder än Europeiska unionens medlemsstater.

Med *handel på den inre marknaden* i momentets 18 punkt avses införsel till Finland från andra medlemsstater i Europeiska unionen eller utförsel från Finland till andra medlemsstater i Europeiska unionen. Kraven på handel på den inre marknaden tillämpas också på Europeiska ekonomiska samarbetsrådets medlemsstater i den omfattning som avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet förutsätter.

Med införelse i landet avses införsel från länder såväl utanför som inom Europeiska unionen. På motsvarande sätt avses med utförsel från landet utförsel från vårt land till länder såväl utanför som inom Europeiska unionen.

Enligt 2 mom. skall vad som i lagen föreskrivs om Europeiska gemenskapen eller Europeiska unionens medlemsstater gälla också Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och dess medlemsstater, såsom Norge, Liechtenstein och Island, i den omfattning avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet förutsätter.

2 kap. **Krav gällande foder**

6 §. Allmänna kvalitetskrav gällande foder. Det föreslås att en allmän bestämmelse om säkerhet och kvalitet på foder skall tas in i lagen. Enligt den skall foder vara oförfalskade, av god kvalitet och oskadliga samt lämpliga som näring för djur. Artikel 11 och 15 i allmänna livsmedelsförordningen skall tillsammans med denna paragraf tillämpas på foder som är avsedda för livsmedelsproducerande djur. Foder skall utöver de allmänna krav som ställs i allmänna livsmedelsförordningen också uppfylla de krav som i övrigt ställs i bestämmelserna om foder. Foder skall t.ex. till sin kemiska, fysikaliska och mikrobiologiska kvalitet och till sin sammansättning vara sådana att de uppfyller de krav som ställs på dem i EG:s foderlagstiftning och i den föreslagna lagen. Foder skall också vara oförfalskade, vilket innebär att en benämning som används på ett foder skall motsvara den beskrivning som ges av foderämnet och att foderämnets botaniska renhet skall vara minst 95 procent.

Foder som importeras till Europeiska unionen skall uppfylla de krav som ställs i artikel 11 i allmänna livsmedelsförordningen, medan foder som exporteras från unionen skall uppfylla de krav som ställs i artikel 12 i förordningen. Foder som införs till och exporteras från gemenskapen skall överensstämja med livsmedelslagstiftningen, om inte myndigheterna i det importerande landet kräver något annat eller om inte något annat förutsätts i det importerande landets lagstiftning.

Foder som inte motsvarar bestämmelserna i gemenskapens livsmedelslagstiftning får exporteras endast under förutsättning att myndigheterna i mottagarlandet uttryckligen har gett sitt samtycke. Foder som inte är säkra får inte exporteras till länder utanför gemenskapen ens med mottagarlandets samtycke.

Ett foder som används för utfodring av djur får enligt 2 mom. inte innehålla sådana mängder skadliga ämnen, produkter eller organismer att användningen av det kan orsaka fara för människors eller djurs hälsa eller säkerhet eller för miljön. I Europaparlamentets och rådets direktiv om främmande ämnen och produkter i djurfoder 2002/32/EG ingår bestämmelser om högsta tillåtna halter av skadliga ämnen och produkter. På foder tillämpas därutöver Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG. Dessutom ingår övervakningen av foderhygien, såsom salmonellaövervakningen, som en väsentlig del av foderövervakningen i Finland. Salmonella får inte förekomma i foder.

Utgående från den gällande lagstiftningen har detaljerade bestämmelser om högsta tillåtna halter av skadliga ämnen, produkter och organismer utfärdats genom jord- och skogsbruksministeriets beslut om skadliga ämnen, produkter och organismer i foder (163/1998). Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen skall närmare bestämmelser om detaljerade krav på sammansättningen av foder och på foderkvaliteten också i fortsättningen utfärdas utgående från de särskilda bestämmelserna om foder genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. En sådan kunde t.ex. vara jord- och skogsbruksministeriets förordning om högsta tillåtna halter av skadliga ämnen, produkter och organismer i foder.

7 §. Foderråvaror. Enligt 1 mom. skall foderråvaror till sin kvalitet, sammansättning och sina övriga egenskaper vara lämpade för utfodring av djur. Foderråvaror skall uppfylla de krav gällande kemisk, fysisk och mikrobiologisk samt hälsomässig kvalitet som ställs på dem.

Om foderråvaror föreskrivs i rådets direktiv 96/25/EG om avyttring och användning av

foderråvaror, med ändring av direktiven 70/524/EEG, 74/63/EEG, 82/471/EEG och 93/74/EEG, och med upphävande av direktiv 77/101/EEG. I direktivet räknas de vanligaste foderämnena på den gemensamma marknaden upp och karakteriseras. Förteckningen är emellertid inte uttömmande. Enligt gemenskapsbestämmelserna får även andra foderämnen tillverkas, släppas ut på marknaden, användas eller importeras under förutsättning att foderämnet klart skiljer sig från benämningarna och beskrivningarna i förteckningen och inte vilseleder köparen, någon annan mottagare eller användaren. I det senare fallet det vara fråga om t.ex. ett nytt foderämne som inte finns i förteckningen, eller en ny typ av biprodukt till ett foderämne som redan finns i förteckningen.

På gällande lag grundade bestämmelser om tillverkning, utsläppande på marknaden, användning och import av foderämnen har utfärdats genom jord- och skogsbruksministeriets beslut om foderämnen (40/1999). I bilaga 2 till jord- och skogsbruksministeriets beslut 40/1999 ingår de foder som finns förtecknade i direktiv 96/25/EG, sådan förteckningen lyder ändrad genom kommissionens direktiv 98/67/EG.

På samma sätt som enligt gällande lag skall jord- och skogsbruksministeriet enligt 3 mom. genom förordning kunna förbjuda användningen av farliga foderämnen genom förordning. Det föreslås att det ska vara möjligt att förbjuda användningen av en foderråvara, även om det uppfyller EU-kraven, på det sätt som beskrivs i artikel 3 i rådets direktiv 96/25/EG.

Enligt 4 mom. utfärdas närmare bestämmelser om hur foderråvaror skall benämnas också i fortsättningen genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

8 §. Speciella foderråvaror. Enligt 1 mom. skall speciella foderråvaror till sin kvalitet, sammansättning samt sina övriga egenskaper vara lämpade för utfodring av djur. De skall ha näringsvärde för djuret i form av kväve- eller proteinkälla. Sådana foder är t.ex. biprodukter från framställning av aminosyror genom jäsning och jäst som odlats på substrat av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung. Riskbedömningen för speciella foderråvarors vidkommande görs centraliserat av EFSA. Handläggningen av tillståndsären-

den sker centraliserat på gemenskapsnivå genom ett kommittéförfarande för reglering. Bestämmelser om speciella foderråvaror ingår i rådets direktiv 82/471/EEG om vissa produkter som används i djurfoder. Med stöd av gällande lag föreskrivs om speciella foderråvaror i jord- och skogsbruksministeriets förordning om produkter som används i djurfoder (60/05).

I 2 mom. föreskrivs att endast sådana speciella foderråvaror som jord- och skogsbruksministeriet har infört i förteckningen i bilaga 1 till förordning 60/05 och som uppfyller de krav gällande t.ex. anteckningar i varudeklarationen som närmare fastställs i förteckningen får tillverkas, släppas ut på marknaden, användas för tillverkning av foder eller utfodring av djur och importeras. De foder som finns införda i bilaga 1 till förordning 60/05 motsvarar de foder som finns förtecknade i den ändrade bilagan till rådets direktiv 82/471/EG.

Enligt 3 mom. kan närmare bestämmelser om speciella foderråvaror också i fortsättningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

9 §. Foder för särskilda näringsbehov. Enligt 1 mom. skall foder för särskilda näringsbehov till sin kvalitet, sammansättning och sina övriga egenskaper vara lämpade för att tillgodose särskilda näringsbehov hos djur. Sammansättningen och framställningssättet i fråga om foder för särskilda näringsbehov skall genom undersökning ha påvisats motsvara de särskilda näringsbehoven hos djur vilkas matsmältning, upptagningsförmåga eller ämnesomsättning är tillfälligt eller kroniskt störd eller som kan drabbas av sådana störningar. Bestämmelser om foder för särskilda näringsbehov finns i kommissionens direktiv 93/74/EEG. Med stöd av gällande lag föreskrivs om foder för särskilda näringsbehov i jord- och skogsbruksministeriets beslut 57/1995.

I 2 mom. föreskrivs att endast sådana foder för särskilda näringsbehov som jord- och skogsbruksministeriet har infört i förteckningen i bilaga 1 del B till beslut 57/1995 och som uppfyller de krav gällande t.ex. anteckningar i varudeklarationen som närmare fastställs i förteckningen får tillverkas, släppas ut på marknaden, användas för tillverkning av foder eller utfodring av djur och im-

porteras. De foder för särskilda näringsbehov som finns införda i beslut 57/1995 och ändringen av beslutet motsvarar de foder som finns förtecknade i den ändrade bilagan till rådets direktiv 93/74/EG.

Enligt 3 mom. kan närmare bestämmelser om foder för särskilda näringsbehov också i fortsättningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

10 §. Fodertillsatser. Bestämmelser om säkerhetsbedömning, godkännande och märkning i fråga om fodertillsatser ingår i EG:s tillsatsförordning. Riskbedömningen i fråga om fodertillsatser görs av EFSA. Handläggningen av tillståndsärenden sker centraliserat på gemenskapsnivå genom ett kommittéförfarande för reglering.

Endast sådana fodertillsatser får släppas ut på marknaden, användas för fodertillverkning eller utfodring av djur eller importeras som är godkända enligt EG:s tillsatsförordning. I det register över fodertillsatser som kommissionen upprätthåller införs alla fodertillsatser som är godkända i gemenskapen. Kommissionen svarar för ajourföringen av registret, vilket gör att paragrafen har ändrats till sitt sakinhåll jämfört med 9 § i gällande lag. Fodertillsatserna omfattar också konserveringsmedel i ensilage (ensilerings tillsatser) samt urinämne och derivat därav liksom aminosyror och deras salter och analoger, om vilka föreskrivs i 6 § i gällande lag.

Med stöd av gällande lag har jord- och skogsbruksministeriet utfärdat bestämmelser om de fodertillsatser som nämns i senare delen av artikel 25.1 i EG:s tillsatsförordning genom förordningen om fodertillsatser (jord- och skogsbruksministeriets föreskriftsamling nr 43/05). Enligt stycket i fråga betraktas som s.k. befintliga produkter sådana tillsatsämnen om vilka medlemsstaterna har lämnat in sina synpunkter före det datum då EG:s tillsatsförordning skall börja tillämpas. På dessa tillsatser tillämpas kraven enligt EG:s tillsatsförordning, dock utan hinder av denna i fråga om tillämpningen av de befintliga produkternas förpackningspåskrifter, utsläppandet på marknaden och särskilda krav gällande användningen. I enlighet med EG:s tillsatsförordning skall en ny ansökan om godkännande av de s.k. befintliga produkterna göras sju år efter att förordningen i fråga har trätt i kraft.

Enligt 2 mom. kan närmare bestämmelser om s.k. befintliga tillsatssämnen också i fortsättningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med bestämmelserna i EG:s tillsatsförordning.

11 §. Genetiskt modifierade foder. Genom förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder fastställs reglerna för säkerhetsbedömning, godkännande och märkning av genmodifierat foder. Riskbedömningen i fråga om dessa produkter görs av EFSA. Handläggningen av tillståndsärenden sker på gemenskapsnivå genom ett kommittéförfarande för reglering. Ifall en genetiskt modifierad råvara använts som ingrediens i fodret skall detta anges i märkningen på fodret, även om det inte är möjligt att genom analys påvisa modifiering i slutprodukten. Genom att kräva märkning vill man ge foderanvändaren möjlighet att välja mellan traditionellt och genetiskt modifierat foder. På tillsynen över genetiskt modifierade foder tillämpas det som föreskrivs om fodertillsyn på andra ställen i lagstiftningen. Genom GMO-spårbarhetsförordningen fastställs regler för spårbarhet av produkter som består av eller innehåller genetiskt modifierade organismer (GMO) och av livsmedel och foder som är framställda av genetiskt modifierade produkter. Syftet är att underlätta märkning, iaktta verkningarna på miljön och vid behov på hälsan och genomföra ändamålsenliga åtgärder för att minska riskerna, vilket vid behov kan innebära att produkterna dras bort från marknaden.

Enligt 2 mom. kan närmare bestämmelser om de nationella kontaktkommissioner, säkerhetsbedömningen av genetiskt modifierade foder och utformningen av den nationella ståndpunkten i fråga om godkännande av genetiskt modifierade foder som förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder förutsätter också i fortsättningen utfärdas genom förordning av statsrådet. För närvarande regleras dessa frågor genom statsrådets förordning om de nationella arrangemang som ikraftträdandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder förutsätter (910/2004).

12 §. Foderblandningar. Enligt paragrafen får foderblandningar innehålla endast sådana

foder som avses i 7—11 § och som uppfyller de krav som fastställts för dem. Bestämmelsen motsvarar till sitt sakinnehåll 10 § i gällande lag. Bestämmelser om foderblandningar ingår i rådets direktiv 79/373/EEG om avyttring av foderblandningar. Med stöd av gällande lag föreskrivs om foderblandningar i jord- och skogsbruksministeriets beslut 41/1999.

13 §. Foderläkemedel. Enligt paragrafen får för tillverkning av foderläkemedel användas endast sådana läkemedel som är godkända i enlighet med Europeiska gemenskapens princip om ömsesidigt förfarande eller som Läkemedelsverket har beviljat försäljningstillstånd eller tillstånd för annat utlämnande till konsumtion enligt läkemedelslagen.

De föreslagna bestämmelserna i 2 och 3 mom. motsvarar till sitt innehåll bestämmelserna i den gällande lagen. I rådets direktiv 90/167/EEG om fastställande av villkor för framställning, utsläppande på marknaden och användning av foderläkemedel inom gemenskapen finns bestämmelser om foderläkemedel. Med stöd av gällande lag föreskrivs om foderläkemedel i jord- och skogsbruksministeriets beslut 13/VLA/1998.

Enligt 5 mom. kan närmare bestämmelser om krav på tillverkning, bokföring över tillverkning och överlåtelser, ordnande av verksamheten, förskrivning och överlåtelse samt import i fråga om foderläkemedel också i fortsättningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

14 §. Allmänna krav gällande informationen om foder. I paragrafen föreskrivs om den information som skall ges om foder. Bestämmelsen gäller den information om foder som förmedlas på olika sätt vid marknadsföringen, t.ex. i varudeklarationen, i broschyrer eller i reklam eller elektroniskt, t.ex. på Internet. Informationen om foder skall vara sanningsenlig. Informationen om foder får inte heller vara vilseledande. Det är också enligt artikel 16 i allmänna livsmedelsförordningen förbjudet att ge vilseledande information. Också det att man förmedlar information som i sig är sanningsenlig kan vara vilseledande, ifall man låter bli att nämna någon viss omständighet. Även konsumentskyddslagen (38/1978) och lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) innehåller förbud mot vilseledande information

och krav på sanningsenlig information.

Enligt 21 § i gällande foderlag har vilseledande uppgifter om foderfabrikatets namn, tillverknings sätt, innehåll, ursprung, kvalitet, kvantitet, sammansättning, verkan eller produktionseffekt eller i fråga om andra omständigheter inte fått lämnas till köparen då foderfabrikat släpps ut på marknaden. Det skall alltså också i fortsättningen med stöd av foderlagen vara förbjudet att lämna vilseledande information om foder, men kvaliteten på den information som ges preciseras enligt förslaget och skall hädanefter också vara sanningsenlig.

15 §. Krav på märkning och förpackning av foder. Enligt paragrafen skall det i varudeklarationen för ett foder skriftligen lämnas information om fodrets användningsändamål, typ, mängd och sammansättning, egenskaper samt om den foderföretagare som ansvarar för informationen i varudeklarationen på det sätt som förutsätts i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning. Det är även möjligt att lämna andra uppgifter om fodret, i den mån de är entydiga, mätbara och kan motiveras. Varudeklarationen skall tryckas eller fästas på förpackningen eller behållaren. Varudeklaration skall lämnas också för ett foder som levereras oförpackat.

Krav som gäller varudeklarationer ingår i direktivet om foderråvaror, direktivet om foderblandningar, dietfoderdirektivet, direktivet om vissa produkter som används i djurfoder, direktivet om foderläkemedel och rådets förordning (EEG) nr 2092/91 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel. Bestämmelser om den detaljerade information som skall finnas i varudeklarationen ingår dessutom i EG:s tillsatsförordning, bilaga IV till TSE-förordningen, som gäller förbud mot användning av foder av animaliskt ursprung, förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder och GMO-spårbarhetsförordningen i fråga om märkning av genetiskt modifierat foder samt kapitel I i bilaga II till biproduktförordningen.

Enligt 3 mom. skall foder vara säkert förpackade och på ett med beaktande av produktens egenskaper lämpligt sätt. Ett foder som levereras oförpackat skall även det transporteras och förvaras på ett med tanke

på användningsändamålet korrekt, säkert och lämpligt sätt. Också när det gäller förpackningskraven skall kraven i Europeiska gemenskapens lagstiftning beaktas.

Enligt 4 mom. kan närmare bestämmelser om varudeklarationen och de uppgifter som skall lämnas i den, om de tillåtna avvikelserna och om förpackningskraven också i fortsättningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Med tillåtna avvikelser avses den tillåtna variationsbredden för de näringsämnesshalter som skall anges i varudeklarationen.

16 §. Temporära begränsningar. Enligt paragrafen kan man genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet temporärt förbjuda eller begränsa tillverkning, utsläppande på marknaden, användning, import och export av fodret i fråga och bestämma att förbjudna foder dras bort från marknaden och avlägsnas från lagren på primärproduktionsställen och hos övriga innehavare, om det finns grundad anledning att anta att ett foder kan orsaka betydande fara för människors och djurs hälsa eller för miljön.

Avsikten är att paragrafen, till skillnad från 40 och 41 § som gäller enskilda fall, skall fungera som en allmänare formulering. En sådan begränsning som avses i paragrafen kan till exempel gälla en viss typ av foder eller en foderråvara i stället för ett enskilt foderparti. Det krävs inte att fodret eller verksamheten står i strid med bestämmelserna. Ett kriterium är dock att de misstänks vara farliga. En temporär begränsning kan till exempel införas i de situationer då man vill utreda hur farlig en viss foderråvara som misstänks vara farlig är och de foder som innehåller foderråvaran beläggs med användningsförbud så länge undersökningen pågår.

3 kap. **Krav gällande bedrivande av verksamhet**

17 §. Ordning av verksamhet. Det föreslås att det i paragrafen skall föreskrivas om en foderföretagares allmänna skyldighet att ordna sin verksamhet så att de krav som i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning, i denna lag och i författningar som utfärdats med stöd av den ställs på verksamheten och fodret uppfylls. Genom bestämmelsen vill

man betona att foderföretagaren har det primära ansvaret för fodersäkerheten och för att fodret i övrigt motsvarar bestämmelserna.

I allmänna livsmedelsförordningen ingår bestämmelser om foderföretagarnas ansvar för fodersäkerheten och om förfarandet för att dra tillbaka ett foder från marknaden när fodret inte motsvarar bestämmelserna till den del det är fråga om foder som är avsedda för livsmedelsproducerande djur. Säkerhetskraven i allmänna livsmedelsförordningen tillämpas enligt denna lag och de författningar på lägre nivå som utfärdats med stöd av den också på andra foder än sådana som är avsedda för livsmedelsproducerande djur. Enligt artikel 17.1 i allmänna livsmedelsförordningen skall foderföretagare på alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan i de företag de har ansvar för se till att foder uppfyller de krav i lagstiftningen som är tillämpliga för deras verksamhet och kontrollera att dessa krav uppfylls.

Enligt 2 mom. är en foderföretagare skyldig att ordna kvalitetskontroll gällande sin verksamhet enligt vad som anges i artiklarna 5—7 i foderhygienförordningen. Enligt artikel 5 i foderhygienförordningen fastställs kraven då det gäller uppfyllandet av särskilda mikrobiologiska kriterier genom ett kommittéförfarande. Enligt artikel 6 skall foderföretagare, utom i fråga om vissa åtgärder som ansluter sig till primärproduktionen, inrätta, genomföra och upprätthålla ett permanent skriftligt förfarande eller förfaranden som grundar sig på HACCP-principerna. Med *HACCP-systemet* avses systemet för faroanalys och kritiska styrpunkter (Hazard Analysis and Critical Control Points) enligt vilket foderföretagaren med hjälp av kritiska styrpunkter identifierar alla eventuella faror som ansluter sig till varje skede i foderframställningen, såsom råvaruhantering, produktion, bearbetning, distribution och användning. HACCP-principerna grundar sig på den internationella norm som organisationen Codex Alimentarius har godkänt. Enligt artikel 7 skall foderföretagare visa den behöriga myndigheten att de uppfyller kraven i artikel 6 i den form som den behöriga myndigheten kräver och se till att all dokumentation som beskriver de förfaranden som utarbetats i enlighet med artikel 6 alltid är aktuell.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om förhål-

landen under vilka foder bearbetas, förvaras och transporteras, bl.a. med tanke på lokaler, anordningar och redskap. Likaså fastställs i momentet de allmänna principer enligt vilka foder skall hanteras, användas, transporteras och lagras för att negativa effekter i fråga om hälsan, säkerheten och miljön skall kunna förebyggas.

Enligt 4 mom. kan närmare bestämmelser om kraven gällande hantering, användning, transport och lagring av foder samt kvalitets-säkring av foderföretagarnas verksamhet och de undersökningar som skall utföras inom ramen för kvalitetssäkringen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Dessa bestämmelser kan gälla t.ex. foderhygien, såsom hanteringen av salmonellabesmittat foder. I fråga om kvalitetssäkringen av foderföretagarnas verksamhet kan bestämmelserna gälla t.ex. krav på de laboratorier som används inom kvalitetssäkringen och på salmonellaundersökningar.

18 §. Anmälningsskyldighet. Det föreslås i paragrafen att alla foderföretagare skall göra en skriftlig anmälan angående verksamheten och betydande ändringar i den till Livsmedelssäkerhetsverket enligt vad som bestäms i artikel 9 i foderhygienförordningen. Denna anmälningsskyldighet gäller också verksamhet enligt bilaga IV till TSE-förordningen och artiklarna 11, 13, 17 och 18 i biproduktförordningen.

Enligt artikel 9 i foderhygienförordningen skall foderföretagare till lämplig behörig myndighet anmäla alla anläggningar som de ansvarar för och som är verksamma inom något steg av produktionen, bearbetningen, lagringen, transporten eller distributionen av foder på det sätt som myndigheten begär med tanke på registreringen och tillhandahålla den behöriga myndigheten aktuella uppgifter om de anläggningar de ansvarar för samt anmäla alla större ändringar i verksamheten och eventuell nedläggning av befintlig anläggning. För organiseringen av tillsynen är det nödvändigt att myndigheten får uppgifter om de företagare som skall övervakas och om var de finns.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om undantag från anmälningsskyldigheten i fråga om företagare inom primärproduktionen. Om en företagare inom primärproduktionen omfattas av det förfarande för stödansökan som

baserar sig på lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd (557/2005), skall anmälan i första hand göras i enlighet med detta förfarande. Anmälan kan också göras i enlighet med bestämmelserna i lagstiftning gällande registrering av djur eller annan motsvarande lagstiftning. Regeringens proposition med förslag till lagstiftning om registrering av djur är under beredning vid jord- och skogsbruksministeriet.

Anmälningsskyldigheten gäller dock inte foderföretagare som bedriver enbart primärproduktion och levererar små mängder primärprodukter direkt till en lokal gårdsbruksenhet för vidareanvändning. Sådan primärproduktion kan vara t.ex. odling av foder på en högst en (1,0) hektar stor areal för leverans till en lokal gårdsbruksenhet som använder fodret, och fiske som bedrivs av en person som utövar fritidsfiske eller vårdfiske och som lokalt levererar fisk eller fiskrens att användas som foder.

I 2 mom. föreskrivs att en foderföretagare skall anmäla erforderliga kontaktuppgifter anläggningsvis. Foderföretagaren skall också anmäla företags- och organisationsnummer, eller om sådant saknas, personbeteckning eller lägenhetsignum samt uppgifter om verksamhetens art eller betydande ändringar i verksamheten.

Enligt 3 mom. skall en foderföretagare med tanke på tillsynen och för statistikföring en gång om året till Livsmedelssäkerhetsverket och i enlighet med verkets anvisningar lämna uppgifter om fodret och vilka mängder som tillverkats samt om de foder som används vid tillverkningen och deras ursprung och om foder som släppts ut på marknaden, importerats och exporterats och i vilka mängder.

Enligt 4 mom. kan närmare bestämmelser om de uppgifter som skall meddelas och om anmälningsförfarandet med avseende på registrering också i fortsättningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

19 §. Krav gällande journaler och uppgifters spårbarhet. Paragrafens 1 mom. ålägger foderföretagare att föra journal över uppgifter som har att göra med den verksamhet som avses i lagen för att de uppgifter som behövs för tillsynen och för att spåra fodret vid behov skall kunna utredas. Av journalen skall framgå uppgifter om anskaffning, bearbet-

ning och överlåtelser samt användning av varje enskilt foderparti. Om en företagare enbart importerar foder, skall han föra journal över mängden importerat foder och dess ursprung. Dessa uppgifter framgår inte nödvändigtvis av verksamhetsutövarens bokföring enligt bokföringslagen (1336/1997).

Enligt 1 mom. skall företagaren kunna ge sådana uppgifter om foder och om djur som används för livsmedelsproduktion som avses i artikel 18.2 och 18.3 i allmänna livsmedelsförordningen. Den skyldighet att föra journal som avses i bilaga I och II till foderhygienförordningen gäller även stadierna i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan i fråga om annat foder än sådant som är avsett för djur inom livsmedelsproduktionen. Under rubriken "Journaler" i bilaga I och II till foderhygienförordningen anges kraven på den dokumentation som skall finnas om foder. Bestämmelser om skyldigheten för den som avsänder, transporterar eller tar emot animaliska biprodukter att föra register ingår därutöver i bilaga II till biproduktförordningen.

I allmänna livsmedelsförordningen och foderhygienförordningen ingår bestämmelser om spårbarhet. Enligt artikel 18 i allmänna livsmedelsförordningen skall alla ämnen som är avsedda för eller kan antas ingå i ett foder avsett för livsmedelsproducerande djur kunna spåras på alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan. Foderföretagarna skall kunna ange alla fysiska eller juridiska personer från vilka de har erhållit ett ämne som är avsett för eller som kan antas ingå i ett foder. I detta syfte skall foderföretagarna ha system och förfaranden för att på begäran kunna lämna denna information till behöriga myndigheter. Foderföretagarna är även skyldiga att ha system och förfaranden för att kunna identifiera andra företag som har erhållit deras produkter. Denna information skall göras tillgänglig för de behöriga myndigheterna på begäran. Enligt artikel 18.4 i allmänna livsmedelsförordningen skall foder som släpps eller sannolikt kommer att släppas ut på marknaden inom gemenskapen vara lämpligt märkta eller identifierade för att underlätta spårbarheten med hjälp av tillämplig dokumentation eller information enligt tillämpliga krav i mer specifika bestämmelser. Bestämmelserna om spårbarhet i ar-

tikel 18 i allmänna livsmedelsförordningen tillämpas också på andra stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan än de som gäller foder avsedda för livsmedelsproducerande djur.

Bestämmelser om foderföretagares skyldighet att föra journal med stöd av gällande lag ingår i jord- och skogsbruksministeriets förordning om bedrivande av verksamhet inom foderbranschen (jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling nr 4/06). Enligt 2 mom. kan närmare bestämmelser om journalernas innehåll och uppläggning utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

20 §. Godkännande av foderföretagare. Enligt 1 mom. skall en foderföretagare innan verksamheten inleds och innan betydande ändringar i verksamheten sker ansöka om tillsynsmyndighetens godkännande, om avsikten är att bedriva vissa verksamheter som avses i foderhygienförordningen eller TSE-förordningen eller tillverkning eller utsläppande på marknaden av foderläkemedel. Ansökan om godkännande skall lämnas in för varje ny verksamhet.

I artikel 10 i foderhygienförordningen räknas de verksamheter upp för vilka företagen måste anhölla om godkännande hos tillsynsmyndigheten. Enligt artikel 10.1 a kräver tillverkning, utsläppande på marknaden eller tillverkning och utsläppande på marknaden av fodertillsatser som avses i kapitel 1 i bilaga IV till förordningen godkännande av den behöriga myndigheten. Sådana tillsatser är koccidiostatika och histomonostatika, näringstillsatser, zootekniska tillsatser, sådana tekniska tillsatser som har fastställt högsta tillåtna halt, karotenoider och xantophyller samt vissa produkter som används som proteinkälla. Enligt artikel 10.1 b skall foderföretagaren anhölla om godkännande av den behöriga myndigheten om han har för avsikt att tillverka, släppa ut på marknaden eller tillverka och släppa ut på marknaden förblandningar som är beredda med sådana fodertillsatser som avses i kapitel 2 i bilaga IV till förordningen. De tillsatsämnen som avses i nämnda kapitel är koccidiostatika och histomonostatika, vissa zootekniska tillsatser och vissa näringstillsatser. Godkännande enligt punkt c krävs, om foderföretagaren använder sådana tillsatser som ingår i kapitel 3 i bilaga

IV vid tillverkning av foderblandningar för utsläppande på marknaden eller vid tillverkning uteslutande avsedd för den egna djurhållningen. De tillsatsämnen som avses i kapitel 3 är koccidiostatika och histomonostatika samt vissa zootekniska tillsatser (s.k. gröna tillväxtbefrämjare).

Enligt bilaga IV till TSE-förordningen förutsätts godkännande för en foderföretagare som använder fiskmjöl eller foder som innehåller fiskmjöl i foderframställningen. En förutsättning för godkännande är att anläggningen inte framställer foder till idisslare. Dessa krav kan dock frångås om framställning, förpackning, lagring och transport av foder som innehåller fiskmjöl är helt åtskild från framställningen av foder för idisslare. Om en foderföretagare framställer foder enbart för eget bruk och på den egna gården, inte foder upp idisslare och inte använder fiskmjöl som sådant, krävs det enbart registrering av foderföretagaren i stället för godkännande. På användningen av fosfater som härrör från ben och av blodprodukter som härrör från andra djur än idisslare tillämpas bestämmelser motsvarande de som tillämpas på fiskmjöl.

Till en ansökan om godkännande riktad till Livsmedelssäkerhetsverket skall fogas de uppgifter som krävs enligt 2 mom.

Enligt 3 mom. skall även betydande ändringar i en redan godkänd anläggnings verksamhet vara godkända innan den ändrande verksamheten inleds. Det förutsätts vidare att en företagare som framställer foder skall bereda tillsynsmyndigheten tillfälle att inspektera lokaler, anordningar och redskap eller produktionsenheten innan verksamheten inleds. Härvid skall tillsynsmyndigheten kontrollera framställningsprocessen och kvalitetssäkringens funktionalitet och huruvida verksamheten är ordnad på det sätt som den europeiska gemenskapens foderlagstiftning och den nationella lagstiftningen kräver. Avsikten är att Livsmedelssäkerhetsverket skall ge närmare anvisningar om eventuella förhandsinspektioner och genomförandet av dem vid olika produktionsenheter.

I 4 mom. föreslås bestämmelser om förutsättningarna för godkännande. Enligt artikel 19.2 i foderhygienförordningen ger tillsynsmyndigheten en godkänd foderföretagare ett identifikationsnummer. När en foderföretaga-

re som bedriver sådan verksamhet som avses i bilaga II till foderhygienförordningen ansöker om godkännande skall han lämna en skriftlig beskrivning över företagets verksamhet och processer till tillsynsmyndigheten. Enligt artikel 13.1 i foderhygienförordningen kan foderföretagare, med undantag för återförsäljare på vissa villkor, godkännas endast under förutsättning att det genom besök på plats innan verksamheten har inletts har påvisats att anläggningen uppfyller de relevanta kraven enligt förordningen. Kraven i bilaga IV till TSE-förordningen gäller bl.a. att proteiner som erhålls från djur skall hållas åtskilda och tar dessutom upp förutsättningarna för transport, lagring och förpackande av bulkfoder som innehåller bearbetat animaliskt protein. I fråga om företagare som framställer foderläkemedel förutsätter ett godkännande att företagaren har tillgång till lämpliga lokaler och utrustning för framställning av foderläkemedel och lokaler och instrument för kontroll av foderläkemedlets kvalitet och för uppföljning av tillverkningsprocessen. Dessutom förutsätts personal som är utbildad i blandningsteknik.

Med stöd av gällande lag föreskrivs om organiseringen av tillsynen över foderföretagare genom jord- och skogsbruksministeriets förordning (jord- och skogsbruksministeriets föreskriftsamling nr 4/06). Enligt paragrafens 5 mom. kan närmare bestämmelser om de uppgifter som skall lämnas i en ansökan om godkännande och om ansökningsförfarandet också i fortsättningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

21 §. Skyldighet att lämna uppgifter. I paragrafen föreskrivs om foderföretagares skyldighet att omedelbart informera Livsmedelssäkerhetsverket om företagaren anser eller har skäl att anta att ett foder han släppt ut på marknaden eller använder inte uppfyller kraven för fodersäkerhet. Bestämmelser om krav på fodersäkerhet ingår också i artikel 20 i allmänna livsmedelsförordningen. Enligt artikeln skall en foderföretagare omedelbart informera de behöriga myndigheterna om han anser eller har skäl att anta att ett foder släppts ut på marknaden som inte uppfyller kraven för fodersäkerhet. Kravet på information gäller också företagare som släpper ut andra foder på marknaden än sådana som är avsedda för livsmedelsproducerande djur.

Företagaren skall informera de behöriga myndigheterna om de åtgärder som vidtagits för att förhindra att risker uppstår genom användningen av ett foder och får inte hindra eller avråda en person från att samarbeta, i enlighet med nationell lagstiftning och rättspraxis, med behöriga myndigheter, om detta samarbete kan förhindra, minska eller undanröja en risk som uppstår på grund av ett foder. Foderföretagarna skall samarbeta med de behöriga myndigheterna om åtgärder för att undvika risker med ett foder som de tillhandahåller eller har tillhandahållit.

Bestämmelser om foderföretagares anmälningskyldighet med stöd av gällande lag ingår i jord- och skogsbruksministeriets förordning om bedrivande av verksamhet inom foderbranschen (4/06). Enligt 1 mom. kan närmare bestämmelser om anmälningskyldighet utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

4 kap. **Myndigheterna och deras uppgifter**

Paragraferna i kapitlet innehåller bestämmelser om verkställighet av den föreslagna lagen och Europeiska gemenskapens foderlagstiftning och om de myndigheter som utövar tillsyn över denna lagstiftning. De föreslagna bestämmelserna motsvarar huvudsakligen bestämmelserna om myndigheter i den gällande lagen. Syftet har varit att göra myndigheternas ansvarsförhållanden, uppgifter och arbetsfördelning klarare och föra dem närmare den praktiska verksamheten.

22 §. Allmän styrning och tillsyn. Det föreslås att den allmänna styrningen av och tillsynen över verkställigheten av Europeiska gemenskapens foderlagstiftning och denna lag också i fortsättningen skall ankomma på jord- och skogsbruksministeriet.

23 §. Tillsynsmyndigheter. Det föreslås att paragrafen skall innehålla bestämmelser om de egentliga tillsynsmyndigheterna. Livsmedelssäkerhetsverket skall vara den tillsynsmyndighet som bär det huvudsakliga ansvaret för tillsynen. Enligt paragrafen skall verket planera, styra, utveckla och verkställa tillsynen över foder på nationell nivå.

Livsmedelssäkerhetsverkets huvudansvar för tillsynsverksamheten innebär att övriga

myndigheter och personer som deltar i tillsynen sköter tillsynsuppdraget under Livsmedelssäkerhetsverkets överinseende. Livsmedelssäkerhetsverket utarbetar den fleråriga nationella tillsynsplanen och den årliga tillsynsplanen, som skall innehålla de allmänna principerna och målen för ordnandet av tillsynen samt årliga prioriteringar för tillsynen jämte tillsynsplaner.

Arbetskrafts- och näringscentralerna sköter sina uppgifter tillsammans med Livsmedelssäkerhetsverket i enlighet med avtal om uppgifterna som Livsmedelssäkerhetsverket ingår med stöd av de resultatmål som årligen överenskomms med jord- och skogsbruksministeriet och med stöd av statsbudgeten. Enligt 2 § 2 mom. i lagen om arbetskrafts- och näringscentraler (23/1997) styr och övervakar vederbörande ministerium centralen när den sköter uppgifter inom olika förvaltningsområden och dessutom styrs och övervakas centralen också av det ämbetsverk eller den inrättning inom centralförvaltningen vars verksamhetsområde omfattar uppgifter som det är stadgat eller bestämt att centralen skall sköta.

Länsstyrelserna skall delta i tillsynen över foderläkemedel genom att övervaka återförsäljare av foderläkemedel och att bestämmelser och föreskrifter om förskrivningen av foderläkemedel följs på det sätt som avses i den gällande foderlagen. Den blandning av läkemedel med foder för eget bruk som sker på gårdar och andra djurhållningsenheter övervakas av länsstyrelserna enligt lagen om medicinsk behandling av djur. Andra djurhållningsenheter är t.ex. pälsfarmer och fiskodlingsanläggningar.

Vid sidan av Livsmedelssäkerhetsverket är tullverket den myndighet som utövar tillsyn över importen och exporten av foder samt transporten av foder via Finland utan förtullning. Enligt gällande lag sköter tullverket tillsynen i samband med införseln av foder som inte är av animaliskt ursprung. I fråga om export behövs tullverkets insatser vid t.ex. tillsynen över ett exportförbud enligt 41 §. Med transport via Finland utan förtullning avses hänförande av foder till de tullförfaranden som anges i artikel 4.16 b—f i förordning (EEG) nr 2913/92, samt även införsel av foder i frizoner och frilager. De tullförfaranden som avses i punkterna b—f är transporter, lagring i tullager, aktiv förädling,

bearbetning under tullkontroll och temporär import.

Gränsveterinärer som är i Livsmedelssäkerhetsverkets tjänst eller som är bemyndigade av verket att sköta sådana uppgifter sköter tillsynen över efterlevnaden av foderlagen i samband med veterinär gränskontroll. Förslaget motsvarar till denna del artikel 14 i kontrollförförordningen. Rådets direktiv 97/78/EG om principerna för organisering av veterinärkontroller av produkter från tredje land som förs in i gemenskapen innehåller bestämmelser om veterinär gränskontroll. Lagen om veterinär gränskontroll reglerar de veterinära gränskontrollerna på nationell nivå.

Livsmedelssäkerhetsverket, Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral och Finlands miljöcentral övervakar i enlighet med gentekniklagen avsiktlig utsättning i miljön av genetiskt modifierade organismer. Gentekniknämnden leder och koordinerar tillsynen över efterlevnaden av gentekniklagen, såsom användningen av genetiskt modifierade organismer, i enlighet med gentekniklagen.

24 §. Auktoriserade inspektörer. Enligt den föreslagna paragrafen kan Livsmedelssäkerhetsverket utöver arbetskrafts- och näringscentralerna vid tillsynen anlita inspektörer som det skriftligen bemyndigat för uppdraget och som handlar under tjänsteansvar och står under Livsmedelssäkerhetsverkets tillsyn. De auktoriserade inspektörerna bistår myndigheterna vid kontroller och provtagning. Med auktoriserade inspektörer avses enbart personer som står utanför myndighetsorganisationen. För närvarande är också de tjänstemän vid Livsmedelssäkerhetsverket och arbetskrafts- och näringscentralerna som avses i foderlagen och som i praktiken deltar i tillsynen bemyndigade att utföra tillsynsuppgifter. Detta kan inte anses vara nödvändigt eftersom deras tillsynsfullmakt grundar sig på den verksamhet de bedriver i myndighetens tjänst och därigenom på de uppgifter och befogenheter som hör till tillsynsmyndigheten genom lag.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtras någon utanför myndighetsmaskineriet endast om uppgifterna anförtras genom lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det

inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Det är fortfarande ändamålsenligt att överföra den verksamhet som avses i paragrafen utanför myndighetsmaskineriet, eftersom det i praktiken är nödvändigt att anlita auktoriserade inspektörer för utförande av kontroller och provtagning för att få en smidig och effektiv inspektions- och tillsynsverksamhet. Verksamheten kan kräva oförutsedda brådskande åtgärder, verksamhetsområdet kan omfatta hela landet och verksamheten kan vara strängt tidtabellsbunden. Att utvidga myndighetsorganisationen så att den står för hela denna verksamhet kan inte anses ändamålsenligt för närvarande. I praktiken är det oftast privatpersoner och inspektörer vid arbetskrafts- och näringscentralerna som fungerar som auktoriserade inspektörer. De auktoriserade inspektörerna handlar under överinseende av Livsmedels säkerhetsverket.

Enligt 40 kap. 11 § 5 b—punkten i strafflagen (39/1889) betraktas som person som utövar offentlig makt även den som deltar i beredningen av beslut som gäller offentlig makt, bl.a. genom att ta prov eller utföra inspektioner. För tydlighetens skull föreslås att det trots detta skall tas in en bestämmelse i lagen om att straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på auktoriserade inspektörer.

Enligt 2 mom. tillämpas på auktoriserade inspektörer när de utför uppgifter enligt denna paragraf vad som bestäms i förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003). På de auktoriserade inspektörerna tillämpas likaså lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Därmed tryggas i paragrafen på behörigt sätt respekten för de grundläggande fri- och rättigheterna, rättsskyddet och kravet på god förvaltning.

Den auktoriserade inspektören skall vid behov förete ett skriftligt intyg över sitt bemyndigande. Med skriftligt intyg avses i första hand handling över inspektörsbehörighet och i andra hand ett av Livsmedelssäkerhetsverket utfärdat beslut om bemyndigande.

Livsmedelssäkerhetsverket ansvarar för de auktoriserade inspektörernas kompetens för sina uppgifter. I praktiken kan bemyndigandenas innehåll och inspektörernas behörighetskrav och andra villkor variera beroende

på provtagningsuppgiften eller annan därmed jämförbar uppgift, inspektörens verksamhetsområde eller placeringsort och andra motsvarande faktorer.

5 kap. Laboratorier

25 §. Undersökning av prov. Kravet på undersökning av prov vid ett lämpligt laboratorium hänför sig till undersökning av de prov som tillsynsmyndigheten tagit eller låtit ta för myndighetstillsynen. Myndighetsproven kan endast undersökas i ett godkänt laboratorium för undersökning av myndighetsprov eller i ett nationellt referenslaboratorium.

26 §. Nationella referenslaboratorier. I 1 mom. föreslås att jord- och skogsbruksministeriet utser de nationella referenslaboratorierna för foderkontroll. Detta sker genom att ministeriet fattar förvaltningsbeslut i vilka det också preciseras vilka uppgifter referenslaboratorierna skall ha och vilka matriser och analyser som uppgifterna föreslås gälla. Det föreslås att det system för godkännande som beskrivs längre fram inte skall gälla referenslaboratorier.

Med nationella referenslaboratorier avses sådana laboratorier som medlemsstaterna enligt artikel 33 i kontrollförordningen skall utse för vissa områden inom fodertillsynen som motsvarighet till gemenskapens referenslaboratorier. Ett av områdena inom fodertillsynen är tillsynen över tillsatser. I fråga om näringstillsatser är Livsmedelssäkerhetsverkets laboratorium för närvarande utsett till ett nationellt referenslaboratorium. De nationella referenslaboratorier berörs av de krav som ställs i artikel 12.2 och 12.3 i kontrollförordningen, vilka förutsätter att laboratorierna bedriver verksamhet och är bedömda och ackrediterade i enlighet med standarderna EN ISO/IEC 17025 och EN ISO/IEC 17011 med hänsyn till de kriterier för olika analysmetoder som fastställs i gemenskapens lagstiftning.

De nationella referenslaboratorier som avses i kontrollförordningen skall samarbeta med referenslaboratorierna på gemenskapsnivå, i enlighet med artikel 11 i förordningen koordinera verksamheten vid de nationella laboratorier som ansvarar för analyserna, vid behov ordna jämförande tester mellan dessa,

säkerställa att den information som gemenskapens referenslaboratorier tillhandahåller vidareförmedlas till den behöriga myndigheten och till de nationella laboratorierna, i enlighet med artikel 53 bidra till att genomföra godkända samordnade tillsynsplaner samt svara för skötseln av de andra särskilda åligganden som avses i artikel 33.2 punkt f. Bestämmelser om de nationella referenslaboratoriernas uppgifter ingår också i EG:s tillsatsförordning.

Jord- och skogsbruksministeriet kan, utöver de referenslaboratorier som avses i kontrollförordningen, efter behov utse andra referenslaboratorier och fastställa vilka deras uppgifter i anslutning till referenslaboratoriet är.

27 §. Godkända laboratorier. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att med godkänt laboratorium avses laboratorier som godkänts för undersökning av myndighetsprov. Godkännandet av dessa laboratorier centraliseras enligt denna lag till Livsmedelssäkerhetsverket. Laboratorierna skall själva ansöka om att bli godkända. Kravet på Livsmedelssäkerhetsverkets godkännande föreslås också gälla laboratorier som är belägna utomlands. Ett godkänt laboratorium kan också ha en mobil verksamhetsenhet.

I 2 och 3 mom. beskrivs vad som förutsätts för att laboratorier skall godkännas för undersökning av myndighetsprov.

Ett laboratorium som godkänns skall ha ett skriftligt kvalitetssystem och teknisk kompetens och förmå ta fram tillförlitliga resultat. Laboratoriets personal skall ha den utbildning och behörighet som uppgiften förutsätter.

Laboratorier som undersöker myndighetsprov berörs av de krav som ställs i artikel 12.2 i kontrollförordningen. Kraven förutsätter att laboratoriet bedriver verksamhet i enlighet med standarden EN ISO/IEC 17025, med tanke på vilket det skall vara ackrediterat i enlighet med standarden EN ISO/IEC 17011. I anslutning till detta skall hänsyn tas till de kriterier för olika analysmetoder som fastställts i gemenskapens lagstiftning. Enligt artikel 12.3 i kontrollförordningen får ackrediteringen avse också enskilda metoder.

Det föreslås att laboratorierna skall omfattas av kraven oberoende av om de är i statlig, kommunal eller privat ägo. Bestämmelser om

myndighetens och den anlitate forskningsanstaltens oavhängighet finns i artiklarna 4 och 5 i kontrollförordningen. Standarden EN ISO/IEC 17025 innehåller allmänna kriterier beträffande laboratoriers oavhängighet. I samband med ackrediteringen och utvärderingen av laboratorier granskas att varje enskilt laboratorium uppfyller kriterierna på oavhängighet.

Målet är att laboratorierna skall godkännas tills vidare, men enligt 4 mom. kan godkännande vid behov meddelas även för viss tid. Dessutom kan Livsmedelssäkerhetsverket uppställa särskilda krav, begränsningar och andra villkor gällande laboratoriernas verksamhet, om foder som är föremål för analys orsakar fara för människors eller djurs hälsa eller miljön.

Enligt 5 mom. kan närmare bestämmelser om kraven på kompetens hos godkända laboratorier, om de krav som ställs på laboratoriernas kvalitetssystem och om behörighetskraven i fråga om laboratoriernas personal utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

28 §. Godkända laboratoriers anmälningskyldighet. I paragrafen föreskrivs om godkända laboratoriers skyldighet att underrätta Livsmedelssäkerhetsverket om ändringar i verksamheten. Till dessa räknas åtminstone ändringar i fråga om de i 27 § presenterade omständigheter som gäller villkoren för godkännande, t.ex. ändringar i kvalitetssystemet och i de tidsbestämda utvärderingarna. Laboratoriet skall också meddela Livsmedelssäkerhetsverket om verksamheten avbryts eller upphör. Ett godkänt laboratorium skall dessutom på Livsmedelssäkerhetsverkets begäran tillställa verket ett sammandrag av de i den föreslagna 25 § avsedda undersökningar som laboratoriet utfört och av undersökningsresultaten.

Enligt 2 mom. skall undersökningar som hänför sig till uppföljning och övervakning av zoonoser och undersökningsresultaten meddelas Livsmedelssäkerhetsverket samt mikrobstammar som isolerats i undersökningar sändas till ett nationellt referenslaboratorium. Zoonoser är sjukdomar som på naturlig väg, direkt eller indirekt, kan överföras mellan djur och människa.

Enligt 3 mom. kan genom en förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas

närmare bestämmelser om vilka uppgifter som skall ingå i meddelanden och sammandrag samt när och hur laboratoriet skall lämna dessa.

6 kap. Tillsyn

29 §. Organisering av tillsyn. I paragrafen föreslås bestämmelser om allmänna principer för organisering av tillsyn, t.ex. objektivitet, regelbundenhet och ändamålsenlighet, samt om sätten att genomföra tillsynen och de olika faserna i tillsynen.

Med stöd av gällande lag föreskrivs om organiseringen av tillsynen av foder genom jord- och skogsbruksministeriets förordning (jord- och skogsbruksministeriets föreskriftsamling nr 3/06). Enligt 2 mom. kan närmare bestämmelser om organiseringen av tillsynen av foder också i fortsättningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Syftet med bestämmelserna är att i enlighet med Europeiska gemenskapens foderlagstiftning och den föreslagna lagen stödja en adekvat organisering av tillsynen och säkerställa en rättvis och korrekt fördelad allokering av tillsynen.

I 3 mom. konstateras dessutom att bestämmelser om de allmänna krav som gäller organiseringen av fodertillsynen ingår förutom i den föreslagna lagen också i Europeiska gemenskapens lagstiftning gällande foderkontroll, fodersäkerhet och foderhygien.

30 §. Tillsyn över laboratorier. I lagen föreslås att Livsmedelssäkerhetsverket skall ha rätt att övervaka att laboratorier som undersöker de myndighetsprov som avses i 25 § följer de krav som ställs i 5 kap. Om ett laboratorium inte följer de uppställda kraven kan Livsmedelssäkerhetsverket meddela nödvändiga förelägganden för att rätta till verksamheten. Föreläggandet skall meddelas för en viss tid, inom vilken åtgärderna skall vidtas. I 44 § föreskrivs om återkallelse av godkännande av ett laboratorium.

31 §. Ankomstanmälan vid handel på den inre marknaden. Enligt 1 mom. skall foderföretagaren underrätta Livsmedelssäkerhetsverket om ett foderparti som levereras till Finland från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen och som av myndigheter klassificerats som särskilt riskbenäget. An-

mälningsskyldigheten behövs för att foderpartiet vid behov skall kunna kontrolleras under transporten eller vid destinationen. Anmälan skall göras innan partiet tas emot.

Enligt artikel 3.6 i kontrollförordningen får myndigheten i destinationsmedlemsstaten genom icke-diskriminerande kontroller kontrollera att fodret överensstämmer med foderlagstiftningen. I detta syfte kan medlemsstaterna i enlighet med kontrollförordningen i den utsträckning det är absolut nödvändigt för ordnande av offentlig kontroll begära att företagarna till vilka varor levereras från en annan medlemsstat anmäler varornas ankomst. Enligt bestämmelsen är det inte möjligt att kräva att företagarna systematiskt anmäler alla foderpartier som de tar emot. Därför har anmälningsskyldigheten begränsats till att gälla endast sådana foderpartier som Livsmedelssäkerhetsverket klassificerat som mycket riskbenäget foder enligt de grunder som jord- och skogsbruksministeriet fastställt.

I praktiken krävs ankomstanmälan av företagaren t.ex. då det är fråga om transporter från andra medlemsstater inom EU av frön från oljeväxter, produkter av frön från oljeväxter eller annat foder som är riskbenäget med tanke på djurs eller människors hälsa. Ovan nämnda foder är förenat med särskild risk för salmonella. Anmälningsskyldigheten gäller inte sådant foder av animaliskt ursprung i fråga om vilka bestämmelser om förhandsanmälan finns i jord- och skogsbruksministeriets förordning om kontroller som skall utföras på Europeiska gemenskapens inre marknad i syfte att bekämpa djursjukdomar (977/2006), vilken utfärdats med stöd av lagen om djursjukdomar. Foder som levereras till Finland kunde i regel övervakas genom kontroller av enskilda partier på basis av en riskbedömning och alltid då det på goda grunder kan misstänkas att de innebär fara för djurs och människors hälsa eller för miljön.

Enligt 2 mom. kan partier, om tillsynsmyndigheten så bestämmer, förvaras på ett ställe som tillsynsmyndigheten godkänt tills en tillräcklig utredning erhållits om att de krav som anges i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning och i den föreslagna lagen uppfylls. Genom bestämmelsen vill man säkerställa att inte livsmedelssäkerheten äventyras via det

foder som släpps ut på marknaden i Finland.

Enligt 3 mom. kan genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av när ett foder skall anses vara särskilt riskbenäget samt när och hur en foderföretagare skall göra en ankomstanmälan och vilka uppgifter om fodret som skall meddelas Livsmedelssäkerhetsverket.

32 §. Förhandsanmälan om foder som importeras. Enligt 1 mom. skall foderföretagaren alltid anmäla införseln av ett parti av sådant foder som avses i artiklarna 15.5 och 17.1 i kontrollförordningen till Livsmedelssäkerhetsverket. Anmälningsskyldigheten är nödvändig för att de kontroller som behöver göras skall kunna göras på ett ändamålsenligt sätt. Anmälan skall göras innan partiet tas emot.

I artikel 15.5 i kontrollförordningen föreskrivs om foder som importeras från tredjeländer och är av icke-animalskt ursprung och som på grundval av kända eller oförutsedda risker skall underkastas strängare offentlig kontroll. Enligt artikel 17.1 i kontrollförordningen skall medlemsstaterna för genomförande av den offentliga kontroll som avses i artikel 15.5 kräva att de foderföretagare som är ansvariga för partierna gör en förhandsanmälan om partiernas ankomst och beskaffenhet. Enligt artikel 17.1 får förhandsanmälan krävas också för annat foder än de foder som ingår i den förteckning som upprättats i enlighet med artikel 15.5.

Enligt 2 mom. kan partier, om tillsynsmyndigheten så bestämmer, förvaras under tullens uppsikt tills en tillräcklig utredning erhållits om att de krav som anges i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning och i den föreslagna lagen uppfylls. Genom bestämmelsen vill man säkerställa att det foder som släpps ut på marknaden i Finland inte medför fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön.

Enligt 3 mom. kan jord- och skogsbruksministeriet genom förordning utfärda närmare bestämmelser om vilka foder som berörs av skyldigheten att göra förhandsanmälan, vilka uppgifter som skall meddelas om varje foder, när och hur en foderföretagare skall göra en anmälan till Livsmedelssäkerhetsverket och hur importkontrollen skall utföras.

33 §. Tillsynsplan. I enlighet med paragra-

fen skall Livsmedelssäkerhetsverket utarbeta en sådan flerårig nationell tillsynsplan som avses i kontrollförordningen. Syftet med den fleråriga nationella tillsynsplanen är att bl.a. beskriva uppbyggnaden och organisationen av systemen för foderkontroll och de strategiska målen, prioriteringarna och den allmänna organiseringen i fråga om tillsynen.

Utöver den fleråriga nationella tillsynsplanen skall Livsmedelssäkerhetsverket årligen utarbeta en tillsynsplan med hjälp av vilken preciseras vart myndigheterna skall rikta tillsynen, vad som skall kontrolleras samt vad prov tas av. I den årliga tillsynsplanen skall närmare fastställas de kontroller som skall utföras, tillsynsobjekten och kontrollfrekvensen. Tillsynsplanen kan efter behov även inbegripa andra med tanke på tillsynen viktiga delområden, såsom kommunikation och information. Det primära syftet med tillsynsplanen är att styra fodertillsynen och främja långsiktig samt systematisk tillsyn.

Kontrollerna skall definieras på ett sätt som ger information om vad de i praktiken innebär, till exempel i fråga om provtagning och undersökning av proverna. Av tillsynsplanen skall vid behov, utgående från riskklassificeringen av tillsynsobjekten, framgå kontrollfrekvenserna för tillsynsobjekten. I tillsynsplanen skall också presenteras grunderna för kvalitetsbedömningen av tillsynen, till exempel det antal kontroller som riktas till tillsynsobjekten på basis av kontrollernas omfattning och riskerna.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om fastställandet av kontroller i den årliga tillsynsplanen, om bedömningen av kontrollfrekvensen för tillsynsobjekten samt om provtagningen och om utvärderingen av genomförandet av tillsynsplanen.

34 §. Rätt att utföra inspektioner och få upplysningar. I paragrafen föreslås bestämmelser om tillsynsmyndigheternas och de auktoriserade inspektörernas rätt att utföra inspektioner när de utför sådana inspektioner och tar sådana prov som avses i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning och i den föreslagna lagen. Rätten att utföra inspektion gäller all framställning och teknisk bearbetning av foder inklusive primärproduktion, utsläppande på marknaden inklusive transport och lagring, import, export, användning samt

hantering och förvaring i anslutning till dessa. Den som utför inspektion har rätt att för tillsynen kontrollera foder, lokaler för framställning och förpackning, lagrings- och försäljningsställen, transportmedel, lagerlokaler, foderföretagarens bokföring och kvalitetssäkring. Dessutom skall myndigheter och auktoriserade inspektörer ha möjlighet att avgiftsfritt ta nödvändiga prover för tillsynen. Det föreslås att inspektionsrätten skall förtydligas i förhållande till den gällande lagen och begränsas vad den på grundlagsnivå skyddade hemfriden beträffar. Enligt den föreslagna lagen får inspektioner på områden som omfattas av hemfriden endast utföras av en myndighet och endast om inspektionen är nödvändig för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller och det finns grundad anledning att misstänka att någon gjort sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt den föreslagna lagen och en inspektion är nödvändig för utredning av brottet.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om tillsynsmyndigheternas och de auktoriserade inspektörernas rätt att få den information som krävs för inspektion och tillsyn enligt Europeiska gemenskapens foderlagstiftning och den föreslagna lagen. Rätten begränsas till de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen och som foderföretagaren på begäran skall lämna myndigheter och auktoriserade inspektörer. Rätten att få information gäller också sådana uppgifter som är sekretessbelagda.

Enligt EG:s lagstiftning får Europeiska gemenskapens inspektörer utföra inspektioner och revisioner i en medlemsstat i EU. Myndigheterna i medlemsstaten skall samarbeta med Europeiska gemenskapens inspektörer. I 3 mom. föreslås en bestämmelse om att Europeiska gemenskapens inspektörer skall ha samma rätt att utföra inspektioner och få information som finska myndigheter.

I 4 mom. bemyndigas jord- och skogsbruksministeriet att vid behov utfärda närmare bestämmelser om kontroll- och tillsynsförfarandet samt provtagningen och undersökningen av prov. Genom förordning kan utfärdas bestämmelser t.ex. om vissa provtagningar och undersökningar av prov till den del det inte finns detaljerade bestämmelser om dessa i gemenskapens lagstiftning.

35 §. Utlämnande av sekretessbelagda

uppgifter. Till sitt innehåll motsvarar paragrafen till största delen den gällande lagen. Det föreslås att paragrafen preciseras med att uppgifterna kan utlämnas endast för utredningen av sådana brott i fråga om vilka husrannsakan får företas enligt 5 kap. 1 § i tvångsmedelslagen (450/1987). Dessutom föreslås att sekretessbelagda uppgifter också kan utlämnas till utländska organ och inspektörer som förutsätts enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning eller i någon annan internationell förpliktelse som är bindande för Finland, när det i EG-lagstiftningen eller avtalet i fråga förutsätts att uppgifternas lämnas ut.

I paragrafen hänvisas också till de bestämmelser i artikel 7 i kontrollförordningen som gäller insyn och sekretess. Enligt artikeln skall tillsynsmyndigheten säkerställa en hög grad av insyn när den bedriver sin verksamhet. Enligt artikel 10 i allmänna livsmedelsförordningen skall allmänheten informeras när det finns välgrundad anledning att misstänka att ett foder kan utgöra en risk för människors eller djurs hälsa. I sådana situationer kan man, utan att begränsas av sekretessbestämmelserna, informera om riskens art, om fodret i fråga och om åtgärderna för att hantera risken. I övrigt sekretessbelagda uppgifter enligt artikel 7.3 är sekretess i samband med förundersökning eller pågående rättegång, personuppgifter, de dokument som omfattas av ett undantag enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar samt den information som skyddas av nationell lagstiftning och gemenskapslagstiftning, särskilt när det gäller tystnadsplikt, sekretess vid överläggningar, internationella förbindelser och nationellt förvar.

36 §. Tillsynsregistret. I paragrafen föreslås att det föreskrivs om att Livsmedelssäkerhetsverket skall föra ett riksomfattande register med tanke på tillsynen. Basuppgifter för tillsynsregistret får Livsmedelssäkerhetsverket genom foderföretagarnas anmälningskyldighet och godkännandet av dem. Uppgifter som gäller laboratorier får Livsmedelssäkerhetsverket genom godkännandet av laboratorier.

37 §. Uppgifter som införs i tillsynsre-

gistret. I syfte att beakta de krav på skydd för personuppgifter som ingår i 10 § 1 mom. i grundlagen föreslås i paragrafen bestämmelser om datainnehållet i tillsynsregistret och förvaringstiden för uppgifterna, vilka bör regleras på lagnivå.

I 1 mom. anges de uppgifter som skall införas i tillsynsregistret om de foderföretagare som anmält sig enligt 18 § och de som godkänts enligt 20 §. Livsmedelssäkerhetsverket offentliggör en förteckning över företagarna.

I 2 mom. anges de uppgifter som skall införas i tillsynsregistret i fråga om de med stöd av paragraf 28 godkända laboratorierna. Livsmedelssäkerhetsverket offentliggör en förteckning över laboratorierna.

Enligt 4 mom. skall uppgifterna om en företagare som upphört med sin verksamhet utplånas ur registret inom tio år efter det att företaget har meddelat Livsmedelssäkerhetsverket att verksamheten upphört eller efter det att verksamheten upphört. En övergångsperiod på tio år är nödvändig för att spårbarheten ska kunna garanteras.

Tillsynsregistret kan betraktas som ett personregister. Vad gäller personuppgifter föreslås i 5 mom. en hänvisning till lagstiftning som gäller skydd för personuppgifter. I fråga om utlämnande av uppgifter hänvisas till offentlighetslagstiftningen.

Med stöd av bemyndigandet i 6 mom. kan jord- och skogsbruksministeriet utfärda närmare bestämmelser till exempel om hur identifikationsnumret för företagarna fastställs.

38 §. Tillsynsmyndigheters och auktoriserade inspektörers skyldighet att lämna uppgifter. I paragrafen föreslås skyldighet att lämna uppgifter om sådana omständigheter där fodret eventuellt kan orsaka fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön och som tillsynsmyndigheten eller den auktoriserade inspektören omedelbart, beroende på farans natur, också skall underrätta miljö-, livsmedels-, veterinär- eller hälsoskyddsmyndigheterna om.

Enligt 2 mom. är tillsynsmyndigheten eller en auktoriserad inspektör skyldig att meddela Livsmedelssäkerhetsverket sådana uppgifter som verket behöver för att kunna föra de register som avses i 36 §. Tillsynsmyndigheten är dessutom skyldig att på begäran meddela sådana uppgifter om tillsynsmyndighetens tillsyn och avgifter som Livsmedelssäker-

hetsverket behöver för att kunna sköta den uppgift i anslutning till uppföljningen av tillsynen som ålagts verket med stöd av denna lag. Till dessa uppgifter hör bl.a. uppgifter om de inspektioner och tillsynsåtgärder som myndigheten eller en auktoriserad inspektör avlägger. Uppgifterna kan också förmedlas via en teknisk anslutning.

Närmare bestämmelser om tillsynsmyndigheters och auktoriserade inspektörers anmälingsskyldighet utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

39 §. Offentliggörande av tillsynsresultat. I paragrafen föreslås en bestämmelse om offentliggörande av tillsynsresultat. Sekretessbelagda uppgifter som avses i 35 § får dock inte offentliggöras. Offentliggörandet av resultaten innebär att öppenheten i verksamheten ökar och tillsynen blir effektivare. Sådana resultat som skall offentliggöras är vanligen statistiska uppgifter t.ex. om de foderföretagare som omfattas av tillsynen, om foder, om högsta tillåtna avvikelser för foder, om antalet prover på foder, om förbjudna produktions- och importpartier samt om forskningsresultat.

Enligt 2 mom. kan närmare bestämmelser om offentliggörande av resultaten utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

7 kap. Administrativa tvångsmedel och påföljder

40 §. Avhjälpan av missförhållande. I paragrafen föreskrivs om det lindringaste tvångsmedel som myndigheten kan använda och som används när uppmaningar inte räcker till för att avlägsna det som strider mot bestämmelserna eller när det inte kan anses tillräckligt att ge uppmaningar till följd av upprepad försummelse eller andra omständigheter. Myndigheten kan föreskriva att ett missförhållande skall avhjälpas. Myndigheten skall i sitt beslut förordna om missförhållandet skall åtgärdas omedelbart eller inom den tid myndigheten fastställt. Om en foderföretagare inte iakttar Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller foderlagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan tillsynsmyndigheten förordna att företagaren skall fullgöra sin skyldighet inom en viss tid. Föreläggandet kan utfärdas endast i

de fall där företagarens verksamhet inte kräver utfärdande av förbud enligt 41 §. Föreläggandet kan utfärdas till exempel i situationer då märkningarna på förpackningarna är vilseledande eller bristfälliga eller i situationer då verksamhetsidkaren försummar anmälningsskyldigheten eller skyldigheten att föra journal.

41 §. Förbud. I paragrafen föreslås att tillsynsmyndigheten kan förbjuda att foder tillverkas, framställs, bearbetas, släpps ut på marknaden, används, transporteras, lagras, är i omlopp på den inre marknaden, importerar eller exporterar, om fodret inte uppfyller de krav som ställs på dem i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller denna lag eller med stöd av den.

Enligt 2 mom. ett förbud kan utfärdas endast om missförhållandet kan medföra fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön, om missförhållandet fortgår eller återkommer eller förorsakas uppsåtligt.

I 3 mom. föreslås att förbudet skall utfärdas för viss tid, om det missförhållande som ligger till grund för förbudet kan avhjälpas. Förbudet skall omedelbart återkallas, om den brist på vilken förbudet grundar sig på har avhjälpits eller om den inte längre är av betydelse med tanke på förbudet. Avsikten med det föreslagna förbudet är att företagaren inte skall få utöva den verksamhet som berörs av förbudet innan bristen har avhjälpits.

Förbudet skall iakttas även om ändring söks, om inte besvärsinstansen förbjuder verkställighet av beslutet eller bestämmer att verkställigheten skall avbrytas.

42 §. Förnyad bearbetning, förstörande och återsändande av foder. Enligt paragrafen kan Livsmedelssäkerhetsverket bestämma att foder som har förbjudits bearbetas på nytt, förstöras, används för annat ändamål eller återsänds till avgångslandet på ett sätt som verket godkänner. Livsmedelssäkerhetsverket skall samarbeta med miljömyndigheterna när det gäller foder som skall förstöras. Företagaren svarar för kostnaderna som föranleds av beslut om bearbetning, förstörande eller utförsel av foder. Till beslut om bearbetning, förstörande eller utförsel skall dessutom kunna fogas villkor angående det förfarande som skall iakttas vid verkställigheten.

43 §. Avbrytning, ändring och återkallande av registrering och godkännande. Enligt pa-

ragrafen skall tillsynsmyndigheten ändra den registrering som foderföretagare som avses i 18 § och det godkännande av foderföretagare som avses i 20 § om förhållandena förändras. Enligt paragrafen skall tillsynsmyndigheten dessutom tillfälligt avbryta eller återkalla registrering eller godkännande, om foderföretagaren inte uppfyller de krav som ställs på verksamheten. Registreringen eller godkännandet av företagaren skall ändras, om företagaren kan visa sig ha kapacitet att utöva ytterligare verksamhet utöver den för vilken företagaren ursprungligen registrerades eller för vilken godkännandet beviljades. I artikel 14 i foderhygienförordningen föreskrivs om tillfälligt upphävande av en registrering och ett godkännande i de fall där företagarens verksamhet inte längre uppfyller de villkor som ställs på den. Tillsynsmyndigheten skall återkalla den registrering som foderföretagare som avses i 18 § eller det godkännande av foderföretagaren enligt 20 §, om företagaren upphör med sin verksamhet, företagaren under minst ett års tid har underlåtit att uppfylla kraven som ställs på verksamheten och då tillsynsmyndigheten upptäcker allvarliga brister i verksamheten eller ständigt måste avbryta produktionen och företagaren inte kan lämna tillräckliga garantier för den framtida produktionen.

44 §. Återkallande av godkännande av ett laboratorium. Enligt 1 mom. kan Livsmedelssäkerhetsverket återkalla ett godkännande av ett laboratorium om laboratoriet lägger ned sin verksamhet som utgör grund för godkännandet.

Enligt 2 mom. kan Livsmedelssäkerhetsverket återkalla ett godkännande av ett laboratorium om laboratoriet inte längre uppfyller kraven på godkännande enligt 27 § eller laboratoriet bryter mot de krav på anmälningsskyldighet som anges i 28 §.

Om den brist som upptäckts i laboratoriets verksamhet riskerar äventyra undersökningsresultatets tillförlitlighet, kan Livsmedelssäkerhetsverket återkalla godkännandet redan under den tid behandlingen av ärendet kräver. En sådan brist är t.ex. flagrant försummande av de korrigerande åtgärder som utvärderingsorganet förutsätter att skall vidtas.

45 §. Vite och tvångsutförande. För att effektivisera verkställandet har vite och tvångsutförande i förslaget utvidgats att gälla

ett föreläggande enligt 40 §, ett förbud enligt 41 § och ett förfarande gällande bearbetning, förstörande eller återsändande enligt 42 §. Livsmedelssäkerhetsverket kan fatta beslut om vite och tvångsutförande och i fråga om tvångsutförande kan även arbetskrafts- och näringscentralen fatta beslut. Enligt förslaget kan Livsmedelssäkerhetsverket förelägga vite eller hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

I 2 mom. föreslås en hänvisning till viteslagen (1113/1990), som innehåller allmänna bestämmelser om administrativt vite, hot om tvångsutförande och tvångsutförande. Enligt 10 § i viteslagen kan vite dömas ut om ett förbud eller ett beslut inte har iakttagits och om detta sker utan giltig orsak. Vite döms ut av den myndighet som förelagt det. Kostnaderna för förstörande genom tvångsutförande betalas av statens medel och indrivs hos den försumlige enligt vad som bestäms om indrivning av skatter och avgifter i utskönningsväg.

46 §. Straffbestämmelse. I 1 mom. föreslås att de lagstridiga gärningar uppräknas som kan leda till straffrättsligt ansvar och för vilka man enligt Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller den föreslagna lagen kan dömas till böter för förseelse mot foderlagen, om inte förseelsen skall bestraffas hårdare med stöd av någon annan lagstiftning. En sådan gärning som enligt annan lagstiftning skall bestraffas hårdare kan till exempel vara marknadsföringsbrott enligt 30 kap. 1 §, hälsobrott enligt 44 kap. 1 § eller miljöbrott enligt 48 kap. 1 § i strafflagen.

Bestämmelserna motsvarar 41 § i gällande lag. Straffbestämmelsen har dock reviderats i vissa avseenden och ordalydelsen har förtydligats. Gärningsman vid en förseelse kan vara foderföretagaren eller den som använder foder och en rekvisitenlig gärning kan ske uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. Vid bedömning av om gärningen berott på oaktsamhet bör man beakta i synnerhet verksamhetens art. Av den som tillverkar eller släpper ut foder på marknaden förutsätts t.ex. betydligt större omsorgsfullhet än av den som använder foder, eftersom den skada som de först nämnda möjligtvis kan åsamka berör en större användarkår.

Som en ny punkt fogas till 1 mom. brott mot föreläggande enligt 40 §, varvid foderfö-

retagaren inte har iakttagit tillsynsmyndighetens detaljerade föreläggande att uppfylla en förpliktelse som meddelats i foderlagen eller med stöd av den inom utsatt tid. Det föreslås också bli straffbart att bryta mot ett förbud som utfärdats med stöd av 41 § i den föreslagna lagen samt att försumma att iakttä ett förbud som föreskrivs i 7 § 3 mom. och i en förordning som jord- och skogsbruksministeriet utfärdat med stöd därav. Genom dessa bestämmelser försöker man begränsa sådana betydande faror som användningen av foder kan medföra för människors och djurs hälsa eller för miljön. Det föreslås också att brott mot föreläggande gällande bearbetning, förstörande och återsändande enligt 42 § i den föreslagna lagen skall fogas till momentet. Det är viktigt att säkerställa att foder t.ex. inte kan bearbetas på nytt eller förstöras i strid med tillsynsmyndighetens beslut. Dessutom föreslås det bli straffbart att fortsätta sin verksamhet fastän en registrering eller ett godkännande har avbrutits eller återkallats med stöd av 43 § och att försumma att iakttä en temporär begränsning som utfärdats med stöd av 16 §.

Med stöd av 6 kap. 12 § 4 punkten i strafflagen kan domstolen på grund av att påföljderna anhopas avstå från att döma ut ett straff eller i enlighet med 6 kap. 7 § 1 punkten som strafflindrande omständigheter beakta andra följder som brottet har lett till eller domen medför för gärningsmannen. Om det för samma försummelse utdöms både vite och straff leder det i många fall till en oskälig sanktionskumulation. Grundad anledning att avstå från att döma ut ett straff finns dock endast om också vite har dömts ut.

När det gäller utdömning av förverkandepåföljder skall i fråga om ekonomisk vinning av förseelser mot foderlagen och föremål eller annan egendom som har använts för begående av brott iakttas vad som bestäms i 10 kap. i strafflagen.

47 §. Polisanmälan. I paragrafen föreslås en bestämmelse om begäran om undersökning när någon brutit mot lagstiftningen. Enligt förslaget är det Livsmedelssäkerhetsverket som gör polisanmälan om en gärning som avses i denna paragraf och som är straffbar enligt denna lag eller någon annan lag. Anmälan behöver dock inte göras, om förseelsen som helhet betraktad skall anses som up-

penbart ringa. I dessa fall har det i praktiken konstaterats att foderföretagaren har gjort sig skyldig till en foderlagsförseelse som dock inte anmäls till förundersökningsmyndigheterna på grund av att den är ringa. I dessa fall vidtar dock Livsmedelssäkerhetsverket vid behov de åtgärder som avses i 40—42 §.

8 kap. Särskilda bestämmelser

48 §. Skadeståndsskyldighet. I paragrafen föreskrivs att ett strikt skadeståndsansvar gäller den som tillverkar foder, fraktblandarna inbegripna, och den som låter tillverka foder samt den som importerar foder från en medlemsstat i Europeiska unionen eller från någon annan stat. Också 22 § i den gällande foderlagen innehåller en bestämmelse om strikt ansvar som gäller den som tillverkar, förpackar och importerar. Ett ansvar oberoende av oaktsamhet gör ansvarsförhållandena längs produktionskedjan för foder tydligare. I den föreslagna bestämmelsen begränsas det strikta ansvaret till de företagare som har störst möjlighet att påverka foderkvaliteten och de uppgifter om fodret som skall anges i varudeklarationen. Strikt skadeståndsansvar omfattar däremot inte till exempel sådana lokala butiker eller företagare inom primärproduktionen som inte tillverkar foder i syfte att släppa ut det på marknaden. Det föreslås att dessa företagares ställning fortsättningsvis, när det gäller handel mellan näringsidkare, skall regleras av bestämmelserna i köplagen (355/1987) och konsumentskyddslagen. Dessutom har ansvaret begränsats när det gäller skador som uppstått vid yrkesmässig användning av foder, till exempel vid uppfödning av slaktdjur.

I 2 mom. föreskrivs att det inte föreligger någon skadeståndsskyldighet, om den mot vilken skadeståndsanspråket framställs visar att det är sannolikt att fodret inte varit behäftat med det fel som orsakat skadan vid den tidpunkt då han släppte ut fodret på marknaden. Inget ansvar föreligger alltså om exempelvis en företagare eller importör som bedriver handel på den inre marknaden kan visa att det är sannolikt att felet har uppstått i affärens lager.

I 3 mom. finns för tydlighetens skull en bestämmelse om att de skador fodret har orsakat på person eller på sådan egendom som är

avsedd för enskild användning eller konsumtion och som den skadelidande huvudsakligen har använt på ett sådant sätt regleras i produktansvarslagen.

49 §. Avgifter. För åtgärder enligt denna lag fastställs avgifter på det sätt som anges i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

I 8 § 2 mom. i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om grunderna för myndighetsavgifter. Ansvaret för myndigheternas planering av tillsynen enligt den föreslagna lagen, rådgivning och marknadstillsyn gällande tillämpning och iakttagande av den faller på staten enligt lagen om grunderna för avgifter till staten.

Av tillsynsplanen framgår närmare uppgifter om de tillsynsobjekt, kontroller och kontrollfrekvenser som hänför sig till myndighetstillsynen. För att ordnandet av tillsynen skall motsvara de allmänna principerna bör tillsynen vara jämlik och regelbunden. Dessutom skall kontrollåtgärderna vara ändamålsenliga och på ett lämpligt sätt omfatta alla stadier av tillverkningen, utsläppandet på marknaden, marknadsföringen, transporten, lagringen, användningen och hanteringen av foder. Storleken på den avgift som tas ut för kontrollen skall motsvara de totala kostnader som kontrollen av objektet medför för staten dvs. självkostnadsvärdet. Verksamhetens art och omfattning inverkar på de kostnader som kontrollen medför för staten och sålunda på avgiftens storlek, eftersom verksamhet av en viss typ och viss omfattning kan kräva mera kontrollåtgärder. Görs en riskbedömning inverkar det på kvaliteten och omfattningen av kontrollåtgärderna. Å andra sidan är målet att företagets eget fungerande kvalitetssystem skall förbättra företagarens riskklassificering och minska behovet av avgiftsbelagd myndighetstillsyn.

50 §. Arvoden och kostnadsersättningar. Den föreslagna bestämmelsen i paragrafen om arvoden och kostnadsersättningar som betalas till auktoriserade inspektörer motsvarar 35 § i den gällande foderlagen. Arvoden och kostnadsersättningar skall betalas av Livsmedelssäkerhetsverket av medel som i statsbudgeten anvisats verket för ändamålet. Vid betalning av arvoden och kostnadsersättningar är det fråga om de av Livsmedelssäkerhetsverket auktoriserade inspektörernas

rätt till arvode för utfört arbete och om ersättning för de kostnader som föranletts av arbetet.

51 §. Ändringssökande. Paragrafen motsvarar 40 § i den gällande foderlagen. Enligt 7 § i förvaltningsprocesslagen är huvudregeln att besvär över beslut av en myndighet som är underställd statsrådet anförs hos förvaltningsdomstolen. Också justitieministeriet har i sitt utlåtande (75/43/2000 JM) till jord- och skogsbruksministeriet betonat behovet att utveckla systemen för ändringssökande i lagar som gäller tillsyn av jordbruket så att det så långt som möjligt såväl till innehållet som till organisationen motsvarar systemet enligt förvaltningsprocesslagen. Rättelse i avgifter som fastställts av en statlig myndighet skall dock sökas hos den myndighet som påfört avgiften i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten.

52 §. Ikraftträdande. I paragrafen bestäms om lagens ikraftträdande och om upphävande av den nuvarande foderlagen. Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. Samtidigt upphävs den nuvarande foderlagen jämte ändringar. De beslut och förordningar som jord- och skogsbruksministeriet har utfärdat med stöd av den nuvarande foderlagen förblir likväl, till den del de inte står i strid med den föreslagna lagen, i kraft tills de förordningar som jord- och skogsbruksministeriet utfärdar med stöd av den föreslagna lagen har utfärdats.

53 §. Övergångsbestämmelser. I paragrafen bestäms att de foderföretagare som godkänts, registrerats eller anmälts med stöd av den gällande foderlagen eller lagen om verkstälighet av systemet med samlat gårdsstöd utan särskilt godkännande eller separat anmälan skall få fortsätta sin verksamhet i enlighet med de beslut som fattats för deras del.

Enligt 2 mom. skall på sådana anmälningar och ansökningar om godkännande som gäller foderföretagare och som är anhängiga innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

2. Närmare bestämmelser och föreskrifter

I foderlagen föreslås bestämmelser om grunderna för alla sådana rättigheter och

skyldigheter eller frågor som i övrigt enligt grundlagen hör till området för lag om vilka föreskrivs närmare i EG-förordningar eller i fråga om vilka närmare bestämmelser avses bli utfärdade genom förordning av statsrådet eller jord- och skogsbruksministeriet. I 2 och 3 kap. i den föreslagna lagen föreskrivs om allmänna krav på foder samt på bedrivande av verksamhet inom fodersektorn. I 5 kap. i den föreslagna lagen föreskrivs om krav som gäller laboratorier.

Den nya foderlagen upphäver den nuvarande foderlagen. De författningar på lägre nivå som utfärdats med stöd av den nuvarande foderlagen förblir dock i kraft, om de inte upphävs separat. Eftersom två centrala EUrättsakter om foder ändrades den 1 januari 2006 måste de nationella författningar som har samband med rättsakternas tillämpningsområde upphävas och revideras.

Också i fortsättningen finns det behov att genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärda närmare föreskrifter om foderföretagare i fråga om ordnande av verksamheten, anmälnings- och bokföringsskyldighet, registrering, godkännande, organisering av fodertillsyn samt tillsynsplaner och deras innehåll. Förordningen om organiseringen av tillsynen över foder skall gälla Livsmedelssäkerhetsverkets uppgifter i fråga om planering och verkställande av tillsyn samt andra myndigheters uppgifter och deras samarbete med Livsmedelssäkerhetsverket. Förordningen om tillsynsplanerna skall innehålla närmare bestämmelser om kontroll- och tillsynsförfarandet samt provtagningen och undersökningen av prov. Dessutom föreskrivs om offentliggörande av tillsynsresultat.

Det föreslås att lagen skall innehålla bemyndiganden för jord- och skogsbruksministeriet att bland annat fatta närmare beslut om foder vad gäller kvalitetskrav, krav på märkning och förpackningar, förteckningar och grunder för införande i förteckningar samt om tillverkning av foderläkemedel vad gäller krav, överlåtelse, bokföring, föreskrivning och import.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas också närmare bestämmelser om ankomstanmälan vid handel på den inre marknaden och om foder som importerats. I förordningarna skall ingå be-

stämmelser om grunderna för bedömning av när ett foder skall anses vara särskilt riskbenäget och när och hur foderföretagare skall göra en förhandsanmälan till Livsmedelssäkerhetsverket angående ett foderparti och vilka uppgifter som skall uppges om fodret.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

4. Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Näringsfrihet och egendomsskydd

Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Grundlagsutskottet har ansett att näringsfriheten är huvudregeln enligt grundlagen, men har funnit att tillståndsplikt för näringsverksamhet kan tillåtas på särskilda grunder (GrUU 19/2002 rd). Man har ansett att reglering av registrerings- och anmälningsskyldighet i sak kan jämföras med reglering av tillståndsplikt (GrUU 56/2002 rd).

I den föreslagna lagen åläggs foderföretagarna skyldighet att anmäla sin verksamhet samt ge en beskrivning av hur verksamheten ordnas innan verksamheten inleds och omedelbart anmäla ändringar i verksamheten samt upphörande av verksamheten. Bestämmelsen motsvarar huvudsakligen bestämmelserna i den gällande lagen i preciserad form. För att tillsynen skall kunna organiseras är det nödvändigt att tillsynsmyndigheten får uppgifter om de företagare som skall övervakas och om deras verksamhetsställe. Avsikten med foderföretagarens anmälningsskyldighet i den föreslagna paragrafen är att främja tillgången till säkert foder av god kvalitet samt att ge konsumenterna och användarna sanningsenliga uppgifter om fodret. Dessa orsaker kan anses vara sådana viktiga samhällseliga intressen på grund av vilka begränsning av näringsfriheten kan motiveras. Denna begränsning är också nödvändig för att de grundläggande fri- och rättigheter som avses i 22 § i grundlagen skall tryggas. Enligt

20 § i grundlagen bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Det allmänna skall verka för att alla tillförsäkras en sund och trygg miljö. Dessutom bör man observera att anmälningsskyldigheten också baserar sig på de EG-rättsakter som är bindande för Finland.

Till den föreslagna lagen hänför sig också sådana bestämmelser som innehåller inskränkningar i det egendomsskydd som avses i 15 § i grundlagen. Enligt 41 § i den föreslagna foderlagen kan Livsmedelssäkerhetsverket förbjuda tillverkning och framställning av foder, om de produktions- och förvaringslokaler, de metoder eller den utrustning som används vid produktionen eller framställningen eller tillverkarens kvalitetssystem eller produkterna inte uppfyller de krav som ställs på dem i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller i den föreslagna lagen eller i förordningar som utfärdats med stöd av den. Förbudet skall utfärdas för viss tid, om den brist som ligger till grund för förbudet kan avhjälpas. Förbudet skall omedelbart återkallas, om den brist på vilken förbudet grundar sig har avhjälpats eller om den inte längre är av betydelse för förbudet.

I 42 § i den föreslagna lagen föreskrivs att Livsmedelssäkerhetsverket kan bestämma att foder i fråga om vilket produktion, bearbetning, hantering, utsläppande på marknaden, användning, handel på den inre marknaden, import eller export har förbjudits med stöd av 41 § på ett sätt som verket godkänt skall bearbetas på nytt, förstöras, användas för annat ändamål eller återsändas till avgångslandet på foderföretagarens bekostnad.

De åtgärder, bestämmelser och förbud som avses i 40 och 41 § i den föreslagna foderlagen kan även innebära en begränsning av användningen av egendom. Bestämmelserna är nödvändiga för upprätthållandet av fodersäkerheten och tryggheten av folkhälsan. De kan även anses uppfylla kravet på exakthet och noggrann avgränsning samt kraven enligt proportionalitetsprincipen.

Hemfrid

Enligt 10 § i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Genom lag kan bestämmas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för

att de grundläggande fri- och rättigheterna skall kunna tryggas eller för att brott skall kunna utredas. Den i grundlagen skyddade hemfriden täcker i princip alla lokaler som är avsedda som fast bostad (GrUU 46/2001 rd). Grundlagsutskottet har dessutom ansett att inspektionen skall vara nödvändig för att utreda omständigheter som gäller föremålet för inspektionen och att bara en myndighet har rätt att utföra inspektionen (GrUU 46/2001 rd och GrUU 48/2001 rd). I fråga om gärningens straffbarhet har utskottet i sistnämnda utlåtanden förutsatt att brottsmisstankarna skall vara sådana att gärningen förknippas med hot om fängelsestraff och i utlåtande GrUU 40/2002 rd har utskottet ansett att ingrepp i hemfriden för utredning av förseelser som är föga klandervärda inte uppfyller proportionalitetskravet beträffande en begränsning av en grundläggande fri- eller rättighet. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 69/2002 rd ansett det vara acceptabelt att utföra inspektioner med anledning av misstankar om sådana straffbara förseelser som allra högst kan ge ett bötesstraff. Det handlade huvudsakligen om kontroll av hur stöd och bidrag som beviljats av offentliga medel används och verksamhet där en del av näringsidkarens lokaler vanligen befinner sig i dennes bostad.

Enligt 34 § i den föreslagna foderlagen har en tillsynsmyndighet rätt att utföra sådana inspektioner och undersökningar som tillsynen förutsätter, ta del av handlingar och få tillträde till de platser där verksamhet enligt denna lag bedrivs eller där uppgifter som är av betydelse för efterlevnaden av denna lag förvaras. Vidare har tillsynsmyndigheten rätt att inspektera den utrustning, de redskap och de lokaler som används i verksamheten. I utrymmen som omfattas av hemfriden får inspektioner göras endast om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller och om det finns grundad anledning att misstänka att man har brutit eller bryter mot foderbestämmelserna på ett sätt som är straffbart enligt lag. Inspektioner får utföras endast av en myndighet. I regel behöver myndigheten inte under inspektionerna ha tillträde till bostadsutrymmen, eftersom inspektionerna i allmänhet riktar sig mot de anläggningar där fodret framställs. För att den föreslagna lagens syften skall fyllas samt för att inspektionsmålen skall uppnås kan

myndigheten i vissa situationer vara tvungen att verifiera sådana förhållanden och omständigheter i hemfridskyddade utrymmen som man inte på annat sätt kan få klarhet i.

Utövning av offentlig makt

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rätts-säkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock anförtros endast myndigheter. Med offentlig förvaltningsuppgift avses bl.a. uppgifter i anslutning till beslut som gäller enskilda personer och sammanslutningars rättigheter, skyldigheter och intressen. När lämpligheten provas bör avseende fästas vid bl.a. effektiv förvaltning och andra interna förvaltningsaspekter. Kraven i fråga om rättssäkerhet och god förvaltning gäller framför allt beslutsfattandet i anslutning till offentliga förvaltningsuppgifter. En förutsättning för den i 124 § i grundlagen avsedda överföringen av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter är att det i lag åtminstone i stora drag fastställs vilken kompetens eller behörighet den som sköter uppgiften skall ha (bl.a. GrUU 28/2001 rd och 48/2001 rd). Grundlagsutskottets ställningstagande om det tjänstemannaansvar som förutsätts av en person som sköter en offentlig förvaltningsuppgift ingår i utskottets utlåtande GrUU 48/2001 rd.

Den föreslagna foderlagens 24 § gäller sådana av Livsmedelssäkerhetsverket auktoriserade inspektörer som har rätt att utföra i 34 § avsedda inspektioner och som när de utför sina uppgifter står under Livsmedelssäkerhetsverkets tillsyn. På de auktoriserade inspektörerna tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppdrag enligt denna lag. En auktoriserad inspektör skall för att kunna sköta uppdraget i bemyndigandet ha tillräcklig yrkeskunskap om foder eller annan yrkeskunskap som behövs med tanke på tillsynen över efterlevnaden av denna lag. En auktoriserad inspektör skall förete ett skriftligt intyg över sitt bemyndigande om företagaren kräver det.

Det är fortfarande ändamålsenligt att överföra den verksamhet som avses i paragrafen utanför myndighetsmaskineriet, eftersom det i praktiken är nödvändigt att anlita auktoriserade inspektörer för utförande av kontroller och provtagning för att få en smidig och effektiv inspektions- och tillsynsverksamhet. Verksamheten kan kräva oförutsedda brådsakande åtgärder, verksamhetsområdet kan omfatta hela landet och verksamheten kan vara strängt tidtabellsbunden. I den föreslagna 24 § i foderlagen preciseras den behörighet som förutsätts av en auktoriserad inspektör samt bestäms om auktoriserade inspektörers tjänsteansvar.

En auktoriserad inspektör skall vid inspektion och provtagning också fästa uppmärksamhet vid att företagarens grundläggande rättighet att framföra sina synpunkter för inspektören på sitt modersmål finska, svenska eller samiska tillgodoses. Därmed tryggas i den föreslagna bestämmelsen att de grundläggande fri- och rättigheterna och rättssäkerheten tillgodoses och kraven på god förvaltning följs, på behörigt sätt.

Bemyndigande att utfärda förordning och delegering av lagstiftningsbehörighet

Enligt 80 § i grundlagen skall bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt frågor som i övrigt enligt grundlagen hör till området för lag utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet har av hävd (GrUU 56/2002 rd) krävt att bemyndiganden att utfärda förordning och delegera

lagstiftningsbehörighet skall vara tillräckligt exakta och noggrant avgränsade. Av en lag skall klart framgå vad som skall regleras genom förordning.

Ändringssökande

I förslaget har följts det system för ändringssökande som avses i förvaltningsprocesslagen där huvudregeln är att besvär över beslut av en myndighet som är underställd statsrådet anförs hos förvaltningsdomstolen. Förslaget strider inte mot bestämmelserna i grundlagens 21 §, enligt vilken var och en har rätt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter eller skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan.

Lagstiftningsordning

Den föreslagna lagen motsvarar den författningsnivå som förutsätts i grundlagen och den innehåller inte sådana begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna som är problematiska i förhållande till grundlagen. Jord- och skogsbruksministeriet kan utfärda förordningar i frågor som i lagen definieras exakt och avgränsas noga. På ovan anförda grunder anses att det förslag som ingår i propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Foderlag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att säkerställa kvaliteten, säkerheten och spårbarheten hos foder samt sakkunnig information om foder för att trygga djurhälsan och kvaliteten på animaliska livsmedel.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på foder och foderhantering, foderföretagare samt kontrollen i alla stadier av produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan, från primärproduktionen av fodret tills det släpps ut på marknaden och används.

Denna lag gäller inte foder som används i djurförsök vid försöksdjursanläggningar, om ändamålet med djurförsöken kräver användning av foder. Bestämmelser om djurförsök finns i lagen om försöksdjursverksamhet (62/2006).

3 §

Europeiska gemenskapens foderlagstiftning

Denna lag tillämpas också på tillsynen över iakttagandet av följande rättsakter om foder och foderkontroll som utfärdats av Europeiska gemenskapen och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, om inte något annat föreskrivs i någon annan lag:

1) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för

livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (*allmänna livsmedelsförordningen*),

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd (*kontrollförordningen*),

3) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien (*foderhygienförordningen*),

4) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 om fodertillsatser (*EG:s tillsatsförordning*),

5) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel (*biproduktförordningen*),

6) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG,

7) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder (*förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder*),

8) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1830/2003 om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG (*GMO-spårbarhetsförordningen*),

9) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsoverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer,

10) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati (*TSE-förordningen*),

11) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen,

12) kommissionens beslut 2004/217/EG om antagande av en förteckning över varor som inte får avyttras eller användas som foder,

13) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien.

4 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om tryggheten av den hygieniska kvaliteten på foder av animaliskt ursprung i syfte att bekämpa, förebygga och förhindra spridning av djursjukdomar bestäms i lagen om djursjukdomar (55/1980). I lagen om veterinärgränskontroll (1192/1996) bestäms om import av foder av animaliskt ursprung från stater utanför Europeiska gemenskapen och om kontrollen av detta foder. På grunderna för bedömningen av strålsäkerheten i fråga om foder tillämpas strålskyddslagen (592/1991). I gentekniklagen (377/1995) bestäms om innesluten användning och avsiktlig utsättning i miljön av genetiskt modifierade organismer samt om ibruktagande av anläggningar och lokaler för hantering av genetiskt modifierade organismer. Bestämmelser om tillverkning, import, distribution och försäljning av läkemedel samt annan överlåtelse till förbrukning ingår i läkemedelslagen (395/1987). I lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997) bestäms om användning av och tillsyn över läkemedel och andra ämnen som är avsedda för behandling av djur samt om redskap som är avsedda att användas vid medicinsk behandling av djur och om tillsynen över dessa redskap.

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *foder* foder enligt definitionen i artikel 3.4 i allmänna livsmedelsförordningen,

2) *foderråvaror* produkter av vegetabiliskt eller animaliskt ursprung, färska eller konserverade, liksom produkter som härletts ur sådana genom industriell bearbetning samt organiska eller oorganiska ämnen, med eller utan tillsatser, vilka är avsedda att användas för att framställa foderblandningar eller som bärare i förblandningar eller avsedda för utfodring av djur obearbetade eller efter bearbetning,

3) *speciella foderråvaror* tekniskt tillverkade produkter som direkt eller indirekt fungerar som proteinkälla och är avsedda att användas som foder eller i foder,

4) *fodertillsatser* fodertillsatser enligt definitionen i artikel 2.2 punkt a i EG:s tillsatsförordning,

5) *genetiskt modifierat foder* foder enligt definitionen i artikel 2.7 i förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder,

6) *foderläkemedel* blandningar av ett eller flera veterinärmedicinska läkemedel och foder, som har färdigställts för utsläppande på marknaden och som på grund av sina botande eller förebyggande egenskaper eller övriga medicinska egenskaper är avsedda att ges till djur utan vidare bearbetning,

7) *foderblandning* blandning av sådant foder som avses i 2—5 punkten,

8) *foder för särskilda näringsbehov* foderblandningar som genom sin särskilda sammansättning eller tillverkningsmetod klart skiljer sig från andra foder och foderblandningar samt från foderläkemedel och som framställs för att täcka särskilda näringsbehov,

9) *skadliga ämnen*, produkter och organismer sådana ämnen, produkter och organismer i foder som kan förorsaka hälsofara för djur eller via animaliska produkter för människor eller fara för miljön,

10) *foderföretagare* de fysiska eller juridiska personer som utför vilket som helst stadium i fodrets produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan samt företagare som använder foder för utfodring av de livsmedelsproducerande djur de äger eller innehar, med foderföretagare avses dock inte företagare som enbart

a) utfodrar livsmedelsproducerande djur som är avsedda för privat konsumtion,

b) tillverkar foder för andra djur än livsmedelsproducerande djur som han äger eller innehar,

c) bedriver detaljhandel med sällskapsdjursfoder,

11) *stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan* alla stadier från primärproduktion till leverans av fodret till slutkonsumenten,

12) *primärproduktion av foder* primärproduktion av foder enligt artikel 3 punkt f i foderhygienförordningen,

13) *kvalitetssäkring* foderföretagarens eget kontrollsystem genom vilket företagaren strävar efter att försäkra sig om att fodret och foderhanteringen uppfyller de krav som ställs i bestämmelserna,

14) *utsläppande* på marknaden utsläppande på marknaden av foder enligt artikel 3.8 i allmänna livsmedelsförordningen,

15) *spårbarhet* möjlighet att spåra foder genom alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan och följa det genom dessa stadier,

16) *import* införsel från andra länder än Europeiska unionens medlemsstater,

17) *export* utförsel till andra länder än Europeiska unionens medlemsstater,

18) *handel på den inre marknaden* införsel till Finland från andra medlemsstater i Europeiska unionen eller utförsel från Finland till andra medlemsstater i Europeiska unionen.

Vad som i denna lag föreskrivs om Europeiska gemenskapen eller Europeiska unionens medlemsstater gäller också Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och dess medlemsstater i den omfattning som avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet förutsätter.

2 kap.

Krav gällande foder

6 §

Allmänna kvalitetskrav gällande foder

Foder skall uppfylla kraven enligt denna lag och Europeiska gemenskapens foderlagstiftning och vara oförfalskade, av god kvalitet och säkra samt lämpliga som näring för djur. Bestämmelser om allmänna krav på fo-

dersäkerhet ingår också i artikel 11 och 15 i allmänna livsmedelsförordningen och bestämmelser om särskilda krav för export av foder från gemenskapen ingår i artikel 12 i allmänna livsmedelsförordningen.

Foder får inte innehålla sådana mängder skadliga ämnen, produkter eller organismer att användningen av det kan orsaka fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön, eller ge upphov till kvalitetsfel hos animaliska produkter.

Närmare bestämmelser om högsta tillåtna halter av skadliga ämnen, produkter och organismer i foder utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

7 §

Foderråvaror

Foderråvaror skall till sin kvalitet, sammansättning samt sina övriga egenskaper vara lämpade för utfodring av djur.

Endast foderråvaror som Europeiska gemenskapen har infört i sin förteckning över foderråvaror får tillverkas, släppas ut på marknaden, användas för fodertillverkning eller utfodring av djur och importeras. Även andra foderråvaror än de som ingår i förteckningen får dock tillverkas, släppas ut på marknaden, användas för fodertillverkning eller utfodring av djur under förutsättning att råvarorna klart skiljer sig från de beteckningar och beskrivningar som godkänts av gemenskapen och inte vilseleder köparen, någon annan mottagare eller användaren.

Utän hinder av 2 mom. kan jord- och skogsbruksministeriet genom förordning förbjuda användningen av vissa foderråvaror, om användningen kan medföra allvarlig fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön.

Närmare bestämmelser om hur foderråvaror skall benämnas utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med bestämmelserna om detta i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning.

8 §

Speciella foderråvaror

Speciella foderråvaror skall till sin kvalitet,

sammansättning och sina övriga egenskaper vara sådana att de har näringsvärde för djuret i form av kväve- eller proteinkälla.

Endast speciella foderråvaror som godkänts av Europeiska gemenskapen får tillverkas, släppas ut på marknaden, användas för tillverkning av foderblandningar eller för utfodring av djur och importerar.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för godkännande, om förfarandet vid godkännande och om speciella förutsättningar för användningen av speciella foderråvaror utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med bestämmelserna om detta i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning.

9 §

Foder för särskilda näringsbehov

Foder för särskilda näringsbehov skall till sin kvalitet, sammansättning och sina övriga egenskaper vara lämpade för att tillgodose särskilda näringsbehov hos djur.

Endast foder för särskilda näringsbehov som godkänts av Europeiska gemenskapen får tillverkas, släppas ut på marknaden, användas för tillverkning av foderblandningar eller för utfodring av djur och importerar.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för godkännande av foder för särskilda näringsbehov utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med bestämmelserna om detta i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning.

10 §

Fodertillsatser

På utsläppande på marknaden av tillsatser som omfattas av tillämpningsområdet för EG:s tillsatsförordningen tillämpas det förfarande som anges i EG:s tillsatsförordningen.

Närmare bestämmelser om de särskilda villkoren för utsläppande på marknaden och användning av de tillsatser som avses i den senare delen av artikel 25.1 i EG:s tillsatsförordning utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med bestämmelserna i EG:s tillsatsförordning.

11 §

Genetiskt modifierade foder

Bestämmelser om utsläppande på marknaden av foder som omfattas av tillämpningsområdet för förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder och GMO-spårbarhetsförordningen ingår i förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder och GMO-spårbarhetsförordningen.

Närmare bestämmelser om de nationella kontaktmyndigheter, den säkerhetsbedömning av genetiskt modifierade foder och utformningen av den nationella ståndpunkten i fråga om godkännande av genetiskt modifierade foder som förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder förutsätter utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Foderblandningar

Foderblandningar skall till sin kvalitet, sammansättning samt sina övriga egenskaper vara lämpade för utfodring av djur. Foderblandningar får innehålla endast sådana foder som avses i 7—11 § och som uppfyller de krav som där föreskrivs.

13 §

Foderläkemedel

För tillverkning av foderläkemedel får användas endast sådana läkemedel som är godkända i enlighet med Europeiska gemenskapens centrala förfarande eller som Läkemedelsverket har beviljat försäljningstillstånd eller tillstånd för annat utlämnande till konsumtion enligt läkemedelslagen.

Den som tillverkar och för ut foderläkemedel på marknaden skall föra journal över uppgifter om tillverkning och överlåtelse. Foderläkemedel skall lagras, förpackas och transporteras på behörigt sätt.

Tillverkare och återförsäljare får överlåta foderläkemedel endast med stöd av ett av en veterinär utskrivet recept på foderläkemedel till den som äger eller innehar djuret.

På foderläkemedel tillämpas utöver bestämmelserna i 1—3 mom. de bestämmelser som gäller foderblandningar.

Närmare bestämmelser om krav på tillverkning, bokföring över tillverkning och överlåtelse, ordnande av verksamheten, förskrivning och överlåtelse samt import i fråga om foderläkemedel utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

14 §

Allmänna krav gällande informationen om foder

I varudeklarationen för eller på förpackningen till ett foder eller i en broschyr eller reklam som gäller ett foder eller i övrigt i samband med marknadsföringen skall sanningssenlig och tillräcklig information ges om fodret.

15 §

Krav på märkning och förpackning av foder

I varudeklarationen för ett foder skall på det sätt som förutsätts i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning lämnas information om fodrets användningsändamål, typ, mängd, sammansättning och egenskaper samt om den foderföretagare som ansvarar för informationen i varudeklarationen. Även andra uppgifter om fodret kan lämnas i varudeklarationen, i den mån de är entydiga, mätbara och kan motiveras, om inte något annat följer av Europeiska gemenskapens foderlagstiftning. Varudeklarationen skall tryckas eller fästas på förpackningen eller behållaren. Varudeklaration skall även lämnas för ett foder som levereras oförpackat och den skall vara lättillgänglig med tanke på tillsynen.

Bestämmelser om den information som skall finnas i varudeklarationen ingår dessutom i EG:s tillsatsförordning, TSE-förordningen, förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder, GMO-spårbarhetsförordningen och biproduktförordningen.

Foder skall vara förpackade på ett säkert och med beaktande av produktens egenskaper lämpligt sätt.

Närmare bestämmelser om varudeklarationen och de uppgifter som skall lämnas i den, de tillåtna avvikelserna i egenskaperna samt förpackningskraven utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

16 §

Temporära begränsningar

Om det finns grundad anledning att anta att ett foder kan orsaka allvarlig fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön, kan jord- och skogsbruksministeriet genom förordning temporärt förbjuda eller begränsa tillverkning, utsläppande på marknaden, användning, import eller export av fodret i fråga samt bestämma att förbjudna foder dras bort från marknaden och avlägsnas från lagren på primärproduktionsställena och hos övriga innehavare.

3 kap.

Krav gällande bedrivande av verksamhet

17 §

Ordnande av verksamhet

En foderföretagare är skyldig att ordna sin verksamhet så att de krav på verksamheten och fodret som föreskrivs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning samt i denna lag och med stöd av den uppfylls. Bestämmelser om foderföretagarnas ansvar för fodersäkerheten ingår också i artikel 17.1 i allmänna livsmedelsförordningen.

Bestämmelser om skyldigheten för en foderföretagare att ordna kvalitetskontroll gällande sin verksamhet ingår i artiklarna 5—7 i foderhygienförordningen.

En foderföretagare skall ha lämpliga lokaler, anordningar och redskap för de olika stadierna i produktions-, bearbetnings-, och distributionskedjan. Vid hantering, användning, transport och lagring av foder skall iakttas tillräcklig omsorgsfullhet och varsamhet i syfte att förebygga negativa effekter i fråga om hälsan, säkerheten och miljön.

Närmare bestämmelser om kraven gällande hantering, användning, transport och lagring av foder samt kvalitetssäkring av foderföretagarnas verksamhet och de undersökningar som skall utföras inom ramen för kvalitetssäkringen kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

18 §

Anmälningsskyldighet

En foderföretagare skall med avseende på registrering göra en skriftlig anmälan till Livsmedelssäkerhetsverket angående verksamheten, betydande ändringar i den och upphörande med verksamheten enligt vad som bestäms i artikel 9 i foderhygienförordningen. En anmälan med avseende på registrering som foderföretagare kan även göras i samband med det förfarande för stödansökan som baserar sig på lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd (557/2005) eller någon lag som tillämpas på registrering av djur eller någon annan motsvarande lag. Anmälningsskyldigheten gäller dock inte foderföretagare som enbart levererar små mängder primärprodukter som de producerat direkt till en lokal gårdsbruksenhet för vidareanvändning.

Till anmälan skall fogas

- 1) företagarens namn och adress samt annan kontaktinformation anläggningsvis,
- 2) företagarens företags- och organisationsnummer, eller om sådant saknas, personbeteckning eller lägenhetssignum,
- 3) uppgifter om verksamhetens art eller betydande ändringar i verksamheten.

En foderföretagare som avses i 1 mom. skall en gång varje år lämna uppgifter till Livsmedelssäkerhetsverket på det sätt som verket begär om mängden foder som tillverkats, vilka foder som har använts vid tillverkningen och deras ursprung samt om foder som har släppts ut på marknaden, importerats och exporterats och i vilka mängder.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som skall meddelas och om anmälningsförfarandet kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

19 §

Krav gällande journaler och uppgifters spårbarhet

En foderföretagare skall föra journal över uppgifter som har att göra med verksamheten och ur vilken de uppgifter som behövs med tanke på tillsynen och fodrets spårbarhet vid behov kan klarläggas. Bestämmelser om

skyldigheten att föra journal finns också i artikel 18.2 och 18.3 i allmänna livsmedelsförordningen, i bilagorna I och II till foderhygienförordningen samt i bilaga II till biproduktförordningen. Skyldigheten att föra journal gäller uppgifter med hjälp av vilka foder kan spåras samt användningen av produktionsinsatser och kontrollen av produktionsprocesserna kan följas.

Närmare bestämmelser om journalernas innehåll och uppläggning kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

20 §

Godkännande av foderföretagare

En foderföretagare skall innan verksamheten inleds hos Livsmedelssäkerhetsverket ansöka om godkännande av verksamheten om avsikten är att bedriva verksamhet enligt artikel 10 i foderhygienförordningen, verksamhet som kräver godkännande enligt bilaga IV i TSE-förordningen eller tillverkning eller utsläppande på marknaden av foderläkemedel. Bestämmelser om förutsättningarna för godkännande som avses i foderhygienförordningen och TSE-förordningen ingår i artikel 13 i foderhygienförordningen och i bilaga IV till TSE-förordningen.

Till en ansökan om godkännande skall fogas

- 1) företagarens namn och adress samt annan kontaktinformation anläggningsvis,
- 2) företagarens företags- och organisationsnummer, eller om sådant saknas, personbeteckning eller lägenhetssignum,
- 3) uppgifter om verksamhetens art eller betydande ändringar i verksamheten,
- 4) tidpunkten då verksamheten eller verksamheten i ändrad form avses bli inledd.

Även betydande ändringar i en godkänd anläggnings verksamhet skall vara godkända innan den ändrade verksamheten inleds. En företagare skall bereda tillsynsmyndigheten tillfälle att inspektera produktionsenheter och andra verksamhetsutrymmen innan verksamheten inleds.

En foderföretagare skall godkännas om de krav som ställs i foderhygienförordningen och TSE-förordningen är uppfyllda. Ett godkännande kan utfärdas villkorligt i enlighet

med artikel 13.2 i foderhygienförordningen. För en godkänd företagare kan uppställas krav, begränsningar och andra villkor gällande verksamheten i syfte att förebygga fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som skall lämnas i en ansökan om godkännande av en företagare och om ansökningsförfarandet utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

21 §

Skyldighet att lämna uppgifter

En foderföretagare skall omedelbart informera Livsmedelssäkerhetsverket om han har skäl att anta att ett foder som han släppt ut på marknaden eller använder inte uppfyller kraven på fodersäkerhet. Närmare bestämmelser om anmälan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Bestämmelser om tillbakadragande från marknaden av foder som inte uppfyller kraven ingår i artikel 20 i allmänna livsmedelsförordningen.

4 kap.

Myndigheterna och deras uppgifter

22 §

Allmän styrning och tillsyn

Den allmänna styrningen av och tillsynen över verkställigheten av Europeiska gemenskapens foderlagstiftning och denna lag ankommer på jord- och skogsbruksministeriet.

23 §

Tillsynsmyndigheter

Livsmedelssäkerhetsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer tillsynen över foder på nationell nivå på det sätt som anges i denna lag och sköter informationen. Livsmedelssäkerhetsverket anlitar arbetskrafts- och näringscentralerna vid tillsynen.

Vid sidan av Livsmedelssäkerhetsverket utövar också länsstyrelserna tillsyn över foderläkemedel.

Vid sidan av Livsmedelssäkerhetsverket utövar tullverket tillsyn över importen och exporten av foder samt transporten av foder via Finland utan förtullning.

Gränsveterinärerna sörjer för tillsynen enligt denna lag vid den veterinära gränskontrollen.

24 §

Auktoriserade inspektörer

Utöver vad som bestäms i 23 § kan Livsmedelssäkerhetsverket vid tillsynen anlita inspektörer som verket skriftligen har bemyndigat för uppdraget och som när de utför sina uppgifter står under Livsmedelssäkerhetsverkets tillsyn. På inspektörerna tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppdrag enligt denna lag. En inspektör skall för att kunna sköta sitt uppdrag ha tillräcklig yrkeskunskap om foder eller annan yrkeskunskap som behövs med tanke på tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

På auktoriserade inspektörer tillämpas när de utför uppgifter enligt denna paragraf vad som bestäms i förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), samiska språklagen (1086/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

En auktoriserad inspektör skall förete ett skriftligt intyg över sitt bemyndigande om foderföretagaren kräver det.

5 kap.

Laboratorier

25 §

Undersökning av prov

De prov som tillsynsmyndigheten tagit eller låtit ta för den tillsyn som avses i denna lag (*myndighetsprov*) skall undersökas i ett för undersökning av myndighetsprov godkänt laboratorium eller i ett nationellt referenslaboratorium.

26 §

Nationella referenslaboratorier

Jord- och skogsbruksministeriet utser de

nationella referenslaboratorierna och fastställer deras uppgifter. I artikel 33 i kontrollförordningen föreskrivs om de krav som gäller de nationella referenslaboratorierna samt om laboratoriernas uppgifter.

27 §

Godkända laboratorier

Livsmedelssäkerhetsverket godkänner på ansökan de laboratorier som undersöker myndighetsprover. Ett godkänt laboratorium kan också ha en mobil verksamhetsenhet.

Ett laboratorium som godkänns skall ha ett skriftligt kvalitetssystem och teknisk kompetens och förmå ta fram tillförlitliga resultat. Laboratoriets personal skall ha den utbildning och behörighet som uppgiften förutsätter.

Laboratorier som undersöker myndighetsprov skall dessutom uppfylla de krav som föreskrivs i artikel 12.2 i kontrollförordningen.

Ett godkännande kan utfärdas för viss tid. För ett godkänt laboratorium kan uppställas krav, begränsningar och andra villkor gällande verksamheten i syfte att förebygga fara som kan orsakas människors eller djurs hälsa eller miljön.

Närmare bestämmelser om de krav som ställs på laboratoriernas kvalitetssystem och om övriga krav som ställs för godkännande av laboratorier samt om behörighetskraven i fråga om laboratoriernas personal kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

28 §

Godkända laboratoriers anmälningsskyldighet

Ett godkänt laboratorium skall utan dröjsmål meddela Livsmedelssäkerhetsverket om det sker betydande förändringar i verksamheten, om verksamheten avbryts och om verksamheten upphör. Ett godkänt laboratorium skall på Livsmedelssäkerhetsverkets begäran tillställa verket ett sammandrag av de i 25 § avsedda undersökningar som laboratoriet utfört och om undersökningens resultat.

Ett godkänt laboratorium skall underrätta Livsmedelssäkerhetsverket om undersök-

ningar som hänför sig till uppföljning och övervakning av sjukdomar eller infektioner som direkt eller indirekt kan överföras mellan djur och människor (zoonoser) och om undersökningens resultat samt sända mikrobstammar som isolerats i undersökningar till ett nationellt referenslaboratorium.

Närmare bestämmelser om innehållet i och lämnande av meddelanden och sammandrag samt om förvaring och sändande av mikrobstammar utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

6 kap.

Tillsyn

29 §

Organisering av tillsynen

Foder och foderföretagare skall övervakas objektivt och regelbundet. Övervakningen skall effektiveras, om det kan misstänkas att fodret eller foderföretagarens verksamhet inte uppfyller de krav som föreskrivits i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller i denna lag eller med stöd av den. Tillsynsåtgärderna skall vara ändamålsenliga och på ett lämpligt sätt omfatta alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan för foder, från primärproduktionen av fodret tills det släpps ut på marknaden och används.

Tillsynsmyndigheten skall vid behov ge en foderföretagare råd angående iakttagandet av Europeiska gemenskapens foderlagstiftning och denna lag samt de krav som föreskrivs med stöd av den. Närmare bestämmelser om organisering av tillsynen kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Bestämmelser om organisering av tillsynen ingår också i Europeiska gemenskapens lagstiftning gällande foderkontroll, fodersäkerhet och foders hälsomässiga kvalitet samt foderhygien.

30 §

Tillsyn över laboratorier

Livsmedelssäkerhetsverket övervakar att de

laboratorier som utför sådana undersökningar som avses i 25 § följer denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

31 §

Ankomstanmälan vid handel på den inre marknaden

Ett foderparti som förs in i Finland från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen och som kan orsaka fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön (*särskilt riskbenäget foder*), skall av foderföretagaren anmälas till Livsmedelssäkerhetsverket innan partiet införs i Finland.

Foder som förs in till Finland kan, om tillsynsmyndigheten så bestämmer, förvaras på ett ställe som godkänts av tillsynsmyndigheten tills denna har tillåtit att fodret får släppas ut på marknaden. Tillsynsmyndigheten kan ge tillstånd först när den erhållit tillräcklig utredning om att de krav som föreskrivs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning samt i denna lag eller med stöd av den uppfylls.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av när ett foder skall anses vara särskilt riskbenäget och om när och hur en foderföretagare skall göra en ankomstanmälan till Livsmedelssäkerhetsverket angående ett foderparti och vilka uppgifter som skall uppges angående fodret.

32 §

Förhandsanmälan om foder som importeras

En foderföretagare skall före mottagandet anmäla införseln av ett parti av sådant foder som avses i artikel 15.5 och i artikel 17.1 i kontrollförordningen till Livsmedelssäkerhetsverket.

Foder som skall importeras kan, om tillsynsmyndigheten så bestämmer, förvaras under tullens uppsikt på ett ställe som godkänts av tillsynsmyndigheterna tills denna har fått tillräcklig utredning om att de krav som föreskrivs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning samt i denna lag eller med stöd av den är uppfyllda.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan utfärdas närmare bestämmelser om vilka foder som berörs av skyldigheten att göra förhandsanmälan, vilka uppgifter som skall meddelas om varje foder, i vilka situationer och hur en foderföretagare skall göra en förhandsanmälan till Livsmedelssäkerhetsverket om ett foderparti som skall importeras samt om hur importkontrollen skall utföras.

33 §

Tillsynsplan

Livsmedelssäkerhetsverket skall utarbeta den fleråriga nationella tillsynsplan som avses i artikel 42 i kontrollförordningen och i vilken uppbyggnaden och organisationen av systemen för foderkontroll och de strategiska målen, prioriteringarna och den allmänna organiseringen i fråga om tillsynen beskrivs.

Utöver den fleråriga nationella tillsynsplanen skall Livsmedelssäkerhetsverket årligen utarbeta en tillsynsplan för organiseringen av fodertillsynen. I den årliga tillsynsplanen skall anges innehållet i kontrollerna och kontrollfrekvensen för tillsynsobjekten. I planen skall dessutom anges grunderna för riskbedömningen av tillsynsobjekten och för utvärderingen av genomförandet av planen.

Närmare bestämmelser om tillsynsplanen och dess innehåll kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

34 §

Rätt att utföra inspektioner och få upplysningar

Tillsynsmyndigheten och auktoriserade inspektörer har för tillsynen rätt att vidta åtgärder som föreskrivs i denna lag och i Europeiska gemenskapens lagstiftning, få tillträde till platser där foder och handlingar som gäller foder hanteras, används eller förvaras, inspektera transportmedel, foderföretagarens bokföring och i 19 § avsedda journaler, samt avgiftsfritt ta nödvändiga prov av foder. På områden som omfattas av hemfriden får inspektion utföras endast av en myndighet och endast om inspektionen är nödvändig för att utreda de omständigheter som inspektionen

gäller och det finns grundad anledning att misstänka att någon gjort sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt denna lag och en inspektion är nödvändig för utredningen av brottet.

Tillsynsmyndigheten samt de auktoriserade inspektörerna har rätt att av foderföretagare få de uppgifter och handlingar som behövs för inspektioner eller tillsyn enligt denna lag och Europeiska gemenskapens lagstiftning. En foderföretagare skall på begäran lämna tillsynsmyndigheten och auktoriserade inspektörer alla de uppgifter som behövs för tillsynen och kontrollen.

Vad som i 1 och 2 mom. bestäms om finska myndigheters rätt att utföra inspektioner och få information gäller också Europeiska gemenskapens inspektörer. Tillsynsmyndigheten skall vid dessa inspektioner samarbeta med Europeiska gemenskapens inspektörer.

Närmare bestämmelser om kontroll- och tillsynsförfarandet samt om provtagningen och om undersökningen av prov kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

35 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om sekretess när det gäller uppgifter som erhållits under tillsyn ingår i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet samt i artikel 7 i kontrollförordningen. Den som vid övervakningen av att denna lag iakttas eller vid utförandet av uppgifter i anslutning till tillsynen har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får utan hinder av bestämmelserna om sekretess lämna ut uppgifterna till

1) de myndigheter som avses i 23 § och de inspektörer som avses i 24 § 1 mom. för utförandet av uppgifter enligt denna lag,

2) åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott,

3) utländska organ och inspektörer som avses i Europeiska gemenskapens lagstiftning eller i något annat internationellt avtal som är bindande för Finland, när det i lagstiftningen eller avtalet i fråga förutsätts att uppgifterna lämnas ut.

36 §

Tillsynsregistret

För tillsynen upprätthåller Livsmedelssäkerhetsverket ett riksomfattande register över anmälningsskyldiga foderföretagare enligt 18 § och över godkända laboratorier enligt 27 §.

37 §

Uppgifter som införs i tillsynsregistret

I tillsynsregistret skall i fråga om foderföretagare införas

1) företagarens namn och adress samt övriga kontaktuppgifter,

2) verksamhetsställets adresser och kontaktuppgifter,

3) företagarens företags- och organisationsnummer, eller om sådant saknas, personbeteckning eller lägenhetssignum,

4) verksamhetsbeskrivning,

5) godkännandenummer om det är fråga om godkännande enligt foderhygienförordningen,

6) uppgifter om föreläggande, förbud, straff eller annan påföljd som med stöd av 40—42, 45 eller 46 § eller artikel 14—16 i foderhygienförordningen bestämts för företagaren,

7) verkställda tillsynsåtgärder samt andra motsvarande uppgifter som avses i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser och föreskrifter och som behövs med tanke på tillsynen.

I tillsynsregistret skall i fråga om godkända laboratorier införas

1) laboratoriets namn och adress samt övriga kontaktuppgifter,

2) analysmetoder som tillämpas vid ackrediteringen,

3) namnet på den person som ansvarar för undersökningarna i laboratoriet,

4) uppgifter om återkallelse av godkännande med stöd av 44 § eller annan påföljd,

5) verkställda tillsynsåtgärder samt andra motsvarande uppgifter som avses i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser och föreskrifter och som behövs med tanke på tillsynen.

Livsmedelssäkerhetsverket offentliggör utifrån de uppgifter som avses i 1 och 2 mom.

en förteckning gällande foderföretagarna och laboratorierna.

Uppgifterna utplånas ur registret tio år efter det att foderföretagaren har meddelat tillsynsmyndigheten om att verksamheten upphört eller efter det att verksamheten upphört.

På behandling av personuppgifter tillämpas i övrigt personuppgiftslagen (532/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Närmare bestämmelser om registrering av foderföretagare kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

38 §

Tillsynsmyndigheters och auktoriserade inspektörers skyldighet att lämna uppgifter

Om tillsynsmyndigheten eller en auktoriserad inspektör vet eller har skäl att misstänka att ett foder eller användningen av det kan orsaka fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön, skall tillsynsmyndigheten eller den auktoriserade inspektören utan hinder av sekretessbestämmelserna omedelbart underrätta den behöriga miljö-, livsmedels-, veterinär- eller hälsoskyddsmyndigheten om detta. En anmälan skall också alltid göras till Livsmedelssäkerhetsverket.

Tillsynsmyndigheten och en auktoriserad inspektör är skyldig att meddela Livsmedelssäkerhetsverket de uppgifter som behövs för de register som verket för med stöd av 36 §. Tillsynsmyndigheten är dessutom skyldig att på begäran meddela Livsmedelssäkerhetsverket de uppgifter om inspektioner, tillsynsåtgärder, tillsynspersonal, avgifter och övriga uppgifter om tillsynen som dessa behöver för uppföljningen av tillsynen enligt denna lag.

Tillsynsmyndigheten och auktoriserade inspektörer skall uppge de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

Närmare bestämmelser om tillsynsmyndigheters och auktoriserade inspektörers anmälingsskyldighet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

39 §

Offentliggörande av tillsynsresultat

Livsmedelssäkerhetsverket offentliggör

tillsynsresultaten. Sekretessbelagda uppgifter som avses i 35 § får dock inte offentliggöras.

Närmare bestämmelser om offentliggörandet av tillsynsresultaten får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

7 kap.

Administrativa tvångsmedel och påföljder

40 §

Avhjälpan av missförhållande

En tillsynsmyndighet kan föreskriva att ett missförhållande skall avhjälpas om ett foder, informationen om fodret, stadiet i produktions-, bearbetnings- eller distributionskedjan eller produktionslokalerna, primärproduktionsstället eller den verksamhet som bedrivs där kan orsaka hälsofara, äventyra sanningsenligheten eller tillräckligheten när det gäller informationen om fodret eller vilseleda konsumenten eller i övrigt inte uppfyller kraven i foderlagstiftningen. Missförhållandet skall avhjälpas omedelbart eller inom den tid tillsynsmyndigheten fastställt.

41 §

Förbud

Tillsynsmyndigheten kan förbjuda att ett foder

1) tillverkas och framställs, om de produktions-, framställnings- eller förvaringslokaler, de metoder eller den utrustning som används vid framställningen eller tillverkarens kvalitetssystem eller produkterna inte uppfyller de krav som ställs på dem i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller i denna lag eller med stöd av den,

2) bearbetas, om de lokaler för bearbetning eller förvaring, de metoder eller den utrustning som används eller foderföretagarens kvalitetssystem eller produkterna inte uppfyller de krav som ställs på dem i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller i denna lag eller med stöd av den,

3) släpps ut på marknaden eller används, om fodret, förpackandet av det eller uppgifterna om det inte uppfyller de krav som ställs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning

eller i denna lag eller med stöd av den eller om fodret används i strid med bruksanvisningarna eller om fodertillverkaren, den som släpper ut fodret på marknaden eller användaren har underlåtit att iaktta anmälningskyldigheten enligt 18 § eller fodertillverkaren, den som släpper ut fodret på marknaden eller användaren inte är godkänd i enlighet med 20 §,

4) transporteras eller lagras, om transportmaterielen eller lagerlokalerna inte uppfyller de krav som ställs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller i denna lag eller med stöd av den och

5) är i omlopp på den inre marknaden, importerats eller exporterats, om fodret inte uppfyller de krav som ställs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning eller i denna lag eller med stöd av den.

Ett förbud får utfärdas endast om missförhållandet kan medföra fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön, om missförhållandet fortgår eller återkommer eller förorsakas uppsåtligen.

Förbudet skall utfärdas för viss tid, om den brist som ligger till grund för förbudet kan avhjälpas. Förbudet skall omedelbart återkallas, om den brist på vilken förbudet grundar sig har avhjälpits eller om den inte längre är av betydelse för förbudet.

Förbudet skall iaktas även om ändring söks, om inte besvärinstansen förbjuder verkställighet av tillsynsmyndighetens beslut eller bestämmer att verkställigheten skall avbrytas.

42 §

Förnyad bearbetning, förstörande och återsändande av foder

Har tillsynsmyndigheten utfärdat med stöd av 41 § ett förbud mot produktion, bearbetning, hantering, utsläppande på marknaden, användning, handel på den inre marknaden, import eller export av foder kan Livsmedelssäkerhetsverket förordna att fodret på ett sätt som verket godkänner och på foderföretagarens bekostnad skall bearbetas på nytt, förstöras, användas för annat ändamål eller återsändas till avgångslandet. Till beslutet kan fogas bestämmelser angående det förfarande som skall iaktas vid verkställigheten.

43 §

Avbrytning, ändring och återkallelse av registrering och godkännande av foderföretagare

Om avbrytning, ändring och återkallelse av registrering och godkännande av en foderföretagare bestäms i artiklarna 14—16 i foderhygienförordningen.

44 §

Återkallelse av godkännande av ett laboratorium

Livsmedelssäkerhetsverket skall återkalla godkännandet av ett godkänt laboratorium, om laboratoriet lägger ned den verksamhet som utgör grund för godkännandet.

Dessutom kan Livsmedelssäkerhetsverket återkalla ett godkännande, om ett laboratorium eller den verksamhet som bedrivs där på något väsentligt sätt bryter mot de krav som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den eller om laboratoriet inte trots Livsmedelssäkerhetsverkets föreläggande avhjälpes bristerna inom rimlig tid. Ett godkännande kan dock återkallas omedelbart, om det är nödvändigt på grund av en oskäligen fara som verksamheten medför för människors eller djurs hälsa eller för miljön.

Livsmedelssäkerhetsverket kan också återkalla ett godkännande av ett laboratorium under den tid behandlingen av ett ärende enligt 2 mom. kräver, om bristerna i verksamheten vid det godkända laboratoriet riskerar äventyra undersökningsresultatets tillförlitlighet.

45 §

Vite och tvångsutförande

Livsmedelssäkerhetsverket kan förena ett föreläggande enligt 40 §, ett förbud enligt 41 § eller ett föreläggande gällande förnyad bearbetning, förstörande eller återsändande enligt 42 § med vite eller med hot om att det som försumrats vidtas på den försumliges bekostnad. Även arbetskrafts- och näringscentralen kan fatta ett beslut om hot om tvångsutförande eller om tvångsutförande.

I ett ärende som gäller vite, hot om tvångs-

utförande eller tvångsutförande iaktas viteslagen (1113/1990).

46 §

Straffbestämmelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) tillverkar, släpper ut på marknaden, importerar eller exporterar foder som inte uppfyller de i 6—15 § eller med stöd av dem föreskrivna kraven på foder eller på förpackandet eller märkningen av foder,

2) bryter mot bestämmelsen i 17 § eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den om tillverkning, bearbetning, transport, lagring, användning eller kvalitetssäkring av foder,

3) bryter mot ett förbud som utfärdats med stöd av 7 § 3 mom. eller ett temporärt förbud som utfärdats med stöd av 16 §,

4) försummar den anmälningsskyldighet som föreskrivs i 18 §, den skyldighet att föra journal som föreskrivs i 19 § eller den skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs i 34 § 2 mom.,

5) försummar att ansöka om godkännande som foderföretagare enligt 20 §,

6) i strid med 15 § eller i övrigt ger vilseledande uppgifter om ett foder eller ett foders egenskaper eller

7) bryter mot ett föreläggande som utfärdats med stöd av 40 §, ett förbud som utfärdats med stöd av 41 §, ett föreläggande gällande bearbetning, förstörande eller återsändande som utfärdats med stöd av 42 § eller fortsätter sin verksamhet fastän en registrering eller ett godkännande har avbrutits eller återkallas med stöd av 43 §

skall, om inte den fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön som försummelsen eller gärningen medfört skall anses ringa eller strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag, för *foderlagsförseelse* dömas till böter.

47 §

Polisanmälan

Livsmedelssäkerhetsverket gör polisanmälan om foderlagsförseelse för de myndighe-

ters räkning som avses i 23 § och för de auktoriserade inspektörers räkning som avses i 24 §. Anmälan behöver dock inte göras, om förseelsen som helhet betraktad skall anses som uppenbart ringa.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

48 §

Skadeståndsskyldighet

Den som tillverkat, låtit tillverka eller i landet infört foder skall ersätta skador som åsamkas köparen av att ett foder i yrkesmässig användning inte uppfyller de krav som föreskrivs i Europeiska gemenskapens foderlagstiftning, i denna lag eller med stöd av den. Ersättning skall betalas även om skadan inte orsakats uppsåtligen eller av vårdslöshet.

Någon skadeståndsskyldighet enligt 1 mom. föreligger dock inte, om den mot vilken skadeståndsanspråket framställs visar att det är sannolikt att fodret inte varit behäftat med det fel som orsakat skadan vid den tidpunkt då han släppte ut fodret på marknaden.

Angående skyldigheten för den som tillverkat, låtit tillverka eller i landet infört fodret att ersätta skador fodret har orsakat på person eller på sådan egendom som är avsedd för enskild användning eller konsumtion och som den skadelidande huvudsakligen har använt på ett sådant sätt föreskrivs i produktansvarslagen (694/1990).

49 §

Avgifter

För myndighetsprestationer enligt denna lag tas avgifter ut till staten enligt vad som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

50 §

Arvoden och kostnadsersättningar

Livsmedelssäkerhetsverket betalar arvoden och kostnadsersättningar för inspektioner och provtagningar enligt denna lag till de inspektörer som auktoriserats av verket.

51 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som har meddelats med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Rättelse i avgifter som fastställts av en statlig myndighet får sökas i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten.

52 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 200 .

Genom denna lag upphävs foderlagen av den 5 juni 1998 (396/1998) jämte ändringar. De förordningar och beslut som jord- och

skogsbruksministeriet har utfärdat med stöd av den lag som upphävs genom denna lag förblir alltjämt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

53 §

Övergångsbestämmelser

Foderföretagare som godkänts eller anmälts med stöd av foderlagen eller lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd innan denna lag träder i kraft får utan särskilt godkännande eller separat anmälan fortsätta sin verksamhet.

På sådana anmälningar och ansökningar om godkännande som gäller foderföretagare och som är anhängiga innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 1 juni 2007

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Sirkka-Liisa Anttila*